میلاد با سعادت حضرت امام موسی کاظم(ع) را تبریک می‌گوییم

اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

شنبه
• ۹ مرداد ۱۴۰۰
• ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۲
• ۳۱ ژوئیه ۲۰۲۱

• سال سی‌ویکم دوره جدید شماره ۱۸۵۰ • پیاپی ۳۱۶۸ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۲۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews



سرمقاله

طرح صیانت از حقوق کاربران یا مخالفت با کارآفرینی‌های نوین ۲

یادداشت‌های امروز

ویژگی‌های دولت کارآفرین چیست؟ ۳

توسعه فناوری، نیازمند توسعه زیست‌بوم نوآوری ۴

کارآفرینی مسئولیت می‌آفریند ۷

گفت‌وگو

اقتصاد در خدمت سوداگران سرمایه‌گذاران را می‌راند ۱۲

چرا صندوق‌های جسورانه شکست خوردند؟ ۱۵



عکس: فاطمه بهشتی

آگهی تغییرات

آگهی ثبت تغییرات صندوق سرمایه‌گذاری پیشگامان سرمایه نوآفرین به شماره ثبت ۴۷۸۴۸ و شناسه ملی ۱۴۰۰۸۵۱۶۹۱۹

به استناد صورتجلسه مجمع عمومی عادی سالیانه مورخ ۱۴۰۰/۰۳/۰۲ حسابرس صندوق از موسسه حسابرسی رهبین به موسسه حسابرسی رازدار تغییر یافت. تصویب تغییر بند۲۸ ماده ۱ اساسنامه به شرح زیر: روز کاری: منظور هر روز غیر تعطیل طبق تقویم رسمی جمهوری اسلامی ایران می باشد به استثنای روزهای پنجشنبه و روزهایی که بورس تهران به هر دلیل تعطیل است. روزنامه صمت جهت درج آگهی های صندوق تعیین شد. صورت‌های مالی منتهی به ۱۳۹۹/۱۲/۳۰ مورد تصویب قرار گرفت.





سرمقاله

طرح صیانت ازحقوق کاربران یا مخالفت با کارآفرینی‌های نوین



ناصر بزرگمهر / مدیر مسئول
management@smtnews.ir
به نام او که هر چه بخواهد همان می‌شود

تعدادی از نمایندگان مجلس در اقدامی کم‌سابقه با استفاده از اصل ۸۵ قانون اساسی، طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی را پشت درهای بسته و در کمیسیون تخصصی مربوطه بررسی خواهند کرد.

طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی که در فهرست طرح‌های موردبررسی صحن علنی مجلس شورای اسلامی بود، با انتقادات گسترده کاربران فضای مجازی و رسانه‌ها روبه‌رو شد و بسیاری از فعالان رسانه‌ای و مدنی این طرح را در راستای ایجاد محدودیت دسترسی به شبکه‌ها و پیام‌رسان‌های اجتماعی تلقی کردند. اعتراضات گسترده کاربران فضای مجازی به این طرح باعث شد بهارستان‌نشینان، بررسی این طرح را از دستور کار صحن علنی مجلس خارج کنند.

اما طراحان طرح تصمیم گرفتند با تنظیم درخواستی تازه بررسی آن را به‌دور از چشم کارشناسان و کاربران فضای مجازی به کمیسیون خاص ارجاع دهند، به همین منظور در دستور کار جلسه علنی هفته پیش مجلس مشخص شد که برخی نمایندگان در زمینه رسیدگی به این طرح، خواستار اجرای اصل ۸۵ قانون اساسی شدند و نهایتا نمایندگان با بررسی طرح ساماندهی فضای مجازی موافقت کردند.

اصل ۸۵ قانون اساسی می‌گوید: سمت نمایندگی قائم به شخص است و قابل واگذاری به دیگری نیست. مجلس نمی‌تواند اختیار قانون‌گذاری را به شخص یا هیاتی واگذار کند، اما در موارد ضروری می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با رعایت اصل هفتادودوم به کمیسیون‌های داخلی خود تفویض کند.

در متن پیش‌نویس قانون صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی نوشته شده است: توسعه فناوری‌های نوین اطلاعاتی و ارتباطی به‌ویژه پیام‌رسان‌های اجتماعی و تحولات مرتبط با آن موجب ایجاد خلأ قانونی در این حوزه شده است. لزوم حمایت از تولیدات داخلی و صیانت از حقوق کاربران که به‌دلیل خلأ قانونی در معرض آسیب و نقض شدید قرار دارد و نیز تاثیرات مختلف اقتصادی، اجتماعی، امنیتی، فرهنگی و سیاسی پیام‌رسان‌های اجتماعی به‌عنوان یک زیرساخت نرم‌افزاری، ارائه طرح قانونی صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی و ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی با هدف اعمال حاکمیت و حمایت از حقوق کاربران را ضروری ساخته است. البته پیام‌رسان هم باید متعلق به شخص حقوقی غیردولتی بوده و شرکت آن در ایران به ثبت رسیده و حداقل ۵۱ درصد سهام آن ایرانی باشد و فعالیت آن در چارچوب قوانین جمهوری اسلامی ایران قرار گیرد.

تقریبا همه کسانی که با این طرح مخالفند، در یک نکته متفق‌القول هستند؛ اینکه با فناوری و پیشرفت‌های آن نمی‌توان به‌سادگی و با فیلتر کردن و طرح و ماده و نر و تصویب این‌گونه قوانین جنگید. خاطره مبارزه با ویدئو و ماهواره و همین برنامه تلگرام هنوز زنده و در ذهن‌ها جاری است.

در همین باره از یکی از آیات عظام خواندم که فرموده‌اند در رانندگی احتمال دارد تصادف کنیم؛ پس رانندگی را هم باید ممنوع کنیم؟ فضای مجازی فضای حقیقی است، چون جایی برای انتقال اندیشه و تفکر است.

دیگری نوشته است: این اینترنت نیست که جامعه را به فساد کشیده است؛ این فساد بعضی از مسئولان کشور است که اینترنت آن را به تصویر کشیده و به‌جای قطع اینترنت دست مسئولان اختلاسگر را قطع کنید.

دیگری نوشته است: مجلس انقلابی به واکسن‌های بی‌نوبت، وام‌های چندهزار میلیونی، هواپیمای اختصاصی، سیلی زدن به سرباز، گرفتن دناپلاس، تشنگی مردم خوزستان و فقر سیستان، سیل، سدسازی، گرانی ارز و نان و پنیر و پیاز، بی‌ارزش شدن پول ملی و ده‌ها مورد دیگر توجه کند.

عده‌ای هم که بدبین‌تر هستند معتقدند این طرح‌ها و مصوبه‌ها اگر برای برخی آب ندارد، نان دارد و جریان‌هایی هستند که از این طرح‌ها بهره مالی می‌برند و رقم‌هایی که حتی صفرهایش را نمی‌توان شمرد، در صورت تصویب، نصیب‌شان خواهد شد.

در سال ۱۳۶۲ چند هزار دستگاه ویدئو وارد و بعد از آن و در همان سال استفاده از آن ممنوع شد. حجم پول در گردش شبکه زیرزمینی ویدئو در سال‌های پایانی ممنوعیت در ۱۳۷۲ حدود ۴۵ میلیارد تومان بوده، در حالی که در همان سال‌ها کل سرمایه در گردش سینما حدود ۳ میلیارد تومان برآورد شده است.

حالا چند میلیون کاربر با امضا کردن و پیام گذاشتن مخالفت خود را با طرح صیانت ابراز کرده‌اند که از تعداد کل آرای نمایندگان بیشتر است.

همه استارت‌آپ‌های بزرگ و کوچک کشور و انجمن‌های صنفی وکسب‌وکارهای آنلاین و سازمان نظام صنفی یارانه‌ای کشور و انجمن‌های مرتبط با اینترنت مخالف این طرح هستند. حقوقدان‌های بسیاری این طرح را ناقض اصول قانون اساسی می‌دانند.

اکثر اساتید و کارشناسان ارتباطات و فضای مجازی و بسیاری از احزاب و نیروهای سیاسی و رسانه‌ها با دیدگاه‌های مخالف و متضاد و حتی وزارت ارتباطات و دولت هم با تصویب این طرح مخالفت کرده‌اند.

این میزان مخالفت با یک طرح و گستردگی آن در میان عموم شهروندان و نهادهای مدنی و صنفی و کسب‌وکارهای مرتبط و اساتید و نیروهای سیاسی و رسانه‌ها، کم‌سابقه است. به‌طوری که جلیل رحیمی جهان‌آبادی، عضو کمیسیون امنیت ملی هم در مخالفت با طرح ضداینترنت مجلس می‌گوید: باید به معیشت مردم و مشکلات اقتصادی‌شان پرداخت، نه اینکه حق آزادی ارتباطات که حق قانونی مردم است را نقض کنیم. طرح مجلس نه‌تنها فضای مجازی را ساماندهی نمی‌کند، بلکه هرج‌ومرج و بی‌نظمی عجیبی را در ارتباط ما با دنیا و در ارتباط مردم با هم به‌وجود می‌آورد. ما در مجلس در جایگاهی نیستیم که حق آزادی ارتباطات مردم را نقض کنیم.

عده‌ای در کشور بدون کارشناسی و نگاه صحیح تلگرام را فیلتر کردند و میلیاردها تومان صرف شبکه‌های مشابه تلگرام در داخل کشور شد اما استقبالی از آنها نشد.

طرح مجلس به حقوق مردم و کسب‌وکار آسیب می‌زند و به‌نوعی خلاف منطق و عقلانیت است.

مگر توانستند تلگرام را فیلتر کنند یا ماهواره را از سطح جامعه جمع کنند؟! تقابل با فناوری منطقی و عقلانی نیست.

رهبر معظم انقلاب در آخرین دیدار با رئیس‌جمهوری و دولت دوازدهم:

هر جا کار را منوط به غرب کردید، ناموفق بود

رهبر معظم انقلاب اسلامی در آخرین دیدار رئیس‌جمهوری و دولت دوازدهم با ایشان، با تبریک عید سعید غدیر به عموم مسلمانان به‌ویژه ملت عزیز ایران، فرصت خدمت به مردم را نعمتی الهی دانستند و گفتند: برای شکر این نعمت باید از همه توان برای پیشبرد اهداف انقلاب استفاده کرد. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر مقام معظم رهبری، رهبر معظم انقلاب اسلامی، حادثه غدیر را از وقایع غیرقابل تردید برشمردند و گفتند: علاوه بر علمای شیعه به‌ویژه علامه امینی که روایت غدیر را از ۱۱۰ نفر از صحابه و با سندهای معتبر نقل کرده، برخی علمای بزرگ و روشنفکران اهل سنت نیز بر غیرقابل تردید بودن این واقعه تاکید کرده‌اند. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای سپس خطاب به اعضای دولت دوازدهم گفتند: هر کاری که در جهت خدمت به مردم و با نیت الهی و اخلاص انجام شده باشد، قطعا در دیوان الهی فراموش‌شدنی نیست و ذخیره واقعی دوران مسئولیت چنین کارها و تلاش‌هایی است. ایشان در ارزیابی عملکرد دولت گفتند: عملکرد دولت آقای روحانی در بخش‌های مختلف یکسان نبوده است. در برخی موارد طبق انتظارات بود اما در برخی موارد این‌گونه نبود. رهبر معظم انقلاب با تاکید بر اینکه فرصت خدمت به مردم یک نعمت بزرگ است و باید آن را قدر دانست، خاطرنشان کردند: شکر این نعمت آن است از همه توان برای پیشبرد اهداف انقلاب استفاده شود، زیرا ما یک کشور انقلابی هستیم و مردم برای رسیدن به اهداف انقلاب فداکاری زیادی کردند.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای لزوم استفاده از تجربه‌های دولت‌های یازدهم و دوازدهم در آینده را خاطرنشان کردند و افزودند: یک تجربه بسیار مهم در این دوران عبارت است از بی‌اعتمادی به غرب که آیندگان باید از آن استفاده کنند. ایشان گفتند: در این دولت معلوم شد که اعتماد به غرب جواب نمی‌دهد و آنها کمک نمی‌کنند و هرجا که بتوانند ضربه خواهند زد و اگر جایی هم ضربه نمی‌زنند به این دلیل است که نمی‌توانند. رهبر معظم انقلاب اسلامی تاکید کردند: نباید برنامه‌های داخلی را به همراهی غرب منوط کرد، زیرا حتما شکست خواهد خورد. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای خطاب به رئیس‌جمهوری و اعضای دولت افزودند: هر جا که کارها را منوط به غرب و مذاکره با آن و امریکا کردید، ناموفق بودید و هر جا که بدون اعتماد به غرب، حرکت و از آنها قطع امید کردید موفق بودید و پیش رفتید. ایشان به مذاکرات اخیر وین نیز اشاره کردند و ضمن ابراز رضایت از زحمات دیپلمات‌ها و عملکرد خوب بعضی از آنها در این مذاکرات، گفتند: امریکایی‌ها در این مذاکرات، بر سر موضع عناد‌آمیز خود محکم ایستادند و یک قدم هم جلو نیامدند. رهبر معظم انقلاب اسلامی خاطرنشان کردند: امریکایی‌ها در زبان و وعده می‌گویند تحریم‌ها را برمی‌داریم اما تحریم‌ها را برنداشتند و برنمی‌دارند؛ ضمن آنکه شرط هم می‌گذارند و می‌گویند که باید در همین توافق جمله‌ای بگنجانید که بعدا درباره برخی موضوعات صحبت شود، وگرنه توافقی نخواهیم داشت. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای گفتند: آنها



می‌خواهند با گذاشتن این جمله، بهانه‌ای برای دخالت‌های بعدی خود درباره اصل برجام و مسائل موشکی و منطقه‌ای فراهم کنند و اگر ایران حاضر به بحث درباره آنها نشود، بگویند توافق را نقض کرده‌اید و توافق، بی‌توافق. ایشان با تاکید بر اینکه امریکایی‌ها کاملا ناجوانمردانه و خباثت‌آلود برخورد می‌کنند، افزودند: امریکا هیچ ابایی از نقض قول و تعهدات خود ندارد، همان‌طور که یک بار توافق را نقض کردند و کاملا هم بی‌هزینه بود. حضرت آیت‌الله خامنه‌ای گفتند: اکنون هم که به امریکایی‌ها گفته می‌شود تضمین دهید که توافق را در آینده نقض نخواهید کرد، می‌گویند تضمین نمی‌دهیم. ایشان در جمع‌بندی این بخش از سخنان خود تاکید کردند: این یک تجربه بسیار مهم برای دولت و دولتمردان آینده و همچنین برای همه فعالان در صحنه سیاسی است. البته این تجربه همواره از اول انقلاب وجود داشته اما در این دولت بیشتر از گذشته بوده است. رهبر معظم انقلاب اسلامی در پایان خطاب به رئیس‌جمهوری و اعضای دولت گفتند: امیدوارم خداوند کمک کند هر جا که هستید بتوانید به وظایف دینی و انقلابی خود عمل کنید. پیش از سخنان رهبر معظم انقلاب اسلامی، حسن روحانی، رئیس‌جمهوری با تشکر از حمایت‌ها و هدایت‌های رهبر معظم انقلاب از دولت در طول دوره هشت‌ساله، گزارشی از اقدامات و فعالیت‌های دولت بیان کرد. روحانی، رشد اقتصادی و کاهش تورم را از جمله دستاوردهای درخشان دولت در سال‌های ۹۳ تا ۹۶ دانست و گفت: دشمن با توطئه اقتصادی در سال ۹۷ به‌دنبال فروپاشی اقتصاد و کشور بود که شکست خورد. رئیس‌جمهوری تشکیل شورای‌عالی هماهنگی اقتصادی در خرداد ۹۷ با دستور رهبر معظم انقلاب اسلامی را از مهم‌ترین کمک‌ها به دولت برشمرد و گفت: در مقابل تحریم نفت و مبادلات بانکی، توانستیم با افزایش تولید در پتروشیمی، صنایع معدنی و فرآورده‌های نفت و گاز، ارز موردنیاز کشور را تامین کنیم. روحانی همچنین به برخی دستاوردهای دولت مانند افزایش برداشت از مخازن نفت و گاز، رشد تولید محصولات کشاورزی، گسترش شبکه ریلی و افزایش تخت‌های بیمارستانی اشاره کرد و گفت: در دو مقطع جنگ اقتصادی و کرونا این واقعیت را تجربه کردیم که فقط باید روی پای خود بایستیم و با تکیه به امکانات و ظرفیت‌های داخلی، نیازها را برطرف کنیم، چراکه هیچ‌کس به ما کمک نکرد و فقط پس از آنکه توانایی ایران در زمینه ساخت واکسن را دیدند، گشایش ناچیزی ایجاد کردند.

تحریم‌ها مانع افتتاح قطار سریع‌السیر در کشور شد

رئیس‌جمهوری گفت: یکی از کارهایی که می‌خواستم در دولت انجام بدهم اما نشد، ورود قطار سریع‌السیر به کشور بود و اگر تحریم نبود، قطعا این پروژه افتتاح می‌شد. به گزارش مهر، حسن روحانی در آیین بهره‌برداری از چند طرح بزرگ ریلی و آزادراهی وزارت راه و شهرسازی، اظهار کرد: تصور نمی‌کردم که هر هفته افتتاح داشته باشیم و خوشحالم که این کار را انجام دادیم. وی بیان کرد: مردم ما ۳ سال و نیم درگیر جنگ اقتصادی بودند و این اواخر هم کرونا و خشکسالی مشکلاتی را برای آنان ایجاد کرد، اما زمانی که مردم می‌بینند این پروژه‌های عظیم به‌دست جوانان خودمان افتتاح می‌شود، احساس خرسندی می‌کنند. رئیس‌جمهوری تصریح کرد: جاده شمال برای ما بسیار مهم بود و از همان ابتدای دولت ساعت‌ها بحث کردیم تا این پروژه دوباره عملیاتی و اجرا شود. در سال ۹۸ قطعه اول آن افتتاح شد و این کار را دنبال کردیم.

رئیس‌جمهوری بیان کرد: از آغاز پیروزی انقلاب اسلامی، هر فردی که وزیر راه و شهرسازی و رئیس سازمان برنامه و بودجه در هر دولتی شد، بنده درباره ریل با آنان صحبت کردم؛ چه در زمانی که نماینده مجلس شورای اسلامی و چه زمانی که در دبیرخانه شورای‌عالی امنیت ملی بودم، ریل برای بنده مسئله‌ای بسیار مهم بود.

روحانی تاکید کرد: ریل بهترین وسیله و مسیر ارتباطی هم برای بار و هم برای مسافران است؛ هم ارزان‌تر تمام می‌شود و هم سالم‌تر است. ما باید بار خود را روی دوش ریل بگذاریم و مسافرت‌های طولانی هم باید از این طریق انجام شود و برای مردم هم بسیار خوب است. وی افزود: یک لیست بلندی دارم از کارهایی که اراده بنده از روز اول بود، اما نشد. یکی از کارهایی که می‌خواستم انجام بدهم اما نشد، ورود قطار سریع‌السیر به کشور بود، بنده تمایل داشتم که در اواخر دولت یازدهم قطار سریع‌السیر بین تهران و اصفهان افتتاح شود. البته درباره سرعت آن بحث بود که ۲۵۰ کیلومتر یا بالای ۳۰۰ کیلومتر باشد که بنده به این موضوعات کاری ندارم. رئیس‌جمهوری تصریح کرد: اگر این اتفاق می‌افتاد، ما وارد یک فاز جدید می‌شدیم. ریل با سرعت ۳۰۰ کیلومتر و به‌صورت برقی مسیر را کوتاه می‌کرد. زمانی که در قم آغاز این پروژه را اعلام کردم، تصورم این بود که در دولت ما این پروژه افتتاح می‌شود و اگر تحریم نبود، قطعا این پروژه و راه‌آهن سریع‌السیر تهران به مشهد هم به پایان می‌رسید، اما دست ما در برخی از طرح‌ها بسته شد. روحانی گفت: البته برخی از طرح‌ها در دولت‌های یازدهم و دوازدهم به افتتاح رسید. طرح‌هایی در همدان، رشت، کرمانشاه، ارومیه، تبریز، یزد-اقلید، زاهدان-خاش و اینچه‌برون از جمله مواردی بود که



افتتاح شد. وی با اشاره به اینکه طرح‌هایی هم داریم که طی ماه‌های آینده قابل‌افتتاح است، افزود: در اردبیل، سنندج، چهارمحال‌وبختیاری، و رشت-کاسپین طرح‌هایی وجود دارد که آماده است و به‌زودی افتتاح می‌شود. امیدواریم در دولت سیزدهم هر روز و هر ماه شاهد افتتاح‌های اینچنینی از جمله در زمینه ریل و راه باشیم. رئیس‌جمهوری بیان کرد: لازم می‌دانم در این جلسه پایانی که با وزارت راه و شهرسازی، قرارگاه خاتم‌الانبیا و بنیاد مستضعفان دارم، نکاتی را بگویم، چراکه ممکن است بنده فرصت دیگری پیدا نکنم و این فرصت آخر ما باشد. انصافا وزارت راه و شهرسازی بسیار تلاش کرد؛ به مسئله مسکن کاری ندارم و مسکن بخش دیگری است که البته در آن زمینه هم تلاش زیادی شد. روحانی اظهار کرد: باید بگویم وزارت راه و شهرسازی در زمینه راه، بزرگراه، آزادراه، ریل، بنادر و فرودگاه کارهای بزرگ انجام داد. فرودگاه‌های کشور توسعه بزرگی پیدا کردند، تعداد پروازها بسیار افزایش یافت و تحولی در بخش فرودگاهی و سفر هوایی رخ داد. وی گفت: اگر برجام ادامه پیدا می‌کرد، تاکنون ۲۰۰ هواپیما وارد کشور و کلا فضای هوایی ما متحول می‌شد. ما توانستیم ۱۶ هواپیما بیاوریم؛ البته قراردادهای ما بسیار طولانی بود اما با تحریم سال ۹۷ بسته شد. رئیس‌جمهوری با اشاره به افتتاح‌هایی که انجام شده، گفت: ما قادریم در یک روز، صدها کیلومتر پروژه را افتتاح کنیم که بسیار مهم است. تنها یک پروژه امروز راه‌آهن یزد به اقلید به طول ۲۷۰ کیلومتر افتتاح شد که راه را چند ساعت نزدیک‌تر و مسیر را کوتاه‌تر کرد. این راه‌آهن برای تولیدکنندگان، معادن بزرگ و همچنین مسافران رفاه ایجاد می‌کند. روحانی با اشاره به افتتاح ریل‌های دوخطه در دو استان اصفهان و زنجان، اظهار کرد: در این پروژه توانستیم در دو نقطه ریل را دوخطی کنیم که به اعتبارات بیشتری از پروژه‌های ریلی یک‌خطی نیاز دارد و بسیار برای سرعت قطار و دسترسی‌های مردم مهم است.

وی تصریح کرد: ریل‌گذاری خط آهن بستان‌آباد به تبریز تا ایستگاه خاوران انجام شده و با اینکه ایستگاه ساخته شده، به‌دلیل برخی مسائل فنی برای حرکت قطار نیاز به یک تا ۲ هفته زمان دارد. رئیس‌جمهوری ادامه داد: همچنین پروژه خاش-زاهدان در روزهای آینده تکمیل می‌شود و هر دو پروژه را دولت بعدی افتتاح خواهد کرد.

وی بیان کرد: پروژه‌های نیمه‌تمام دیگری وجود دارد که اگر تا پایان سال به افتتاح برسند، ما ۱۴ هزار کیلومتر راه‌آهن در کشور خواهیم داشت و یکی از افتخارات ما این است که طول خط آهن کشور را از ۱۰ هزار به ۱۴ هزار کیلومتر می‌رسانیم.

واکنش وزیر ارشاد به طرح صیانت از اینترنت



وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی گفت: گویا هیچ مورد بسیار مهمی برای مراجعه مستقیم به مردم در ۴ دهه مجلس نداشتیم. سید عباس صالحی با اشاره به طرح مجلس درباره صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی نوشت: به‌نظرم تعبیر «موارد ضروری» در اصل ۸۵ قانون اساسی در ارجاع قانون‌گذاری به کمیسیون، سخت‌گیرانه‌تر از تعبیر «مسائل بسیار مهم» در اصل ۵۹ قانون اساسی در همه‌پرسی است. موارد متعدد اعمال اصل ۸۵ را شاهدیم اما گویا هیچ مورد بسیار مهم برای مراجعه مستقیم به مردم در ۴ دهه مجلس نداشتیم!

مسدودسازی اینستاگرام و واتس‌آپ برنامه مجلس نیست

رئیس مجلس ضمن حمایت از طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی تصریح کرد: مسدودسازی پلتفرم‌های پرکاربرد مانند اینستاگرام و واتس‌آپ، برنامه مجلس نیست و آن‌گونه که برخی مطرح می‌کنند در طرح مذکور وجود ندارد. به گزارش فارس، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی در یادداشتی از طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی حمایت کرد. متن کامل یادداشت قالیباف که در صفحه شخصی وی در اینستاگرام منتشر شد بدین شرح است:

درباره تصمیم نمایندگان محترم مجلس در واگذار کردن «طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی» به کمیسیون، مطابق اصل ۸۵ قانون اساسی ذکر چند نکته را ضروری می‌دانم:

۱. عمده ادعاهای مطرح‌شده درباره طرح مطابق واقع نیست و در طرح وجود ندارد؛ بنابراین کارشناسان و فعالان دلسوز در نظر داشته باشند که تحت تاثیر فضاسازی‌ها و مطالب خلاف واقع، پیش از بررسی دقیق موضع‌گیری نکنند.

۲. مسدودسازی پلتفرم‌های پرکاربرد مانند اینستاگرام و واتس‌آپ، برنامه مجلس نیست و آن‌گونه که برخی مطرح می‌کنند در طرح مذکور وجود ندارد؛ در عین حال به‌نظر می‌رسد ابهامات و اشکالاتی در این زمینه وجود داشته باشد که ضروری است هنگام بررسی طرح، این موضوع بررسی و اصلاح شود.



تصمیم‌گیری درباره این پلتفرم‌ها مانند اینستاگرام و واتس‌آپ که ده‌ها میلیون نفر از آنها استفاده می‌کنند و هزاران کسب‌وکار در آنها جریان دارد، از اهمیت زیادی برخوردار است و پیچیدگی‌های فراوانی دارد و باید درباره آنها متغیرهای زیادی را مد نظر قرار داد؛ بنابراین طرح باید به‌گونه‌ای اصلاح شود که تصمیم‌گیری نهایی درباره این پلتفرم‌ها مبتنی بر منطقی عقلانی به‌صورت مستقیم توسط شورای‌عالی فضای مجازی صورت گیرد.

۳. بعد از کسب نظر هیات رئیسه مجلس، این طرح در کمیسیونی مخصوص با حضور نمایندگان منتخب از کمیسیون‌های مجلس بررسی و تصویب خواهد شد و نمایندگان دولت جدید نیز در جلسات آن حضور خواهند داشت.

۴. به‌دلیل اهمیت این مسئله برای آحاد مردم و ضرورت ابراز نظر کارشناسی، مذاکرات این کمیسیون به‌صورت علنی و شفاف خواهد بود.

۵. مدیریت مطلوب و عقلانی فضای مجازی به ترتیبی که منافع مردم را تامین کند، ضرورتی است که همه کشورهای پیشرفته آن را اجرا می‌کنند.

عکس روز



منبع: ایرنا

ویژه تر از خبر

درخواست انجمن تولیدکنندگان فولاد

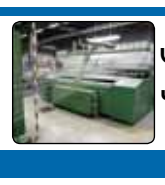
سید رسول خلیفه سلطانی، دبیر انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در نامه به محمدصادق مفتح، قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی نوشت پیرو مذاکرات در حاشیه جلسه کارگروه تنظیم بازار در تاریخ ۴ مرداد و مذاکرات متعاقب آن، به استحضار می‌رساند باوجود وعده‌های قبلی متاسفانه تامین حداقلی برق موردنیاز کارخانجات زنجیره فولاد کشور همچنان در شرایط بحرانی قرار دارد که موجب وارد آمدن خسارات سنگین روزانه به این زنجیره و اقتصاد ملی می‌شود. این امر به‌طور میانگین بیش از ۸۵ درصد تولید واحدهای فعال زنجیره فولاد را به تعطیلی کشانده که تبعات نامطلوب آن بر بازار داخلی و صادراتی فولاد ایران در ماه‌های آینده بیش از زمان کنونی پدیدار خواهد شد. بر این اساس باتوجه به نتایج جلسه ۲ تیر با حضور وزیر نیرو و باتوجه به پیش‌بینی تداوم وضعیت نامطلوب فعلی تا پایان مرداد، تقاضا دارد جلسه فوق‌العاده‌ای را با هدف برنامه‌ریزی تولید عادلانه و متوازن برای کلیه صنایع انرژی‌بر در شرایط بحرانی فعلی و پرهیز از قرار گرفتن همه بار بر دوش یک یا دو صنعت به‌صورت فوری و عاجل تنظیم و امر به ابلاغ فرمایید تا حداقل بتوان با مدیریت منسجم در آن وزارتخانه و تعامل لازم با وزارت نیرو، شرایط تولید حداقلی کارخانجات زنجیره فولاد در جهت تنظیم بازار داخلی و رفع تعهدات ضروری صادراتی را فراهم کرد.

همچنین این انجمن آمادگی خود را برای ارائه برنامه پیشنهادی در این زمینه اعلام می‌کند.

گسترش صنعت
صمت
شنبه
۹ مرداد ۱۴۰۰
۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۲
۳۱ ژوئیه ۲۰۲۱
شماره ۱۸۵۰
پیاپی ۳۱۶۸



ضرورت کارآفرینی فناورانه



بستر کارآفرینی فراهم نیست



کاری که آفریده نمی‌شود

تحلیل روز

صمت به بررسی نقش نهاد اجرایی در توسعه پرداخت

دولت کارآفرین، نیاز فوری کشور



عکس: صمت

کارآفرینی مفهومی است که در ایران امروزه یکسره به بخش خصوصی مرتبط می‌شود؛ گویی در یک اقتصاد، تنها سرمایه‌داران هستند که می‌توانند مسیر توسعه را مشخص و اشتغال ایجاد کنند. حال آنکه چنین نیست و آمارها و تجارب متعددی وجود دارند که نشان می‌دهد دولت نه‌تنها مانعی برای توسعه نبوده بلکه در کشورهایی چون ژاپن، کره جنوبی و چین رهبری توسعه صنعتی را هم برعهده داشته است.

از آنجا که به طور تاریخی، بورژوازی یا همان سرمایه‌دارهای وطنی تمایلی به فعالیت‌های مولدانه ندارند و بیشتر ترجیح می‌دهند بازرگان باشند تا صنعتگر، نقش دولت در ایجاد شغل برای مردم دوچندان می‌شود.

باید توجه کنیم بنا بر تحلیل‌های متعددی که از وضعیت اشتغال کشور در میانه دهه ۹۰ صورت گرفته، مشاغل ایجادشده میان سال‌های ۹۲ تا ۹۷ اغلب در بخش خرد و به شکل خویش‌فرما بوده است؛ مشاغلی که مصداق بارز اشتغال ناپایدار هستند. این در حالی است که بیشتر مشاغل پایدار هم از آن کارمندان بخش دولتی است و کارگران بخش خصوصی با وجود مزد ناچیزی که دریافت می‌کنند، حتی امنیت شغلی هم ندارند.

خلق ثروت همزمان با توزیع آن

پرسش اصلی آن است که دولت در ایران صرفا باید نظاره‌گر باشد یا اینکه باید در مقابل موانع واقعی، نقب بزند و مسیر را بگشاید؟ آنچه تردیدی به آن نمی‌توان داشت، این است که اگر دولت با توان بزرگ اقتصادی که دارد فکری برای اشتغال کشور نکند، در مدتی کوتاه بیکاری نیز می‌توان چون شیوع کرونا، جامعه را زمین‌گیر کند.

اقتصاد ایران بیش از آنکه نیاز به خیال‌پردازی داشته باشد و در ذهن خود سرمایه‌داران مولد را به تصویر بکشد، نیاز به عملکردی دارد که همزمان با توزیع بهتر ثروت، خلق آن را هم ممکن کند. دولت در ایران با توجه به منابع انبوه زیرزمینی، نمی‌تواند دولتی بی‌طرف باشد، پس چه بهتر که نقشی بالنده و مولد را برعهده گیرد و هزینه فعالیت‌های نامولد را هم افزایش دهد.

اما گفته‌های برخی از مسئولان نشان می‌دهد همواره دولت‌ها بر تداوم مسیری که تاکنون پیموده شده اصرار دارند؛ یعنی خصوصی‌سازی بیشتر و تعدیل گسترده‌تر نیروی کار. پس در شرایطی که بخش خصوصی ایران نمی‌تواند چشم بر سودهای هنگفت فعالیت‌های نامولد ببندد، دولت نیز ترجیح می‌دهد هرچه بیشتر از زیر بار مسئولیت‌های اجتماعی خود شانه خالی کند.

افرادی که با ریسک‌پذیری فرصت‌ها را غنیمت می‌شمارند

به گزارش صمت براساس یک پژوهش، گروهی از صاحب‌نظران معتقدند عبارت کارآفرینی برگرفته از زبان فرانسه و به معنای برعهده گرفتن است. پژوهشگران کلمه کارآفرینی را با استفاده از منطق خود و رشته علمی خودشان تعریف می‌کنند. هیچ دیدگاه عمومی وجود ندارد تا چشم‌اندازهای مختلف را با هم ترکیب کنند. بنیان‌گذاران این مبحث، مدعی هستند اختصاص دوباره منابع از حوزه کم‌بهره‌ور به حوزه‌های با بهره‌وری بیشتر عاملی تسهیل‌کننده برای توسعه اقتصادی به شمار می‌آید. کارآفرینان افرادی هستند که با پذیرش ریسک، فرصت‌ها را غنیمت می‌شمارند و در صدد بررسی راهی برای کسب سود هستند. پس می‌توان گفت کارآفرینان همان سرمایه‌دارانی هستند که به دنبال سود بیشتر وارد عرصه تولید شده‌اند.

برخی از صاحب‌نظران معتقدند وجود کارآفرینی عامل هوشیاری در مقابل فرصت‌های منافع استفاده نشده است. سر آخر هم تاکید می‌شود که کارآفرینی درک کردن برای تغییر است و افرادی کارآفرین هستند که به دنبال تغییر می‌گردند.

کارآفرینی پدیده استراتژیکی است، رفتار نیست بلکه فعالیت به حساب می‌آید و با وجود اینکه این پدیده به‌عنوان نیروی هدایت‌کننده تحول مدیریت به شمار می‌رود اما روش خاصی در مدیریت دولتی مطرح نشده و بیشتر در موسسات بازرگانی کوچک به کار گرفته می‌شود. اما نتایج یک تحقیق نشان می‌دهد متغیرهای کارآفرینی در شرکت‌های بازرگانی نیز به کار برده شده است. اما از اواسطه دهه ۹۰ میلادی موضوع کاربرد کارآفرینی در بخش دولتی متفاوت از بخش بازرگانی مطرح شد که به ایجاد چارچوب‌های ظهور کارآفرینی بخش دولتی انجامید.

دولت یا بخش خصوصی؛ کدام یک کارآفرین هستند؟

بخش دولتی تعهدات، پاسخگویی و اهداف متفاوت از بخش خصوصی دارد و مفروضات تقلیدی از بخش خصوصی در معرض مناظره جدی است. پایه و اساس این مفهوم و گسترش آن را افرادی چون گراهام فراهم آوردند. اغلب تصور می‌شود بخش عمومی مجموعه‌ای بروکراتیک، محافظه‌کار و غیرشفاف است. این تصویر سبب می‌شود نتیجه گرفته شود که بخش دولتی نمی‌تواند کارآفرین باشد. گرچه بخش دولتی مخالف کارآفرینی نیست اما ساختار سنتی و بروکراسی، ارزش‌ها و کاربردهای سنتی دارد. اصلاحات اخیر کاربردهای بروکراتیک این امکان را فراهم ساخته است که اقدام‌های کارآفرینانه به طور منطقی شبیه‌سازی شود زیرا دولت‌ها در سراسر جهان در بخش‌های عمومی از فقدان رفتارهای کارآفرین اظهار تاسف می‌کنند. نوشته‌هایی که در این زمینه وجود دارد پراکنده و فاقد هرگونه توسعه و ترکیب پارادایم‌های تحقیقی چندرشته‌ای هستند.

در پژوهشی که در ابتدای دهه ۸۰ علی جهانگیری در نشریه مدیریت دولتی منتشر کرد، تصریح می‌شود: بعضی از نویسندگان معتقد بودند کارآفرینی بخش عمومی به طور مشخص همانند بخش بازرگانی است و رفتار کارآفرینی در بخش عمومی مترادف با رفتار تجاری است. اما نظر دیگر این است که کارآفرینی در بخش عمومی با کارآفرینی تجاری تفاوت دارد. کارآفرینی بخش عمومی ضرورتا در جست‌وجوی ثروت نبوده و هدف نهایی آن همیشه به دست آوردن پول نیست.

در نوامبر ۱۹۹۶، معاون وزیر خدمات عمومی دولت استرالیا اذعان کرد که ابتکار در مدیریت عمومی و پیگیری برای ایجاد فرهنگی خلاق، به ارتقای عملکرد و ابتکار منجر می‌شود. به نظر او دولت لزوما باید ساختار کاری، سیستم و فرهنگی را ایجاد کند که بر نوآوری تاکید کند. برخی نیز معتقدند ابتکارهای اجتماعی بزرگ مستلزم همزمان شدن با اقتصاد مدرن است که بتوان سیاست‌های اجتماعی و موسسات قدیمی ارائه‌دهنده خدمات عمومی را به‌طور منظم برای واگذاری سازماندهی کرد. به همین دلیل کارآفرینی را بیشتر محصول بخش عمومی باید دانست تا بخش خصوصی.

ایجاد منابع بالقوه نوآوری به دلیل فرصت‌های مبتکرانه شامل موفقیت‌های غیرمنتظره، عدم توفیق و تغییر در ادراک و دانش جدید بوده است. از نظر بازرگانی این فرصت‌ها ممکن است به‌صرفه نباشد اما می‌تواند به یک ارزش جدید تبدیل و به‌عنوان مجموعه اهداف نوپا برای موسسات علمی درنظر گرفته شود. این امر تا آنجاست که عده‌ای از پژوهشگران معتقدند کاربرد رفتار کارآفرینانه نیازمند تناسب و تطبیق با محیط بخش عمومی است. تلاش برای کارآفرینی در بخش عمومی منجر به غلبه بر موانع خاص این بخش خواهد شد. فووست که از صاحب‌نظران مباحث مرتبط با کارآفرینی است، باور دارد باید عوامل دیگری را کنار انگیزه‌های مرتبط با سود شناسایی کرد که منجر به برانگیختن تعهد کارآفرینی عمومی می‌شود. این نظریه معتقد است نگرش کارآفرینی در بخش عمومی مانند بخش خصوصی نیست و متکی به گرایش رفتار فردی نیست اما مبتنی بر خواست گروهی در سازمان‌ها برای تغییر، سازگاری، نوآوری و استقبال از ریسک است و کیفیت و انگیزه‌های شخصی نسبت به انگیزه‌های سطح جمعی و نهادی اهمیت کمتری دارد.

اقتصاددانان نئوکلاسیک و طرفدار نظام طبقاتی سرمایه‌داری، دولت را موسسه عرضه‌کننده مهم در ارائه خدمات و کالاهای عمومی و قوانین می‌دانستند و معتقد بودند موسسات دولتی حق دارند که اقتصاد را تعدیل و در راستی افزودن بودجه‌های خود تلاش کنند. بر این اساس، رفتار «دولت بهره‌جو» منجر به افزایش ناتوانی دولت می‌شود. همچنین هنگام پیدایش مکتب نئوکلاسیک‌ها، از این امر غفلت شد که شناخت، مشکل اطلاعات در تصمیم‌گیری است. این موضوع را نخستین‌بار سایمون با عنوان عقلانیت محدود به میان کشید. به این ترتیب از نظر آنها دولت موسسه‌ای است که تلاش می‌کند مشکلات هماهنگی در بازار را رفع کند اما دیدگاه هماهنگ‌کننده بودن دولت، حداقلی از وظایف را نشان می‌دهد و مداخله زمانی ضرورت دارد که بازار در هماهنگی با اقتصاد ناتوان عمل می‌کند.

جنبه خلاق، پویا و بیش کنشی رهبری دولت را نئوکلاسیک‌ها به فراموشی سپرده‌اند. آنها معتقدند کارآفرینی دولت آثاری منفی چون به هم زدن مکانیسم قیمت، تشویق تولید ناموثر و رشوه‌خواری را به همراه دارد. نکته قابل توجه این است که پس از ظهور غول‌های صنعتی آسیا چون چین و کره جنوبی، برخی از اندیشمندان سیاسی چون جانسون مفاهیمی از قبل دولت توسعه، اقتصاد جهت‌دار شده بازار و اقتصاد منطقی برنامه‌ریزی شده را برای نقش این دولت‌ها به کار برد. اما این مفاهیم برای نشان دادن ویژگی‌های مهم اقتصادهای موفق آسیایی که دولت در آنها نقش رهبری صنعتی را داشت، کافی نیست.

زمینه ایجاد یک دولت کارآفرین

اجزای تئوری دولت کارآفرین مبتنی بر فعالیت انسانی، کشف فرصت‌ها، یادگیری، بررسی و تجدیدنظر برنامه‌ها و حذف اشتباهات است. حتی برخی اقتصاددانان نئوکلاسیک، به‌ویژه در میان استرالیایی‌ها وضعیت نااطمینانی کامل را نیز اضافه کرده و می‌گویند کارآفرینان حوادث خارجی را درک و برنامه‌هایی را مطابق تجربه و دانش خود فرموله می‌کنند و پس از تجدیدنظر اشتباهات را کاهش می‌دهند.

کارآفرینی دولت به‌ویژه در زمان بحران، ناتوانی بخش خصوصی از پاسخگویی و جلوگیری از پس روی اقتصاد اهمیت فراوانی دارد. مثلا در بحران بزرگ سال ۱۹۳۰ امریکا، موسسات خصوصی اعتماد خود را از دست دادند اما دولت روزولت برنامه‌ریزی کارآفرینانه‌ای را برای حفظ و اعتماد عمومی در پیش گرفت.

دولت میجی ژاپن نمونه بارز دولت کارآفرین است. از دیدگاه برخی از صاحب‌نظران، دولت‌ها با وجود اطلاع از اهمیت کارآفرینی آن را به طور انحصاری به بخش خصوصی محدود می‌کنند. این امر سبب شد تا یکی از صاحب‌نظران در سال ۱۹۸۸ میلادی بگوید دولت نه‌تنها منبع سیاست اقتصادی است بلکه کارآفرین، اپراتور و مالک موسسات بازرگانی و صنعتی است و وقتی کارآفرینی را برعهده می‌گیرد به آن دولت کارآفرین گفته می‌شود. دولت توجه خاصی به مسائل و فرصت‌های صنعتی خاص براساس چشم‌انداز بلندمدت دارد و برخلاف بخش خصوصی بر مسائل عمومی از جمله رفاه، توسعه و ایجاد موفقیت بین‌المللی تاکید می‌کند.

باید توجه کرد موسسات دولتی وقتی کارآفرین هستند که نسبت به تغییر هوشیار باشند، فرصت‌ها را کشف و با اقدام خلاقانه از آنها بهره‌برداری کنند. بخش دولتی هم به دلایل ظاهری به خلاقیت و مدرنیزاسیون تن نمی‌دهد زیرا مسئله اصلی پاسخگویی به تغییرات محیطی است. به همین دلیل می‌توان ادعا کرد کارآفرینی ممکن است از راه بروکراسی دولتی محقق شود و نمی‌توان برای دستیابی به موفقیت همه تسهیلات را به نیروهای بازاری و بخش بازرگانی تخصیص داد. بلکه باید به طرف شهروندان سازمان‌یافته حرکت کند و به رأس هرم کشور نزدیک شود تا بتوان در اقتصاد جهانی رقابت کرد.

در دولت کارآفرین، هدف جست‌وجوی راه‌های مدیریت کارآ است و تنها استراتژی منطقی برای حکمرانی خوب، جهت‌دهی به فعالیت‌های کارآفرینانه است. رفتار کارآفرینی و رفتار بروکراتیک هر یک در یک طرف پیوستار با ویژگی‌های خاص خود قرار دارد اما دولت می‌تواند موقعیت خود را به طرف رفتار کارآفرینانه تغییر دهد. دولت قبل از هر چیز باید بر سبک مدیریت، سیاست‌گذاری و ارائه خدمات به سمت کارآفرینی میل کند.

نگرش کارآفرینی در بخش عمومی مانند بخش خصوصی و متکی به گرایش رفتار فردی نیست اما مبتنی بر خواست گروهی در سازمان‌ها برای تغییر، سازگاری، نوآوری و استقبال از ریسک است و کیفیت و انگیزه‌های شخصی نسبت به انگیزه‌های سطح جمعی و نهادی اهمیت کمتری دارد

یادداشت

ویژگی‌های دولت کارآفرین چیست؟



احسان سلطانی
اقتصاددان

کارآفرین جزو آن دسته واژگانی است که در جهان از مدت‌ها قبل مورد استفاده قرار گرفته اما در کشور ما عمری کمتر از دو دهه دارد. با این حال، مفهومی که این واژه در ذهن متبادر می‌کند، متفاوت با معنایی است که خارج از ایران از آن استنباط می‌شود. در اقتصاد ایران و بنا بر تعریف، کارآفرین وجود ندارد چراکه کارآفرین قبل از هر کس، به فردی گفته می‌شود که حاضر شده کسب‌وکاری به راه بیندازد و ریسک آن را هم بپذیرد. تمام این تلاش‌ها هم برای این صورت می‌گیرد که آن فرد در نهایت بتواند به سودی مطلوب دست پیدا کند.

از سوی دیگر، واژه کارآفرین به گونه‌ای است که گویا، این افراد لزوما به فکر اشتغالزایی در کشور هستند حال آنکه ممکن است حتی کسب‌وکاری که از سوی این افراد راه افتاده هیچ شغل جدیدی ایجاد نکند اما حتما ریسک‌پذیری داشته و با هدف دستیابی به سود بیشتر انجام شده است. متاسفانه در ایران مفاهیم گاه خود معنایی دیگر می‌دهد. مثلا ترجمه کارآفرین چنان اشتباه است که گویا افرادی در اقتصاد وجود دارند که صرفا به دنبال انجام کارهای خیر هستند و تمایل دارند سرمایه خود را در خدمت رفاه همه قرار دهند. حال مسئله این است که چنین افرادی چرا به جای ایجاد بنگاه اقتصادی، بنگاه خیریه نمی‌زنند؟ مشخص است که مسئله سود است و اینها شعاری بیش نیست. بدون سود شخصی، کارآفرینی معنایی ندارد.

همچنین سوداگر هم فردی است که کسب‌وکاری راه می‌اندازد آن هم با هدف جذب سود بیشتر. سرمایه‌دار هم همین است و سود محرک او است. اما سوداگر در بخش نامولد فعال است ولی سرمایه‌دار و کارآفرین ممکن است در بخش‌های مولد فعالیت کنند. با این حال، همه آنها هدفی مشترک دارد؛ کسب سود حداکثری. به این ترتیب نمی‌توان دقیقا مرزی میان سرمایه‌دار و کارآفرین کشید و درواقع هر دو آنها یک معنا را به تصویر می‌کشند. فقط باید توجه کرد که سوداگر نوآوری ندارد و ریسک کمتری می‌پذیرد اما کارآفرین ریسک‌پذیری بیشتری دارد.

از سوی دیگر، سال‌ها است می‌شنویم باید کارآفرینان در رأس امور اقتصادی باشند و منظور از کارآفرین هم تنها بخش خصوصی است. حال آنکه در دیگر کشورهای جهان چنین نیست و کشورهایی هستند که دولت آنها بزرگ‌ترین کارآفرینان است. مثلا اگر به اقتصاد چین بنگرید، متوجه خواهید شد بیش از نصف اقتصاد این کشور در دست دولت است. از قضا تمام بنگاه‌های زیرمجموعه دولت بنگاه‌هایی سودده هستند که هم به سود اشتغال این کشور تمام شده است. مثلا ابربنگاهی چون هواوی که توسط ترامپ هم فشار فراوانی را تحمل کرد، شرکتی متعلق به ارتش آزادی‌بخش خلق چین است؛ یعنی یک نهاد نظامی در پرجمعیت‌ترین کشور جهان، توانسته هم تولید رقابتی داشته باشد و هم سوددهی. حتی تصور اینکه یک نهاد نظامی یا امنیتی ایران بتواند چنین بنگاهی را به این روش مطلوب اداره کند، ناممکن است. بنگاه‌های فراوانی از این دست می‌توانیم نام ببریم. حتی در میان کشورهای همسایه نیز چنین شرکت‌هایی دیده می‌شوند. مثل آرامکو که سهامش یکسره به دولت سعودی تعلق دارد و شرکتی بزرگ و سودده محسوب می‌شود. در ایران اما هر گاه از وظایف بخش دولتی صحبت می‌شود، طوری سخن می‌گویند که گویا جز شکست و زیان هیچ امکان دیگری در مقابل نیست. حال آنکه وقتی ساختارها اصلاح شده و درست کنند مشکلات حل می‌شود.

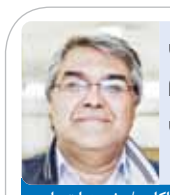
آنچه سبب می‌شود در ایران شرکت‌های دولتی دچار کساد شوند، مدیریت رانتی، رفاقتی و غارتی حاکم بر آنها است، نه ذات فعالیت بخش دولتی. شرایط به حدی مزدورانه شده که سرمایه‌داران مدعی می‌شوند که ما هیچ هدفی جز اشتغال جوانان کشورمان نداریم.

در ایران چنان کارآفرینی را به بخش خصوصی منحصر کردند که گویا دولت هیچ وظیفه‌ای نباید داشته باشد. ما امروز در جهان دولت‌های توسعه‌گرا و کارآفرینی را می‌توانیم ببینیم که راهبر توسعه اقتصادهای ملی خود هستند. دولت چین بی‌تردید کارآفرین‌ترین دولت جهان است و می‌تواند بهترین الگو برای دولت‌های ایران باشد. همچنین در ژاپن و کره جنوبی هم این شرایط حاکم است و دولت‌های این کشورها نه‌تنها در اقتصاد مداخله می‌کنند بلکه به کارآفرینی هم می‌پردازند. حتی در خاورمیانه هم دولت‌های امارات و ترکیه دولت‌هایی کارآفرین هستند. با توجه به ابعاد مسئله می‌توان ادعا کرد مهم‌ترین و کلیدی‌ترین نیاز کشور، تشکیل دولتی کارآفرین و توسعه‌گرا است که هدف اصلی خود را ایجاد اشتغال پایدار گذاشته است. این نوع از کارآفرینی حتی اگر یارانه بگیرد، باز هم به سود اقتصاد خواهد بود. دولت کارآفرین تنها به پول‌پاشی در اقتصاد نمی‌پردازد بلکه مدیریت بنگاه‌ها را هم متحول می‌کند. اگر دولت کارآفرین در ایران تشکیل شود باید صنایع پایین‌دستی را رشد دهد و با محو رانت از اقتصاد، خلاقیت و اشتغال را محور فعالیت خود کند؛ اتفاقی که به نظر نمی‌رسد در کوتاه‌مدت در کشور ما رخ دهد.

امیرعباس آذرم‌وند
editor@smtnews.ir

یادداشت

توسعه فناوری نیازمند توسعه زیست‌بوم نوآوری



امیرحسن کاکایی/عضو هیات‌علمی
دانشگاه علم و صنعت

امروز بسیاری می‌پرسند چرا در صنعت خودرو شاهد پیشرفت موردنظر در فناوری و کیفیت نبوده‌ایم. البته از ابعاد مختلف در سطوح متفاوت می‌توان دلایل آن را بررسی کرد اما در این نوشتار می‌خواهم روی موضوع نوآوری و زیست‌بوم مربوط به آن متمرکز شوم. زیست‌بوم به زبان ساده، فضایی است که مجموعه‌ای از موجودات زنده مانند سازمان‌ها، شرکت‌ها، افراد و حتی حیوانات و گیاهان به‌دنبال ارزش‌آفرینی در زنجیره یا شبکه‌ای پویا در کنار هم قرار می‌گیرند و با تبادلات موثری که با اجزای مختلف این زیست‌بوم انجام می‌دهند، زندگی پویایی در آن جاری می‌کنند.

ما در طبیعت با انواع زیست‌بوم‌ها مواجه هستیم و زیست‌بوم‌هایی هم با توسعه جوامع انسانی شکل گرفته و توسعه یافته است. نکته جالب اینجاست که بسیاری از اختراعات بشری قبل از اینکه زیست‌بوم لازم به‌وجود آمده باشد، نمایان شده و به علت نبود زیست‌بوم لازم متوقف یا نابود شده‌اند. به‌عنوان مثال، خودرو برقی اختراع ابتدای قرن بیستم است اما تا ابتدای قرن ۲۱، توسعه و کاربرد واقعی آن عقب افتاد. نمونه دیگر، ایجاد وسیله‌ای به‌نام PDA بود که در دهه ۹۰ میلادی اختراع شد و در ابتدا شکست خورد اما با توسعه اینترنت و برخی ارکان دیگر با شمایلی جدید ابتدا باعنوان IPhone و بعدا مفهوم کلی Smart Phone در دهه اول قرن ۲۱ بیرون آمد و امروز یک کلان زیست‌بومی را به‌وجود آورده که تقریبا بسیاری از زیست‌بوم‌ها را دچار تغییرات اساسی کرده است. به‌عنوان مثال، زیست‌بوم آموزش در ذیل این زیست‌بوم در حال تحول اساسی است. موضوع نوآوری و توسعه فناوری هم دارای چنین خصوصیاتی است. ما در ۳۰ سال گذشته نوآوری‌های زیادی در صنعت خودرو انجام و فناوری‌های متعددی را انتقال یا توسعه داده‌ایم. اما نکته اینجاست که بسیاری از این حرکت‌ها بدون توسعه پایدار در یک زیست‌بوم مناسب بوده است. به‌عنوان مثال، توسعه قطعه‌سازی در صنعت خودرو، در دهه ۷۰ خورشیدی به بهانه توسعه خودرو ملی، به‌عنوان یک پدیده رخ داد اما متاسفانه تبدیل به فرآیند نشد. با ورود به دهه ۸۰ و افزایش درآمدهای نفتی دولت و ولخرجی‌های مرتبط، در کنار عدم‌شکل‌گیری حداقل‌های یک زیست‌بوم نوآوری، تحرک قطعه‌سازان در کنار خودروسازان برای نوآوری به سرعت کم و تا اواخر آن دهه، با هجوم موجود زنده مهاجمی به‌نام تولیدکننده چینی، تقریبا نابود شد. چه زمانی متوجه این نابودی شدیم؟ ابتدای دهه ۹۰، وقتی با تحریم و کمبودهای ارزی روبه‌رو شدیم. دوباره از ابتدای دهه ۹۰ توجه‌ها به توسعه فناوری و نوآوری به‌صورت دست و پاشکسته شروع و در تحریم‌های اخیر، خیلی جدی‌تر گرفته شد. اما متاسفانه همچنان خبری از توسعه زیست‌بوم مربوط نیست. در ۳ سال گذشته صحبت‌های زیادی از تعمیق داخلی‌سازی، ایجاد مراکز نوآوری، شتاب‌دهنده‌ها، استارت‌آپ‌ها و سرمایه‌گذاری‌های ریسک‌پذیر شد و شاهد و انواع نمایش‌های مشابه بودیم. این موضوع با ۳ چالش اساسی روبه‌رو است: نخست اینکه در صنعت خودرو عمدتا این نوع کارهای واقعی مبتنی بر انتقال فناوری یا حتی بعضا فقط یک ارتباط فناوری بوده است و نه توسعه واقعی فناوری یا حتی تسلط بر فناوری. دومین چالش این است که این حرکت‌ها، به‌شدت وابسته به نیاز روزمره صنعت خودرو و بر مبنای تحریم‌ها بوده است و نه بر مبنای اصول واقعی اقتصاد. سومین چالش اساسی هم این است که بیشتر کارها به نتیجه نهایی نرسیده و سرمایه‌گذاری‌ها ناقص بوده است؛ بنابراین با کوچک‌ترین تردیدی در موضوع تحریم‌ها، بسیاری از این سرمایه‌گذاری‌ها متوقف خواهند شد. اما چرا این نوآوری تبدیل به یک فرآیند نمی‌شود؟ اگر بخواهم یک جمله بگویم و درباره آن توضیح دهم، عدم‌توجه به الزامات توسعه زیست‌بوم نوآوری و فناوری است. در یک مثال ساده و ابتدایی باید بگویم مهم‌ترین رکن زیست‌بوم نوآوری؛ یعنی حق مالکیت معنوی در کشور و صنعت به‌رسمیت شناخته نمی‌شود. باورتان بشود یا نه در برخی زمینه‌ها که خودم به‌طور تخصصی در ۳۰سال گذشته کار کرده‌ام، نسبت به ۲۰ سال پیش، صنعت حتی یک قدم به پیش نرفته است. همچنین توسعه زیست‌بوم نوآوری در چنین صنعتی که صنعت تولید انبوه است و با مفهوم کیفیت و قابلیت اطمینان عجین است، بدون توجه به مفاهیم پایه‌ای مانند نظام تضمین کیفیت و مدیریت کیفیت جامع، بدون توجه جدی به استانداردها و ابزارهای آزمون و نظارتی و... نمی‌تواند توسعه واقعی پیدا کند. وقتی شما دائما با ورودی نامنطبق متغیر غیرقابل اطمینان روبه‌رو می‌شوید، نمی‌توانید روی توسعه روش‌ها، اختراعات جدید و نوآوری تمرکز کنید یا حتی اگر هم تمرکز کردید و به‌طور شانسی دستاوردی داشتید، موقتی خواهد بود و به نتیجه تجاری مطلوب نمی‌رسد. ما بعد از دهه ۷۰ که دستاوردهای خوبی در زمینه نوآوری و فناوری داشتیم، کلا موضوع نظام‌ها، مدل‌ها و استانداردهای مربوط را به تمسخر گرفتیم و امروز جز پوسته‌ای از آن باقی نمانده است. به‌عنوان مثال، چه کسی امروز نمی‌داند که استاندارد ایزو ۹۰۰۰ در ایران با کمی هزینه مانند مدارک دانشگاهی قابل خریدن است. چه کسی امروز نمی‌داند بسیاری از مواد اولیه تولید داخل دارای قابلیت اطمینان لازم و ثبات کیفیت نیست. بماند که در برخی موارد از مشابه خارجی هم گران‌تر هستند. جالب اینجاست که ما طی این سال‌ها، درباره نظام‌های آزمایشگاهی و کنترلی هم درجا زده‌ایم. چرا؟ چون اصولا نیازی حس نکردیم. اینجا باید به این نکته اشاره کنم که در یک زیست‌بوم، نیاز به رقیب و خطر داریم. ما در بازاری قرار گرفتیم که به بدترین نحو ممکن رقابت ظاهری همراه با تبانی را دنبال کردیم و نهایت بازیگران حاضر در این زیست‌بوم تولید و خدمت، عملا احساس رقابت نمی‌کنند. به همین دلیل هم نیازی به نوآوری حس نمی‌شود یا اصولا از نوآوری به‌عنوان آخرین راه‌حل یاد می‌شود. همین الان در اوج نیاز به نوآوری و توسعه فناوری، در صنعت خودرو به دانشگاه‌ها و نوآوران به‌عنوان آخرین انتخاب نگاه می‌شود و قطعا انتخاب اصلی، برادران چینی هستند!

ضرورت کارآفرینی فناورانه

ایده و خلاقیت در دل خود توسعه و پیشرفت را به همراه دارد. با پرورش هر ایده‌ای نیازی رفع یا زمینه رفاهی به وجود می‌آید. پیش‌تر در حوزه صنعت برخی از افراد برای کارآفرینی و راه‌اندازی یک کسب‌وکار، خود سرمایه لازم را در اختیار داشتند و فعالیت اقتصادی را آغاز می‌کردند اما امروز این روند تغییر کرده و افراد به‌طور معمول با حداقل سرمایه و با تکیه بر توان مالی سیستم بانکی به‌دنبال کارآفرینی می‌روند. در این میان، بخشی از تسهیلات در نظر گرفته‌شده برای کارآفرینی و ایجاد اشتغال هم هرزرفته و برای امور غیرتولیدی هزینه می‌شود. آیا شرایط فعلی کارآفرینی را به این سمت و سو سوق داده یا اینکه روش فعلی کارآمد نیست؟



عکس: صمت

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

انواع کارآفرینی

حسنعلی ازگلی، معاون پشتیبانی امور فناوری پارک علم و فناوری سازمان پژوهش‌های علمی صنعتی ایران درباره کارآفرین واقعی به صمت گفت: اگر از دیدگاه کلان به موضوع بنگریم، دو نوع کارآفرینی وجود دارد؛ کارآفرینی که وابسته به ایده افراد بوده و به تجربه تخصصی افراد برمی‌گردد. این افراد نیز یا تخصص لازم را در دانشگاه کسب کرده‌اند یا در مراکز فنی و حرفه‌ای. نوع دوم هم کارآفرینی است که طبق نیازهای مقطعی کشور ایجاد می‌شود.

ازگلی با اشاره به کارآفرینی براساس نیازهای مقطعی ادامه داد: اگر شرایط ۲ سال اخیر کشور را در نظر بگیریم در حوزه بهداشت تولید محصولاتی مانند الکل، مواد ضدعفونی‌کننده یا تجهیزات پزشکی خیلی رایج و بدون فناوری مانند ماسک، دستکش و... از آن جمله هستند. در حوزه صنایع غذایی ساده هم همین‌گونه است. او افزود: کارآفرینی در این بخش‌ها هم انجام می‌شود اما نیاز به ایده‌های فناورانه نداشته و براساس نیاز کشور انجام می‌شود و به احتمال زیاد به لحاظ اقتصادی هم پربازده است.

این کارشناس حوزه فناوری در صنعت با بیان اینکه کارآفرینی از این نوع طی سال‌های گذشته کم نشده، گفت: افرادی که دست به این نوع فعالیت‌های اقتصادی می‌زنند و در این حوزه کارآفرینی دارند در هر سطحی زیاد بوده و معمولا هم فعالیت این مجموعه‌ها در طولانی‌مدت پایدار نیست. امروز ماسک تولید می‌کنند و فردا ممکن است دمنوش گیاهی تولید کنند. زمانی که نیاز مقطعی آن محصول رفع شود، کارآفرین در این گروه تولید محصول دیگری را آغاز می‌کند.

او گفت: در گذشته ممکن بود افراد شغل آزاد داشته باشند و در حوزه‌های مختلف هر قدر می‌توانستند کار ایجاد می‌کردند. ازگلی با بیان اینکه این نوع کارآفرینی با توجه به شرایط موجود در جهان که صحبت از کارآفرینی فناورانه می‌شود، مدنظر ما و صنعت نیست و گفت: این نوع کارآفرینی که توضیح داده شد در هر مقطعی بدون نیاز به زیرساخت‌ها شدنی است و کارآفرین برای تامین مالی خود ممکن است وام دریافت کرده یا از سرمایه شخصی خود استفاده کند.

▣ کارآفرینی فناورانه

معاون پشتیبانی امور فناوری پارک علم و فناوری سازمان پژوهش‌های علمی صنعتی ایران اظهارکرد: این نوع کارآفرینان فقط نیاز کشور را رفع می‌کنند اما کارآفرینی فناورانه بلندمدت بوده و شغل دائمی و حرفه زاینده ایجاد می‌کند. او گفت: این نوع کارآفرینی، متناسب با زمان و فرصت‌هایی که ایجاد می‌شود، منجر به پیشرفت خواهد شد. ازگلی تاکید کرد: توسعه اقتصادی کشور از دل کارآفرینی فناورانه بیرون می‌آید، زیرا در این نوع کارآفرینی، نگاه بلندمدت است و در حوزه اشتغال، تعداد افرادی که مشغول به کار می‌شوند، زیاد است. همچنین در جذب سرمایه‌های سرگردانی که در کشور وجود دارد، کارآمدتر هستند.

▣ تفاوت استارت‌آپ و دانش‌بنیان

معاون پشتیبانی امور فناوری پارک علم و فناوری سازمان پژوهش‌های علمی صنعتی ایران یادآور شد: به این تیپ کارها در بسترهای کوچک استارت‌آپ گفته می‌شود و در بسترهای بزرگ، شرکت‌های فناور یا دانش‌بنیان و غیردانش‌بنیان. ازگلی با بیان اینکه استارت‌آپ‌ها در کدام بخش‌ها موفق بوده‌اند، گفت: در این باره می‌توان به حوزه فناوری اطلاعات، خدمات و تجارت اشاره کرد. درحال‌حاضر حمل‌ونقل‌های اینترنتی زیاد شده است.

وی ادامه داد: استارت‌آپ‌ها در حوزه نانو در شرکت‌هایی که دارای ایده‌های برتر بوده‌اند هم موفق عمل کرده‌اند. از دیگر شرکت‌های استارت‌آپ موفق می‌توان به صنایع غذایی و دارویی خاص اشاره کرد. انواع مکمل‌ها که در دانشگاه‌ها، پژوهشگاه و پارک‌های فناوری در حال تولید است، نمونه‌ای از این استارت‌آپ‌های موفق در کشور به‌شمار می‌روند. او ادامه داد: استارت‌آپ‌های فعال در بخش تولید مواد اولیه مانند انواع پلیمرها، آلیاژها و... هم جزو شرکت‌های موفق هستند.



▣ خلأهای کارآفرینی

معاون پشتیبانی امور فناوری پارک علم و فناوری سازمان پژوهش‌های علمی صنعتی ایران با بیان اینکه در برخی از حوزه‌ها نتوانسته‌ایم موفق عمل کنیم، گفت: در حوزه انرژی شرکت‌های استارت‌آپ چندان نقشی نداشته و هنوز هم برای آنها بستر رقابتی وجود ندارد، زیرا خریداران آنها مشتری خوبی نیستند. یا مثلا در حوزه آب و پسماند کارآفرینی فناورانه نداشته‌ایم. ازگلی در ادامه سخنان خود گفت: باید به‌دنبال تجربه‌های موفق در جهان باشیم. البته در برخی بخش‌ها تقریبا مابه‌ازای آنها در کشور محقق شده است.

وی گفت: در برخی حوزه‌ها عقب هستیم و باید خود را به کشورهای موفق جهان برسانیم. به‌عنوان مثال در حوزه آب یا پسماندها کشورهای اسکاندیناوی، امریکا و کانادا بسیار موفق عمل کرده‌اند. شرکت‌های استارت‌آپ و فناور در این کشورها، صاحب تجارت‌های موفقی بوده‌اند. برخی کشورها مانند ایران در این حوزه‌ها که جدید است و می‌تواند در آینده پیش‌رو باشد، هنوز جای خودشان را باز نکرده‌اند.

▣ کارآفرینی و توسعه پایدار

در ادامه معاون پشتیبانی امور فناوری پارک علم و فناوری سازمان پژوهش‌های علمی‌صنعتی ایران با اشاره به توسعه پایدار در حوزه صنعت گفت: یکی از حوزه‌هایی که برای کشور ما بسیار اهمیت دارد، این است که کمتر از منابع طبیعی و نعمت‌های خدادادی استفاده کنیم؛ نعمت‌هایی مانند منابع زیرزمین اعم از نفت و گاز و مواد معدنی یا منابع زیست‌محیطی مانند آب و خاک و جنگل‌ها. باید به سمتی برویم که کمترین آسیب به منابع طبیعی وارد شود؛ از این‌رو باید از فناوری خاصی که سود زیادی دارند، شروع کنیم؛ یعنی کارآفرینی در حوزه‌هایی که درآمدزایی بالایی دارند.

او گفت: در دو سال گذشته در جهان با بحرانی به‌نام بحران فناوری تولید چیپ‌ست (تراشه‌های الکترونیکی) روبه‌رو هستیم. در گذشته این قطعه در کالاهای محدودی مورداستفاده قرار می‌گرفت اما امروز با گسترش وسایل الکترونیکی بازار گسترده‌ای پیدا کرده و در هر وسیله‌ای که برد الکترونیکی به کار رفته، وجود این قطعه ضروری است.

این کارشناس حوزه فناوری ادامه داد: امروز در جهان با کمبود شدید تولید تراشه‌های الکترونیک روبه‌رو هستیم. علت آن هم این است که این قطعه دارای فناوری پیش‌رو بوده وفقط چند کشور روی آن سرمایه‌گذاری کرده و توانسته‌اند زیرساخت‌های لازم برای تولید انبوه آن را ایجاد کنند. در این‌باره تولید در مقیاس کوچک نمی‌تواند موفقیت‌آمیز باشد.

ازگلی با مقایسه صادرات تراشه الکترونیک با محصولات معدنی در داخل کشور افزود: با یک محاسبه ساده تفاوت ارزآوری و ارزش‌آفرینی صادرات این محصول را می‌توان به دست آورد. درآمد صادرات یک کانتینر فولاد با یک کانتینر چیپ‌ست بسیار متفاوت است. به طور قطع، صادرات یک کانتینر چیپ‌ست یا تراشه‌های الکترونیک چند میلیون برابر ارزش صادرات فولاد است. علاوه‌بر اینکه در محصولات معدنی به‌راحتی منابع انرژی استفاده می‌شود درحالی‌که سودآوری زیادی برای کشور ندارد. او ادامه داد: کارآفرینی باید به این سو سوق پیدا کند؛ یعنی کارآفرینی که منجر به ارزش‌افزوده و جذب شرکت‌های کوچک‌تر می‌شود.

او یادآور شد: در همین بخش‌ها هم فناوری نداشته و برخی از شرکت‌های دانش‌بنیان که نیاز به آلیاژ دارند ناچار باید آن را وارد کنند. این امر هم سود این شرکت‌های فناور را ناچیز می‌کند، هر چند خلاقیت دارند و کارآفرینی می‌کنند. ازگلی در پایان سخنان خود اظهارکرد: باید از کارآفرینی سنتی و تولید محصولات رایج بازار به سوی کارآفرینی فناورانه که دارای ارزش اقتصادی زیادی است، حرکت کنیم. این امر منجر به افزایش رفاه اجتماعی می‌شود و گردش مالی بین مراکز علمی و فناورانه را بالا می‌برد. علاوه‌بر اینکه بازار ایجاد کرده و زمینه اشتغال بیشتر را فراهم می‌کند.

> حسنعلی ازگلی: استارت‌آپ‌های داخلی در حوزه کارآفرینی در بخش انرژی ورود نکرده‌اند

> نادر روان: در حوزه کارآفرینی بخش دولتی توان ندارد و بخش خصوصی تمایل

ویژگی‌های کارآفرینی واقعی

در ادامه نادر روان یکی از تولیدکنندگان صنعتی درباره کارآفرینی در صنعت به صمت گفت: نخستین شاخص کارآفرینی حمایت دولت از بنگاه‌های اقتصادی‌صنعتی است. این امر به‌ویژه در شرایط فعلی که قیمت‌ها ثبات نداشته و نوسان قیمتی داریم، بسیار دارای اهمیت است. وی افزود: در حال‌حاضر کمبود کالا داریم و مواد اولیه به اندازه نیاز وجود ندارد. او اظهارکرد: اگر دولت بتواند این اطمینان را به کارآفرین بدهد که فراز و نشیب‌های موجود از بین می‌رود و بتواند آینده‌ای روشن برای کارآفرین و ایده‌پرداز ترسیم کند، ایده‌ها عملیاتی شده و در کشور شاهد کارآفرینان واقعی خواهیم بود.

این فعال صنعت با اشاره به پرداخت برخی تسهیلات بانکی به افراد برای راه‌اندازی بنگاه‌های صنعتی گفت: برخی به بهانه راه‌اندازی کسب‌وکار و ایجاد اشتغال و کارآفرینی وام دریافت کرده‌اند اما این پول در جهت اهداف مورد نظر هزینه نشده و صرف امور غیرمولد شده است؛ از این‌رو بسیاری از وام‌هایی که دولت برای حوزه کارآفرینی اختصاص داده بود به بیراهه رفت و برنامه‌های تدوین شده برای حوزه کارآفرینی و ایجاد اشتغال محقق نشد. این فعال صنعت خاطرنشان کرد: در این‌باره خلأ نظارتی داریم و کنترل لازم برای این هزینه‌کردها وجود ندارد.



▣ تضمین سرمایه‌گذاری

پیش‌تر این‌گونه بود که افراد، خود سرمایه لازم را در اختیار داشتند و برای استفاده از آن سرمایه به‌دنبال ایده‌ای برای سود بودند و کارآفرینی می‌کردند. روان در این‌باره گفت: یکی از مولفه‌های مهم در حوزه سرمایه‌گذاری این است که امنیت سرمایه‌ها تضمین شود. در حال‌حاضر با توجه به شرایط کشور و وضعیت صنعت، تولید توجیه اقتصادی ندارد و در نتیجه سرمایه‌گذار تمایلی به کارآفرینی در حوزه تولید ندارد و ترجیح می‌دهد در جایی ورود کند که سود سرمایه‌اش تضمین شود یا حداقل سرمایه‌اش دچار آب‌رفت نشود. در این راستا، چه جایی بهتر از بازار مسکن است؟

او ادامه داد: امروز سرمایه‌گذاران بیش از آنکه کارآفرین بوده و فعالیت تولیدی داشته باشند، وارد بخش‌های غیرمولد اما زودبازده شده‌اند. به این ترتیب با خرید ملک سرمایه از گردش می‌افتد فقط به امید اینکه امنیت و ارزش پولی سرمایه حفظ شود. این فعال صنعت اظهارکرد: کارآفرینی در حوزه صنعت تضعیف شده و ترجیح بر فعالیت در امور غیرمولد است. وی ادامه داد: اگر انتظار داشته باشیم در شرایط فعلی بخش خصوصی در این زمینه سرمایه‌گذاری کند، اشتباه است و دولت هم با توجه به تنگناهایی که دارد در سرمایه‌گذاری دچار ضعف شده است. روان گفت: این تغییراتی که در حوزه کارآفرینی شاهد آنها هستیم اینکه افراد بدون سرمایه و با تکیه به تسهیلات بانکی می‌خواهند کارآفرینی داشته باشند، برآیند وضعیت کشور است. این فعال صنعت خاطرنشان کرد: بخش دولتی توان ندارد و بخش خصوصی تمایل؛ از این‌رو کارآفرینی و رشد اقتصادی در بنگاه‌های تولیدی را شاهد نیستیم.

▣ تمایل و توان سرمایه‌گذاری نیست

روان در پاسخ به این پرسش که داشتن ایده با توجه به آنچه عنوان شد نمی‌تواند حتی در استارت‌آپ‌ها هم عملیاتی شود، گفت: استارت‌آپ‌ها برای اقتصاد می‌توانند مولفه‌ای خوبی باشند اما شاخصی صد درصد تاثیرگذاری به‌شمار نمی‌روند. به‌عنوان نمونه، چند استارت‌آپ موفق در کشور وجود دارد؟ حتی به اندازه انگشتان دست هم نیستند. این نشان می‌دهد ظرفیت اقتصادی کشور، نیاز این شرکت‌ها را پوشش نمی‌دهد. پس باید سرمایه‌گذار پیدا کرد و در ادامه او احساس امنیت کند. او اظهارکرد: تا زمانی‌که نتوانیم تنش‌های اقتصادی را از بین ببریم و فضای آرام برای کسب‌وکار به وجود آوریم، کسی حاضر به کمک برای پرورش ایده‌ها نخواهد بود. روان در پاسخ به این پرسش که در صنعت خودرو چقدر شاهد کارآفرینی هستیم، گفت: شاید به شکل خیلی محدود این اتفاق رخ داده باشد اما این امر نمی‌تواند در حوزه اشتغالزایی و پرورش ایده‌ها خیلی تاثیرگذار باشد.

سخن پایانی

بنابر این گزارش کارشناسان معتقدند در حوزه کارآفرینی کشور بیشتر در بخش سنتی باقی مانده و در حوزه کارآفرینی فناورانه به‌طور جدی وارد نشده است. برخی از صنایع نوظهور در جهان هستند که جزو صنایع فناورانه پیش‌رو بوده و علاوه‌بر سود زیاد، توسعه را به همراه دارند. ایران بیشتر در بخش‌های ساده کارآفرینی موفق عمل کرده اما هنوز با نقطه مطلوب فاصله دارد.



معدن، آغازگر کسب‌وکارهای تازه



ضرورت شتابدهی به استارت‌آپ‌های معدنی



اقتصاد در خدمت سوداگران سرمایه‌گذاران را می‌راند

تاثیر علم در بهره‌وری معادن بررسی شد

کارآفرینی در گرو توجه به فناوری



عکس: صمت

ملیکا انصاری: اشتغال و تامین معیشت، همواره از نیازهای غیرقابل‌انکار و الزامات جدانشدنی جهان امروز است. اشتغالزایی برای ساکنان مناطق معدنی و افراد بومی در اثر فعال‌سازی معادن، بکارگیری مهندسان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی در معادن و در نهایت ورود استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌منظور توسعه فعالیت معدنی را می‌توان از مصادیق کارآفرینی در بخش معدن و صنایع معدنی کشور معرفی کرد. صمت در این گزارش به بررسی نقش عامل علم در بهره‌وری معادن و میزان کارآفرینی که در پس آن به‌وجود خواهد آمد، پرداخته است؛ به‌عبارت دیگر تاثیر حضور شرکت‌های دانش‌بنیان و همچنین میزان بکارگیری متخصصان در فعالیت‌های معدنی، موضوع موردبحث صمت با کارشناسان و فعالان معدنی است. با صمت همراه باشید:

محدودیت، نتیجه نبود تخصص



بنابر نظر کارشناسان و فعالان معدنی و دانشگاهی، بازار کار فارغ‌التحصیلان مرتبط با بخش معدن و صنایع معدنی محدود به معادن و واحدهای فرآوری است. همچنین قابل توجه است که در صورت نبود فناوری مطلوب برای فعالیت‌های معدنی، این بخش مهم اقتصادی با مشکلاتی مواجه خواهد شد؛ از این رو می‌توان گفت نوعی نیاز متقابل میان بخش معدن و جامعه دانشگاهی برقرار است. در این راستا علی معصومی، دبیرکل انجمن تحقیق و توسعه صنایع و معادن کشور در گفت‌وگو با صمت نبود علم و فناوری را برای بخش معدن آسیب‌زا توصیف کرد و درباره نیاز بخش معدن به فناوری و متخصصان این حوزه گفت: می‌توان گفت در نبود علم، زیان‌های جبران‌ناپذیری برای اقتصاد کشور ایجاد خواهد شد، چراکه با نبود دانش لازم ممکن است فعالیت اقتصادی در کوتاه‌مدت سودآوری داشته باشد اما در طولانی‌مدت به منابع اقتصادی یا افراد شاغل در آن حوزه آسیب می‌رسد. وی در ادامه افزود: در بخش معدن نیز اگر علم و فناوری مناسب وجود نداشته باشد، بهره‌برداری اصولی نخواهد بود و معادن تخریب می‌شوند؛ در نتیجه ضرر فراوانی هم به محیط‌زیست و هم سرمایه‌گذاران این بخش وارد خواهد شد. در این شرایط بسیاری از معادن تعطیل و فعالیت آنها نیمه‌کاره رها خواهد شد و در ادامه به‌دلیل استفاده نشدن بهینه از ذخایر موجود در کشور، بخش معدن با محدودیت مواجه می‌شود.

▣ رفع کمبود تجربه مهندسان

این کارشناس معدن، علمی که در دانشگاه‌ها تدریس می‌شود را برای بخش معدن و صنایع معدنی مناسب و موثر عنوان کرد. به‌عقیده وی، مشکل فارغ‌التحصیلان دانشگاهی، کمبود تجربه در فعالیت‌های عملی است. او در این باره گفت: درباره موضوع علم و فراگیری آن دو مسئله مهم همواره مطرح است؛ نخست دانش و دیگری کاربرد آن؛ دو موضوعی که هرکدام در جایگاه خود اهمیت فراوانی دارند. درباره بخش نخست می‌توان گفت توانایی علمی دانشجویان بخش معدن، در حد رتبه‌بندی‌های بین‌المللی است، اما بحث دوم که کاربرد دانش در بخش اقتصاد را در بر می‌گیرد، از مهم‌ترین نقاط ضعف دانشگاه‌های کشور در بخش معدن و صنایع معدنی است. وی در ادامه تصریح کرد: بخش دانشگاهی کشور به‌ویژه در حوزه معدن و صنایع معدنی دانش را به‌صورت کاربردی به دانشجو آموزش نداده است. البته نمی‌توان منبع این مشکل را تنها جامعه دانشگاهی دانست. به‌نظر می‌رسد سیستم آموزشی کشور از پایه نیازمند بازبینی است، چراکه دانشجو باید ضمن کسب دانش، توانایی بکارگیری آن در حوزه عملی را نیز داشته باشد و این کمبود مهمی است که در آموزش کشور ما احساس می‌شود.

▣ شیوه‌های سنتی مدیریت

دبیرکل انجمن تحقیق و توسعه صنایع و معادن کشور از مهم‌ترین عوامل به کار گرفته نشدن مهندسان و فارغ‌التحصیلان دانشگاهی را رواج شیوه‌های سنتی مدیریت معرفی کرد. او در این باره تصریح کرد: اکنون در کشور ما دانشجویان و فارغ‌التحصیلان آن‌طور که انتظار می‌رود در بکارگیری علم در صنعت و معدن توانمند نیستند، به همین دلیل صاحبان معدن و صنایع معدنی تمایل زیادی برای بکارگیری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی ندارند. بعد دوم نیز فرهنگ‌سازی در بحث‌های مدیریتی است. متاسفانه در کشور ما برخی مدیران به‌دلیل حاکم بودن شیوه‌های مدیریت سنتی، اعتقاد به ورود و استفاده از فناوری در بخش معدن و صنایع معدنی ندارند؛ بنابراین زمینه فرهنگی برای استفاده از فارغ‌التحصیلان دانشگاهی فراهم نیست. به‌اعتقاد من، اگر از دانشجویان این حوزه استفاده شود و فرصت چندماهه‌ای در اختیار آنها قرار گیرد، می‌توانند با کسب تجربه لازم برای بخش معدن و صنایع معدنی کشور مفید باشند.

مزایای بکارگیری منابع انسانی



زانکو عطایی‌پور، کارشناس ارشد معدن و کارآفرین حوزه نوآوری و فناوری معادن و صنایع معدنی به مزایا و پیامدهای حضور شرکت‌های دانش‌بنیان در فعالیت‌های معدنی اشاره کرد. او ورود استارت‌آپ‌ها به بخش معدن را نوعی بکارگیری صحیح منابع انسانی و کارآفرینی برای متخصصان امر معرفی کرد و در گفت‌وگو با صمت گفت: شتاب‌دهنده‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان می‌توانند با گردهم‌آوری استعداد، دانش و سرمایه (که ۳ عنصر اصلی نوآوری هستند) یاری‌رسان بخش معدن در ارتقای فعالیت‌های خود باشند. ظهور و رشد استارت‌آپ‌ها در زنجیره فعالیت معدنی می‌تواند به ارتقای سطح فناوری، کاهش هزینه‌های عملیاتی، کاهش ریسک‌های جانی و مالی در معادن و در نتیجه افزایش بهره‌وری در بخش معدن منجر شود. وی در ادامه افزود: باید به این نکته توجه داشت که برای کمک به توسعه استارت‌آپ‌ها در بخش معدن و صنایع معدنی، نیاز به شکل‌گیری یک فضا و اکوسیستم استارت‌آپی داریم. اکوسیستم استارت‌آپی متشکل از دانشگاه‌های نسل چهار، شتاب‌دهنده‌ها، صنایع خلاق، سرمایه‌گذاران، قوانین و در نهایت مقررات حمایتی ازسوی دولت است. تا زمانی که تمامی این اجزا به‌درستی در کنار هم قرار نگیرند، نمی‌توان انتظار رشد و توسعه را در فعالیت‌های استارت‌آپی بخش معدن داشت. از دیگر پیامدهای ایجاد این اکوسیستم باید به بکارگیری متخصصان در حوزه‌های مختلف اشاره کرد که این امر منجر به افزایش بهره‌وری از منابع و نیروی انسانی ارزشمند موجود در جامعه خواهد شد.

▣ حل مشکلات به کمک فناوری

عطایی‌پور در ادامه ضمن گلایه از ساختار موجود در بخش‌های مختلف دولتی و غیردولتی، ورود آنها به فضای استارت‌آپی را آسیب‌زا معرفی کرد و گفت: در کشور ما به‌دلیل ذات و ساختار غیرچابک و بروکراتیک در بخش‌های مختلف دولتی، خصولتی و حتی برخی هلدینگ‌های بزرگ خصوصی، حضور این بخش‌ها در فضای استارت‌آپی با مشکلات متعددی همراه شده است. با ورود این بخش‌ها و سازمان‌های مذکور به حوزه استارت‌آپ‌ها، نه‌تنها شاهد اتفاقات مثبتی نبوده‌ایم، بلکه با ایجاد انحصار و بهره‌مندی گروهی خاص از جریان ورودی اطلاعات و امکانات بیشمار، در عمل امکان رقابت سالم و فعالیت دیگر استارت‌آپ‌ها در بخش معدن سلب شده است. این کارشناس در ادامه به ظرفیت‌های حل مسئله شرکت‌های دانش‌بنیان در بخش معدن اشاره کرد و گفت: باوجود تمامی مسائل و چالش‌های بخش معدن در حوزه فناوری و نوآوری، می‌توان گفت ظرفیت حل بسیاری از آنها با تکیه بر دانش فناوران و نوآوران وجود دارد. تجربه همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان با شرکت‌های بزرگ معدنی کشور در زمینه رفع مسائل فناورانه نشان داده که در صورتی که بستر و زیرساخت لازم برای حضور و نقش آفرینی استارت‌آپ‌ها و مجموعه‌های دانش‌بنیان در بخش معدن فراهم شود، می‌توان بسیاری از مشکلات شرکت‌های معدنی در زمینه‌های مدیریتی، عملیاتی، محیط‌زیستی و ایمنی را برطرف کرد.

سخن پایانی...

همان‌طور که در ابتدا گفته شد، شغل و کسب درآمد از مهم‌ترین اولویت‌های امروزه بشری است و بخش معدن و صنایع معدنی با ظرفیت‌های بیشمار در مسئله اشتغال و کارآفرینی برای بخش کثیری از افراد جامعه، از اهمیت فراوانی برخوردار است؛ از این رو می‌توان نتیجه گرفت که توسعه معادن، نه‌تنها رونق بخش صنعتی و معدنی بلکه توسعه و رشد اجتماعی را نیز به‌دنبال خواهد داشت.

آگهی تجدید مناقصه

شرکت فرهنگی ورزشی مجتمع گل‌گهر سیرجان در نظر دارد تامین البسه تیم‌های پایه فوتبال خود را از طریق مناقصه تامین نماید.

تولیدکنندگان و تامین‌کنندگان مجاز می‌توانند حداکثر تا تاریخ ۱۳ مردادماه با مراجعه به لینک زیر اسناد مناقصه را تکمیل و به نشانی بلوار دکتر صفارزاده، مجموعه ورزشی سردار شهید حاج قاسم سلیمانی، به واحد پشتیبانی ارسال نمایند.

همچنین در صورت هرگونه سوال می‌توانند با شماره‌های ۰۳۴۴۱۴۲۵۰۵۰ و ۰۹۱۳۳۴۵۷۴۶۸ با آقای عرب‌زاده تماس حاصل فرمایند.

http://golgoharsport.ir /2021-07-06-08-26-10

روابط عمومی شرکت فرهنگی ورزشی مجتمع گل گهر

آگهی مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

نوبت دوم

شماره: ۵۲۴۳۵۲۹۴

شرکت فولاد خوزستان «سهامی عام»

مناقصه‌گزار: شرکت فولاد خوزستان
شرح مناقصه: ساماندهی کابل‌های ارتباطی پست برق ۶۳۱ به اتاق برق‌های ۶۰۳ و ۶۰۴ فولادسازی به روش PC
نوع مناقصه: عمومی یک‌مرحله‌ای
مدت زمان: ۱۲ ماه
مهلت اعلام آمادگی: تا پایان وقت اداری روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۶ (با ارسال ایمیل به نشانی زیر)
داوطلبان شرکت در مناقصه با مراجعه به وب‌سایت pim.ksc.ir ضمن ثبت‌نام و درج کلیه اطلاعات عمومی و تکمیلی خود، مستندات و مدارک لازم خود را پیوست نمایند.
دریافت اسناد مناقصه (پس از تائید کمیته ارزیابی تامین‌کنندگان) از تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۲۳ به مدت دو روز در قبال واریز مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال (غیرقابل استرداد) به صورت آنلاین از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ خرید اسناد تخصصی)
دریافت الکترونیک فایل اسناد تخصصی مناقصه از طریق آدرس pim.ksc.ir (پس از ورود به سیستم با نام کاربری و رمز عبور/ منوی مناقصات/ عملیات/ اسناد تخصصی)
تاریخ تحویل پیشنهادات: روز شنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۶
تاریخ گشایش پاکات پیشنهاد قیمت/ فنی: روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۷
مبلغ تضمین شرکت در مناقصه: ۲,۴۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال
نوع تضمین: ۱) ضمانتنامه معتبر بانکی ۲) چک تضمینی و یا واریز مبلغ در وجه شرکت فولاد خوزستان ۳) انجام بلوکه مالی از مطالبات شرکت‌کننده نزد فولاد خوزستان
نشانی شرکت: اهواز- کیلومتر ۱۰ جاده اهواز بندر امام، شرکت فولاد خوزستان. **مدیریت:** خرید خدمات و قراردادها
تلفن: ۶۴۱۵-۳۲۱۳-۰۶۱ **ایمیل:** M.SALJOOGHIPOUR@KSC.IR

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۰/۰۵/۰۶ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۰/۰۵/۰۹
روابط عمومی شرکت فولاد خوزستان

آگهی مزایده

شرکت تامکو در نظر دارد اقلام مازاد ذیل را از طریق مزایده به فروش برساند.
■ **زمان بازدید و ارائه پیشنهادیه قیمت:** ۱۴ روز کاری از زمان درج آگهی.
■ **هماهنگی جهت بازدید و دریافت اسناد مزایده:** تماس با شماره ۰۹۱۳۴۰۸۸۱۹۷ واحد بازرگانی
■ **آدرس شرکت و محل دپوی اقلام:** مبارکه، شهرک کارگاهی شهرداری مبارکه، بلوار خیام، بعد از کشتارگاه صنعتی، شرکت تامکو
■ **لیست اقلام و قطعات مورد مزایده:** ۱- قطعات یدکی ماشین‌آلات سنگین دیزلی؛
۲- قطعات مستعمل ماشین‌آلات سنگین دیزلی؛
۳- سیم بکسل؛
۴- ضایعات آهن و فولاد آلیاژی، لاستیک‌های مستعمل و روغن سوخته؛
۵- ابزار و لوازم اداری مستعمل؛

شرکت تامکو

"آگهی مناقصه عمومی دو مرحله‌ای"

جهت «طراحی، تامین و نصب آسانسور صنعتی در کارخانه فولادسازی مجتمع جهان فولاد سیرجان»
«شماره ۱۰-۰۰-خ»

شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در نظر دارد نسبت به جذب پیمانکار جهت «طراحی، تامین و نصب آسانسور در کارخانه فولادسازی» خود اقدام نماید؛ لذا از کلیه شرکت‌های معتبر که دارایی توانایی مناسب و سوابق مورد قبول می‌باشند، دعوت به عمل می‌آید حداکثر تا تاریخ ۱۴۰۰/۰۵/۱۳، نسبت به بازدید از محل اجرای پروژه اقدام نمایند.
شرکت‌های متقاضی می‌توانند جهت اطلاع از چگونگی تنظیم پیشنهاد فنی و مالی، اسناد و مشخصات موضوع مناقصه را از طریق مراجعه به آدرس اینترنتی www.sjsco.ir (قسمت خرید و فروش- مناقصه‌ها) دریافت نمایند.
نکته مهم: جهت حضور در مناقصه، بازدید از سایت الزامی می‌باشد.
اسناد و مدارک (پاکت ب):
درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع مناقصه (اعلام آدرس ایمیل، شماره تماس تلفن ثابت و همراه الزامی است.)
اساسنامه و مدارک ثبتی. (شماره ثبت، کد اقتصادی و شناسه ملی، گواهی ثبت، گواهی آخرین تغییرات و...)
رزومه، سوابق اجرا و نمونه قراردادها و توافق‌نامه‌های انجام شده مرتبط با موضوع مناقصه. (قرارداد و رزومه ارسالی باید مربوط به سال ۹۵ تا کنون و مرتبط با موضوع مناقصه باشد)
مدارک و مستندات توان مالی با اسناد و مدارک مثبته.
گواهی اعلام رضایت کارفرمایان قبلی در خصوص خدمات مذکور در موضوع مناقصه.
■ **شرایط:**
محل اجرا: سیرجان، کیلومتر ۵۰ جاده شیراز، کیلومتر ۲ جاده اختصاصی گل گهر، کارخانه ذوب و ریخته‌گری شماره یک مجتمع جهان فولاد سیرجان می‌باشد.
ارائه اسناد و مستندات مذکور هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نمی کند.
شرکت مجتمع جهان فولاد سیرجان در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات مختار می‌باشد. جهت کسب اطلاعات بیشتر و بازدید از سایت با شماره ۰۹۱۳۴۵۹۵۵۱ (آقای ملک‌پور) تماس حاصل نمایید.
هزینه چاپ آگهی، برعهده برنده مناقصه می‌باشد.

واحد خریدخدمات مجتمع جهان فولاد سیرجان

خبر

فولاد مبارکه بار دیگر تحریم را شکست داد

مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه از روند تکمیل پروژه نصب قفسه شماره ۷ و نوسازی و تعویض اتوماسیون نورد گرم و همچنین ریومپ خط ریخته‌گری شماره یک مجتمع فولاد سبا بازدید کرد. به گزارش روابط عمومی شرکت فولاد مبارکه، حمیدرضا عظیمیان، مدیرعامل این شرکت در بازدید از پروژه نصب قفسه شماره ۷ و نوسازی و تعویض اتوماسیون نورد گرم و همچنین ریومپ خط ریخته‌گری شماره یک مجتمع فولاد سبا با اشاره به اهمیت این پروژه‌ها اظهار کرد: از خرداد امسال این پروژه‌ها در یک بازه ۴۵ روزه هدف‌گذاری شده بود اما خوشبختانه با همت و تخصص تلاشگران مجتمع فولاد سبا این توسعه حتی ۴ روز پیش از موعد مقرر به بهره‌برداری رسید. وی با اشاره به وجود عوامل بازدارنده از جمله تحریم‌ها و شیوع ویروس کرونا در پروژه تکمیل توسعه نورد گرم و ریخته‌گری مجتمع فولاد سبا افزود: با اجرای پروژه نصب قفسه ۷ نورد گرم این مجتمع علاوه‌بر تسهیل نوردکاری، کیفیت ورق‌های تولیدی نیز افزایش می‌یابد؛ خط ریخته‌گری شماره یک مجتمع فولاد سبا همچون خط شماره دو به‌روزرسانی شده که قطعا در تحقق افزایش میزان تولید در سال جاری نقش موثری خواهد داشت. مصطفی عطایی‌پور، مدیر مجتمع فولاد سبا نیز با اشاره به بهره‌برداری از این پروژه‌ها خاطرنشان کرد: با انجام ریومپ ریخته‌گری خط شماره یک و با افزایش ضخامت تختال از ۶۲ به ۷۵ میلی‌متر و تختال ورودی به نورد از ضخامت ۵۰ به ۵۵ تا ۶۰ میلی‌متر، موفق به تولید ظرفیت اسمی (یک میلیون و ۴۰۰ هزار تن) فولاد خواهیم شد. وی ضمن ابراز امیدواری برای رسیدن به ظرفیت تولید ۲ میلیون تن فولاد در سال‌های آینده با اعمال تغییرات در این واحد صنعتی، اذعان کرد: یکی از مواردی که برنامه توسعه ۵ ساله اخیر در این واحد صنعتی را به تاخیر انداخت، عطش بازار به تولید ورق بود. توسعه اصلاحات و تکمیل خطوط نورد گرم با اعتمادبخشی مدیرعامل شرکت فولاد مبارکه، همت بالای کارکنان فولاد سبا و پیمانکاران مربوطه و همچنین همکاری سایر متخصصان شرکت فولاد مبارکه محقق شد.

معدن، آغازگر کسب‌وکارهای تازه

مرضیه احقافی
editor@smtnews.ir

معدن و صنایع معدنی آغازگر بسیاری از کسب‌وکارها و توسعه اقتصادی هستند؛ بنابراین فعالیت در این حوزه و تلاش برای ارتقای بهره‌گیری از ظرفیت‌های معدنی به منزله رشد اشتغالزایی و کارآفرینی در سطح کشور است. چنانچه رشد اشتغالزایی و بهبود کارآفرینی مورد توجه سیاست‌گذاران باشد باید زمینه تسهیل تولید و توسعه عملکردی صنایع فراهم شود؛ یعنی موانع موجود در مسیر تولید برطرف و ضمن توجه به بازارهای صادراتی و ارتقای فروش محصولات در بازار جهانی، این مسیر را تسهیل کرد.



عکس: صمت

اشتغالزایی در ۵۰ حوزه



محمد حیدرزاده



رضا شهرستانی

محمد حیدرزاده، فعال صنعت سرب و روی در گفت‌وگو با صمت ضمن تاکید بر اثربخشی فعالیت‌های معدنی و صنایع وابسته به آن در اشتغالزایی گفت: معدن آغازگر بسیاری از فعالیت‌های صنعتی و اقتصادی است. بهره‌برداری از ظرفیت‌های معدنی امکان ایجاد حدود ۵۰ حیطه کسب‌وکار و جایگاه شغلی را فراهم می‌کند. معدن نخستین حلقه در زنجیره تولید است. محصول تولیدشده در این حلقه در ادامه زنجیره مصرف می‌شود و ضامن تداوم تولید در سایر حلقه‌ها و ارزش‌آفرینی هرچه بیشتر است.

حیدرزاده گفت: کشور ما از ذخایر قابل‌توجه معدنی برخوردار است. در این میان گاه شاهد هستیم فعالان معدن و صنایع معدنی در صدد بهره‌گیری از این ذخایر با هدف توسعه کسب‌وکار خود برمی‌آیند اما با چالش‌های جدی در مسیر اجرای آن روبه‌رو می‌شوند. به‌عنوان مثال، سازمان حفاظت محیط‌زیست یا منابع طبیعی موانع جدی در مسیر کسب‌وکارهای معدنی ایجاد می‌کنند. این موانع همچون سدی در مقابل کارآفرینی، توسعه تولید و به دنبال آن اشتغالزایی واقع شده‌اند. در چنین شرایطی مدیران ارشد باید اولویت میان توسعه کسب‌وکارهای معدنی و صنایع وابسته به آن و محیط زیست را انتخاب کنند. این انتخاب و دیدگاه‌های متفاوتی که درباره آن وجود دارد در طول سال‌های گذشته شروع فعالیت‌های جدید معدنی را بسیار دشوار کرده است.

وی افزود: بررسی تجربه جهانی حکایت از آن دارد که کشورهای توسعه یافته، ابتدا رونق تولید، درآمدزایی و ایجاد کسب‌وکارهای تازه را هدف قرار داده‌اند؛ در ادامه نیز برای حفاظت از محیط زیست قدم‌های مثبتی برداشته‌اند. اما در کشور ما قبل از اینکه اثرات یک فعالیت معدنکاری بر محیط زیست بررسی شود، سازمان‌ها و نهادهای مربوط از صدور هر نوع مجوزی برای آغاز به کار یک کسب‌وکار جدید خودداری می‌کنند چراکه به صورت پیش‌فرض اعتقاد دارند هر نوع فعالیت معدنی یا فرآوری به منزله وارد آوردن خطرات جدی برای طبیعت است. این تفکرات در طول سال‌های گذشته زمینه معطل شدن سرمایه‌های قابل‌توجهی را فراهم کرده، تولید را به تعویق انداخته، نرخ بیکاری را افزایش داده و از سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص داخلی کاسته است. این فعال صنعت سرب و روی گفت: رفع موانع یادشده در مسیر کارآفرینان بخش معدن و صنایع وابسته به آنها ضروری به نظر می‌رسد. رفع این چالش‌ها قدم نخست برای شروع کسب‌وکاری تازه در حوزه معدن و صنایع معدنی است.

به‌علاوه آنکه می‌توان با برآوردی میان هزینه و منفعت یک کار، راه‌حلی درست اتخاذ کرد. تجربه آغاز به کار فعالیت‌های معدنی و احداث واحدهای فرآوری حکایت از ایجاد تحول و بهبود در زندگی مردم محلی آن منطقه دارد. در سایه بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها و شروع کسب‌وکارهای تازه، بسیاری از مردم منطقه مشغول به کار می‌شوند و رفاه عمومی بهبود می‌یابد.

رونق تولید، ضامن اشتغالزایی

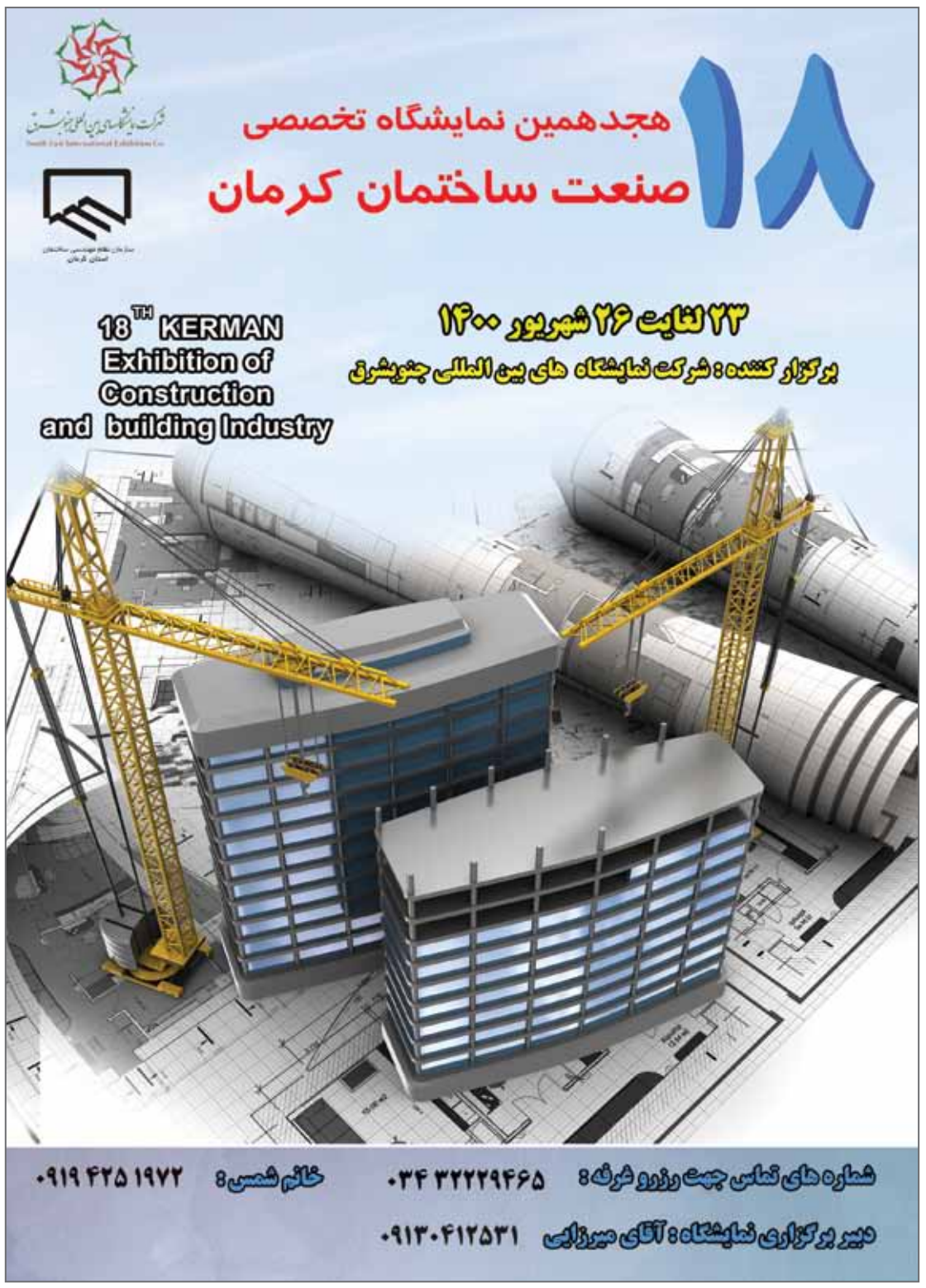
رضا شهرستانی، عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: صنایع فولاد در کشور ما بر پایه بهره‌گیری از ظرفیت‌های غنی معدنی و انرژی احداث شده‌اند. تولید فولاد در رده صنایع استراتژیک قرار دارد. این صنعت از معدن و اکتشاف و به دنبال آن استخراج سنگ آهن آغاز می‌شود. سپس با هدف فرآوری مواد معدنی، واحدهایی برای تولید کنسانتره، گندله، آهن اسفنجی احداث می‌شود. در ادامه این زنجیره نیز شاهد تولید شمش فولاد و به دنبال آن ساخت محصولات مختلف پایین‌دستی در این زنجیره هستیم. بنابراین بهره‌گیری از ذخایر معدنی زمینه توسعه اجتماعی و اشتغالزایی را فراهم می‌کند. این فعال صنعت فولاد گفت: به‌ازای هر موقعیت شغلی که در زنجیره فولاد ایجاد می‌شود؛ موقعیت‌های شغلی متعددی به‌صورت غیرمستقیم ایجاد خواهد شد. بدین ترتیب فعالیت در این زنجیره فرصتی مغتنم برای کارآفرینی و رونق کسب‌وکارهای مختلف را فراهم می‌کند. شهرستانی با اشاره به موفقیت روزافزون صنایع فولاد کشور در مسیر تولید و صادرات گفت: این عملکرد موفق در حالی ثبت شده که صنایع فولاد کشور در طول یک سال گذشته با همه‌گیری ویروس کرونا و محدودیت‌های تجاری ناشی از تحریم روبرو بوده‌اند. بنابراین چنانچه توسعه در فعالیت‌های این زنجیره و رشد کارآفرینی در این حوزه مطرح باشد، باید از عملکرد فعالان این زنجیره حمایت شود. منظور از حمایت از صنایع فولادی و توسعه اشتغالزایی در این بخش، تسهیل صادرات است. صادرات به منزله تداوم و توسعه تولید است.

در همین حال با ورود ارز صادراتی، امکان کاهش قیمت دلار در برابر ریال فراهم خواهد شد. از این رو، می‌توان به توسعه کسب‌وکارها، کارآفرینی و به دنبال آن اشتغالزایی امید داشت. این عضو هیات‌مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد در پایان تاکید کرد: چنانچه طرح‌های توسعه در صنعت فولاد با جدیت دنبال شود، شاهد رشد کارآفرینی در این حوزه خواهیم بود. برای مثال، تولید فولاد با ظرفیت درنظر گرفته شده در افق ۱۴۰۴، مستلزم جابه‌جایی ۳۰۰ میلیون تن محصول است. در چنین شرایطی فعالیت در حوزه حمل‌ونقل به‌شدت توسعه خواهد یافت. علاوه‌بر این فرصتی برای توسعه این بخش فراهم می‌شود. یا در ادامه امکانی برای توسعه سایر صنایع از نیروگاه تا ساخت تجهیزات معدنی، استارت‌آپ‌ها، ماشین‌سازی و... فراهم می‌شود.

سخن پایانی

بهره‌گیری از ذخایر معدنی زمینه توسعه کسب‌وکارهای مختلف را ایجاد می‌کند. با وجود این، موانع متعددی در این مسیر هست که از جمله آنها می‌توان به سازمان حفاظت محیط زیست، معارضان محلی، تغییر قوانین و مقررات و... اشاره کرد. چنانچه موانع موجود برطرف شوند، امکان بهبود در شرایط ایجاد کسب‌وکارهای جدید و رونق اشتغالزایی و کارآفرینی فراهم می‌شود. درنتیجه از متولیان امر انتظار می‌رود ضمن توجه به نیازهای کشور در مسیر تحقق اهداف یاد شده گام بردارند.





گسترش تجارت
صمت
شنبه
۹ مرداد ۱۴۰۰
۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۲
۳۱ ژوئیه ۲۰۲۱
شماره ۱۸۵۰
پیاپی ۳۱۶۸
www.Tejaratdaily.com



کرونا شتاب‌دهنده کسب‌وکارهای مجازی شد



حضور ایران در ۳ نمایشگاه بین‌المللی عراق



اصفهانی‌ها وام نوسازی مسکن می‌گیرند

کارآفرینی و تجارت چه نسبتی با هم دارند؟

خواهران غریب اقتصاد

ایران از دیرباز اقتصاد خود را بر پایه تجارت خارجی شکل داده است. بررسی‌های آماری نشان می‌دهد هرگاه تجارت خارجی در ایران رونق داشته، از توسعه اقتصادی بیشتری برخوردار بوده‌ایم. اما این تجارت در سال‌های اخیر با چالش‌های جدی و اساسی مواجه بوده است؛ یعنی نه حمایت ارزهای نفتی را در کنار خود داشته و نه در بخش تجارت غیرنفتی توانسته در بازارهای بین‌المللی خودی نشان دهد. اگرچه بسیاری از فعالان اقتصاد بیشترین دلیل ناکامی‌های موجود در این بخش را نشأت گرفته از موانعی مانند تحریم‌ها و قرار گرفتن در فهرست سیاه FATF می‌دانند اما گروهی نیز معتقدند حتی بدون این مشکلات نیز تجارت ایران نمی‌تواند در شرایط موجود جایی در بازارهای جهانی داشته باشد. این گروه بر این باورند که ریشه این ناکامی‌ها را باید در موضوعاتی مثل بی‌توجهی به کارآفرینی و تولید داخلی جست‌وجو کرد و اگر می‌خواهیم تجارت و در پی آن اقتصاد کشور را در مسیر درست قرار دهیم، باید در گام اول موضوعاتی مثل کارآفرینی را به مجرای درست آن هدایت کنیم. به همین دلیل صمت در آستانه روز ملی کارآفرینی و آموزش فنی و حرفه‌ای برای یافتن ارتباط بین کارآفرینی و تجارت، دیدگاه کارشناسان و صاحب‌نظران این حوزه‌ها را بررسی کرده است که در ادامه شرح آن را می‌خوانید:



عکس: صمت

پیمان صفردوست
editor@smtnews.ir

تجارت ما کارآفرین نیست



بسیاری از کارشناسان اقتصاد بر این باورند که نوع تجارت تاثیرات قابل‌توجهی بر ایجاد امکان کارآفرینی در کشور دارد که برای دستیابی مطلوب‌تر به کارآفرینی در کشور، باید نوع تجارت را نیز مورد توجه قرار داد.

در این باره میرهادی رهگشای، کارشناس اقتصاد در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در ساختارهای امروزی تجارت و کارآفرینی که تفاوت‌های عمده‌ای با شکل سنتی این حوزه‌ها ندارند نمی‌توان به کارآفرینی مطلوب و سودآوری آن بدون درنظر گرفتن تجارت پرداخت. رهگشای در این باره گفت: در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی امروز، سیاست‌گذاران اقتصاد ساختارهای تجاری و کارآفرینی را تحت تاثیر مستقیم یکدیگر می‌دانند و بر این باورند که میزان اشتغال و تولید می‌تواند باعث رونق تجارت کشور شود و در مقابل دستیابی به یک تجارت موفق نیز می‌تواند نقش اساسی در کارآفرینی و تولید اشتغال در کشور داشته باشد.

وی در این زمینه تاکید کرد: کشور ما با توجه به منابع غنی طبیعی که در اختیار دارد، دارای ظرفیت‌های قابل‌توجهی در تولید و تجارت است؛ بنابراین برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری مطلوب در این حوزه می‌تواند تولید را در کشور را رونق دهد و تولید با ارزش افزوده بالا، بیشترین سود را نصیب اقتصاد کند؛ این روند در نهایت به رونق تجاری و به دنبال آن توسعه اقتصادی می‌انجامد اما متاسفانه در بیشتر موارد می‌بینیم که چنین رویکردی وجود ندارد.

این کارشناس اقتصاد بین‌الملل اصول اقتصاد مقاومتی را بر پایه همین نگاه به اتصال کارآفرینی و تجارت دانست و افزود: وقتی از تجارت در اقتصاد مقاومتی صحبت می‌کنیم، منظور تجارتی است که برمبنای تولید و ایجاد اشتغال شکل گرفته باشد نه اینکه تجارت ما تنها محدود به خام‌فروشی و از بین رفتن منابع طبیعی داخلی باشد و سود واقعی آن نصیب کشورهای دیگر شود.

رهگشای درباره میزان بهره‌برداری تجاری کشور از ظرفیت‌های موجود نیز بیان کرد: نگاه سلیقه‌ای، خام‌فروشی، توجه نداشتن به ایجاد ارزش افزوده و اتکا به یارانه‌های پنهان تولید در این سال‌ها باعث شده با وجود ظرفیت‌های داخلی، امروز فقط از ۲۰ درصد ظرفیت‌های موجود کشور در راستای بهره‌برداری از تجارت منطقه استفاده کنیم درحالی‌که می‌توانستیم دست‌کم ۱۵ درصد از بازار هزار میلیاردی تجارت منطقه را در اختیار بگیریم، تنها به ۳ تا ۴ درصد از این میزان قناعت کرده‌ایم. وی با اشاره به لزوم برنامه‌ریزی بلندمدت و مناسب در این زمینه خاطرنشان کرد: تا امروز دستاوردهای کشور از روابط متقابل تجارت و تولید در جهت کارآفرینی در حوزه تجارت چندان مطلوب نبوده و نقش کمرنگی داشته است زیرا دولت و زیرمجموعه‌هایی مثل وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی و وزارت امور خارجه که دست‌اندرکار بحث تجارت خارجی هستند، سیاست درستی را در این باره اتخاذ نکرده‌اند و به جای تمرکز بر تجارت کالاهایی که مبتنی بر ساخت داخل باشد، در اغلب موارد به خام‌فروشی پرداخته‌اند.

این کارشناس اقتصاد بین‌الملل تاکید کرد: وقتی در صادرات کشور با خام‌فروشی و فله‌فروشی مواجه هستیم و با این کار کمترین ارزش افزوده را برای کشور ایجاد می‌کنیم، کارآفرینی و اشتغال حداقلی برای کشور به وجود می‌آید؛ درحالی‌که این وضعیت با گرایش ما به سمت تولید محصولات نهایی، بهبود زیادی در این زمینه خلق می‌کند و افزایش تولید، اشتغالزایی، کارآفرینی، سرمایه‌گذاری و توسعه اقتصادی را برای ما به همراه خواهد داشت که هر یک از آنها لازمه توسعه اقتصادی کشور هستند.

رهگشای در پایان گفت: در نهایت اینکه باید در سیاست‌گذاری‌های خود به این نتیجه برسیم که کارآفرینی و تجارت خارجی مکمل یکدیگر هستند و ما نمی‌توانیم بدون توجه به نوع تجارت، آینده موفقی را برای کشور رقم بزنیم. درواقع ما در این مسیر اشتباه، مواردی مانند کارآفرینی، توسعه اقتصادی و اقتصاد مقاومتی را تحت تاثیر قرار داده‌ایم.

کارآفرینی، صادرات را واقعی می‌کند



حسین محمودی اصل، کارشناس اقتصاد و کارآفرینی نیز در گفت‌وگو با صمت درباره تاثیر منفی تجارت امروز کشور بر کارآفرینی عنوان کرد: کشور ما در حال صادرات محصولات و کالاهای مختلف به کشورهای دیگر است اما اصلا در تجارت خارجی موفق نبوده‌ایم و بیشتر در حال فریب دادن خود هستیم. به جای اینکه صادرکننده کالا و خدمات باشیم، فقط یارانه صادر می‌کنیم و در حال زیان هستیم. بنابراین نباید به این صادرات غیرنفتی ۴۰ میلیارد دلاری مغرور شویم و به آن افتخار کنیم زیرا موضوع صادرات ما بیشتر صادرات یارانه پنهان است.

محمودی اصل در این باره تاکید کرد: اگر بخواهیم به یک تجارت واقعی و صادرات حقیقی در کشور دست پیدا کنیم، باید وضعیت موجود در حوزه تولید را به روال عادی و منطقی خود برگردانیم. بنابراین باید بتوانیم با ایجاد و بهبود فضای کسب‌وکار، در این حوزه بهره‌وری ایجاد کنیم و هزینه تولید را کاهش دهیم.

وی تصریح کرد: رتبه سه‌رقمی کسب‌وکار دنیا یعنی افزایش هزینه‌های تولید و وقتی هزینه تولید افزایش پیدا می‌کند، تولیدکننده ما برای ایجاد تعادل در هزینه‌های خود و قدرت حضور در بازارهای جهانی به یارانه‌ها متکی خواهد بود. درحال‌حاضر کشور به میزان بسیار بالایی یارانه می‌دهد اما در عین حال قیمت‌گذاری آزاد است و در این شرایط، درآمد حاصل‌شده به جیب مردم واقعی برنمی‌گردد و همه سود آن نصیب سوداگران می‌شود. ما برای دستیابی به سود واقعی، نیازمند تغییر در نگرش و بهبود فضای تولید در کشور هستیم.

تاثیر کارآفرینی و تجارت متقابل است



محمد محمدپور عمران، کارشناس اقتصاد و مدرس دانشگاه تهران در گفت‌وگو با صمت تاکید کرد: همان‌طور که نوع صادرات ما و تمرکز بر صادرات کالاهای با ارزش افزوده بالا می‌تواند بستر مناسب را برای کارآفرینی و اشتغال در کشور فراهم کند، توجه به کارآفرینی و اشتغالزایی نیز می‌تواند شرایط مطلوب‌تری را برای تجارت رقم بزند؛ در این زمینه باید گفت کارآفرینی و تجارت فرآیندهای مکمل یکدیگر هستند.

محمدپور عمران در این باره افزود: وقتی کارآفرین با برنامه‌ریزی مناسب خط تولید کالایی را راه‌اندازی و از حداکثر ظرفیت تولید خود استفاده می‌کند، علاوه‌بر اشتغالزایی، بهره‌وری در تولید را نیز ایجاد می‌کند و قیمت تمام‌شده کالا کاهش می‌یابد. بنابراین صادرکنندگان می‌توانند مانور قیمتی بیشتری در بازارهای هدف خود داشته باشند و کالا رقابت‌پذیر می‌شود.

وی با اشاره به وضعیت تولید در کشور تصریح کرد: درحال‌حاضر خطوط تولید با بخش محدودی از ظرفیت خود مشغول فعالیت هستند و همین موضوع هزینه‌ها و بهای تمام‌شده کالا را افزایش می‌دهد. این افزایش قیمت باعث عدم رقابت‌پذیری کالا می‌شود و در نهایت تولید و تجارت هر دو کاهش می‌یابد. در صورتی که اگر کارآفرین ما بتواند تولیدات خود را با حداکثر ظرفیت تولید کند و کالای تولید شده در بازارهای هدف موفق شود، سود حاصل از آن دوباره به چرخه تولید بازمی‌گردد و بالا رفتن تقاضا در بازار مصرف، افزایش مضاعف تولید را نیز در پی خواهد داشت. محمدپور عمران در پایان گفت: در هر حال نباید موضوع کارآفرینی، ایجاد اشتغال و تجارت را جدا از هم ببینیم زیرا این دو مقوله در ارتباط متقابل با یکدیگر هستند و بهبود هریک می‌تواند آن دیگری را نیز بهبود بخشد.

> تجارت در اقتصاد مقاومتی تجارتی است که برمبنای تولید و ایجاد اشتغال شکل گرفته باشد نه اینکه تنها محدود به خام‌فروشی و از بین رفتن منابع طبیعی داخلی باشد و سود واقعی آن نصیب کشورهای دیگر شود

باید به فرصت کارآفرینی برسیم



میثم شکری‌ساز، کارآفرین نمونه استان اصفهان درباره قابلیت‌های کارآفرینی در کشور عنوان کرد: شرایط کارآفرینی در تمام دنیا همانند یک فنر نرم است که به‌راحتی رها می‌شود اما در ایران این فنر را به‌سختی می‌توان خمیده کرد اما اگر موفق به این کار شویم، در صورتی که رها شود، قدرت، انرژی و موفقیت بیشتری در پی خواهد داشت.

وی در گفت‌وگو با صمت با تاکید بر اینکه امروزه در دنیا منظور از تولید تنها در بخش صنعت و کالا نیست، تاکید کرد: باید توجه داشت آینده اقتصاد در بخش خدمات است و در دنیا شرکت‌های موفق در این حوزه ارزش افزوده بالایی ایجاد می‌کنند. پس ما نیز برای توسعه اقتصادی، کارآفرینی و تبدیل شدن به یک گزینه صادراتی باید در همین مسیر حرکت کنیم.

البته وی در این باره تصریح کرد: ایده و فرصت کارآفرینی با یکدیگر تفاوت دارند و برای تبدیل یک ایده به فرصت، نیازمند کارآموزی، مطالعه، کسب تجربه و سفر هستیم.

تجارت باید در راستای کارآفرینی باشد



مسعود دانشمند، فعال و کارشناس اقتصاد درباره ارتباط تجارت خارجی و تاثیر آن بر کارآفرینی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: در دنیای امروز بخش عمده‌ای از آورده‌های مالی کشورها از طریق تجارت و مبادلات تجاری شکل می‌گیرد و پرداختن به این موضوع از اولویت‌های اصلی همه کشورهای پیشرو در این حوزه است زیرا از این طریق دولت‌ها می‌توانند با ایجاد توسعه تجاری، کارآفرینی، اشتغال و ارزش افزوده اقتصاد و توسعه اقتصادی خود را رقم بزنند.

دانشمند در این باره افزود: این موضوع همان حلقه گمشده در تفکر تجاری ماست و باعث شده در طول این سال‌ها سیاست‌گذاران اقتصاد کشور به هیچ وجه به این ظرفیت‌ها توجه نداشته باشند؛ نتیجه این بی‌توجهی نیز این بوده که می‌توان گفت تجارت ما در حوزه صادرات هیچ‌وقت در راستای کارآفرینی و اشتغالزایی قرار نگیرد. این کارشناس حوزه تجارت با تاکید بر اینکه امروز نگاه ما در حوزه تجارت باید فراتر از صرف دریافت وجه باشد، عنوان کرد: ما می‌توانیم با کارآفرینی و اشتغالزایی حاصل از فرآیند فرآوری مواد خام و تولید محصولات نهایی، ارزش‌افزوده ثابتی را ایجاد کنیم و به جای فروش منابع طبیعی کشور، حاصل فناوری و مهارت جوانان کشور را در قالب محصولات نهایی در معرض فروش قرار دهیم. وی تصریح کرد: سرمایه‌گذاری در این حوزه علاوه‌بر اینکه سودآوری بیشتری برای کشور دارد، با ایجاد اشتغال، جوانان کشور را در سودای دستیابی به کار مناسب از کشور کوچ نمی‌دهد؛ آنچه از آن به‌عنوان تجارت کشور یاد می‌شود نباید تنها به صادرات مواد طبیعی و خام محدود شود و به جای اینکه برای کشور اشتغال ایجاد کند، دستاوردی برای کارآفرینی در کشورهای خریدار مواد خام ما شود.

دانشمند در پایان گفت: در نهایت اگر قرار است کسب‌وکاری در حوزه تولید در کشور شکل گیرد، باید به این نکته توجه داشته باشیم که این کار می‌تواند با ایده‌های کارآفرینانه‌ای همراه باشد که هدف خود را در یک خام‌فروشی خلاصه نکند. کشور ما با در اختیار داشتن نیروی کار جوان، دانش و منابع طبیعی مورد نیاز در بسیاری از عرصه‌ها، می‌تواند خود را در مسیر توسعه بیشتر قرار دهد و اگرچه با مشکلات فراوانی از جمله تحریم‌ها روبه‌رو است، باید تلاش خود را در جهت رسیدن به جایگاه مطلوب انجام دهد.

سخن پایانی

اقتصاد کشور در حال سپری کردن روزهای بدون نفت است؛ تحریم‌ها، امکانات بخش دولتی را در حوزه صادرات محدود کرده و چشم دولتمردان به توانایی‌ها و قابلیت‌های بخش خصوصی است که شاید در این روزگار، بتواند نقشی در ارزآوی کشور داشته باشد.

اما این مهم در گام نخست نیازمند سازماندهی منابع موجود و در مرحله بعد مستلزم توسعه هرچه بیشتر و کارآفرینی برمبنای اهداف صادراتی است تا بتواند خود را به‌عنوان یک آلترناتیو مناسب به جای اقتصاد نفتی و دولتی معرفی کند. اما برای رسیدن به چنین راهکاری نیاز است شرایط در کشور مهیا شود.

توسعه تجاری هر کشور برمبنای استانداردهای جهانی بر پایه تولید و صادرات شکل می‌گیرد و این موضوعی است که در اقتصاد تجاری ما هیچ‌گاه به طور جدی به آن پرداخته نشده است.

البته این ایرادی است که فقط به دولت کنونی وارد نیست و در دولت‌های گذشته نیز گام مفیدی در این زمینه برداشته نشده است.

کارآفرینی و تولید می‌توانست در کشور اشتغالزایی کند، تورم را کاهش دهد و به توسعه تجاری بینجامد اما ما از این موضوع غافل شده‌ایم؛ در نتیجه امروز تنها به خام‌فروشی‌های گاه و بیگاه دل خوش کرده‌ایم.

یادداشت

کارآفرینی مسئولیت می‌آفریند



محمودرضا طاهری
رئیس اداره استاندارد استان تهران

براساس تعریف‌ها، کارآفرین کسی است که سازمان و اقتصاد را زنده می‌کند و بر این مبنا، بسیاری از فعالان اقتصاد جزو کارآفرینان به شمار می‌روند اما آیا به هر قیمتی می‌توان این اقتصاد را زنده کرد؟! درواقع در تعاریف امروزی در کنار کارآفرینی، مسئولیت‌هایی وجود دارد که انجام آنها از ارکان کارآفرینی محسوب می‌شوند؛ یکی از مهم‌ترین مسئولیت‌هایی که باید در بحث کارآفرینی وجود داشته باشد، بحث مسئولیت‌های اجتماعی است.

البته مسئولیت اجتماعی از آنچه امروز در کشور از آن برداشت می‌شود بسیار فراتر است. مسئولیت اجتماعی فقط این نیست که در کنار بیمارستانی که احداث می‌کنیم یک هتل هم برای همراهان بیمار بسازیم اما از سوی دیگر، زباله‌های بیمارستانی را به‌راحتی در طبیعت رها و بعد ادعا کنیم که همه شرایط را برای بیماران مهیا کرده‌ایم. ما به‌عنوان کارآفرین دارای مسئولیت‌های تعریف شده اجتماعی هستیم و در این باره نه‌تنها در قبال افراد که حتی در برابر سهامدار خود، مشتریان، طبیعت و زمین هم مسئولیم و مجموعه این عوامل، مسئولیت اجتماعی هستند.

سازمان بین‌المللی استاندارد در سال ۲۰۱۰ میلادی دستورالعملی را درباره مسئولیت اجتماعی منتشر کرد که با عنوان استاندارد ایزو ۲۶۰۰۰ شناخته می‌شود. البته همان‌طور که همواره در مقابل هر تغییری، مقاومت‌هایی وجود دارد، زمانی که این استاندارد تنظیم می‌شد، فریاد بسیاری از دولت‌ها و دولتمردان بلند شد که این دستورالعمل ما را از بین خواهد برد، همچنین منافع اقتصادی به خطر خواهد افتاد. اما امروز بعد از گذشت بیش از یک دهه از تصویب این دستورالعمل، همه در حال استفاده از آن هستند و اقتصاد نیز از مسیر اصلی خود منحرف نشده است. ما نیز در آن مقطع باید آن استاندارد را ایرانیزه می‌کردیم و به کار می‌بستیم اما متاسفانه با این کار موافقت نشد و تازه در سال گذشته و با یک دهه فاصله اقدام به این کار کردیم؛ جالب است بدانید موضوعاتی مثل کودکان کار که امروز به یکی از چالش‌های اساسی در کشور تبدیل شده، یکی از مسائل مورد تاکید این استاندارد است.

درواقع مسئولیت اجتماعی در چارچوب‌های جهانی یک قاعده و استاندارد بین‌المللی است که ما با غفلت و سهل‌انگاری، از آن بیشتر به‌عنوان مجموعه فعالیت‌های داوطلبانه و خیرخواهانه یاد می‌کنیم و اهداف آن از حالت یک ضابطه، به یک شو و نمایش تنزل یافته است. این روند که اهداف زیربنایی مسئولیت اجتماعی را کم‌اثر می‌کند، در سال‌های گذشته در مواردی مثل استاندارد ایزو ۹۰۰۱ هم وجود داشت که در نهایت به لوث شدن اهداف آن انجامید. این در حالی است که در دنیای امروز کارآفرینی، بخشی از مسئولیت‌های هر سازمانی مسئولیت اجتماعی است که فعالیت‌های داوطلبانه تنها یکی از آنهاست. امروز مشاهده می‌کنیم در کشور یک شرکت یا موسسه اقتصادی برای مشارکت در مسئولیت‌های اجتماعی درصدی از میزان درآمد خود را به تامین هزینه‌های عده‌ای از بیماران اختصاص می‌دهد درحالی‌که همین موسسه هنوز نتوانسته برای کنترل زباله‌ها و پساب خود اقدام موثری انجام دهد و هر روز تعداد زیادی از افراد جامعه را در معرض ابتلا به بیماری‌های مختلف قرار می‌دهد. باید بپذیریم مسئولیت اجتماعی در کارآفرینی یک اقدام کاملا فراگیر است. در عین حال باید قبول کنیم الزام قانونی در ایجاد واحدی برای مسئولیت اجتماعی در بنگاه‌های صنعتی بسیار دشوار است و اجبار در این زمینه ممکن است به تشکیل یک بخش صوری منجر شود که کار خاصی هم در آن انجام نمی‌شود.

با توجه به مسائل پیش‌گفته، می‌توان گفت اکنون بهترین کار در زمینه مسئولیت‌های اجتماعی، فرهنگسازی است؛ این امر بسیار زمان‌بر و دشوار است اما در هر حال مسیری است که باید وارد آن شویم.

کرونا شتاب‌دهنده کسب‌وکارهای مجازی شد



پیمان صفردوست: **کارآفرینی و ایده‌های نوآورانه در کسب‌وکار از مواردی است که در جوامع مختلف موردتوجه مردم و دست‌اندرکاران بوده، زیرا در عین حال که می‌تواند خدمات و کالاهای جدیدی را برای ایجاد رفاه اجتماعی بیشتر وارد بازار کند، بار مسئولیت ایجاد اشتغال را برای دولت سبک‌تر می‌کند و در ضمن می‌تواند سودآوری و توسعه اقتصادی و تجاری را به‌همراه بیاورد. در کشور ما نیز سال‌هاست که نگاه مثبتی به کارآفرین و کارآفرینی وجود دارد، اما کارشناسان این حوزه معتقدند استقبال و حمایت از ایده‌های کارآفرینی و کسب‌وکارهای خلاقانه در کشور بیشتر محدود به کلام است و در عمل در این زمینه اقدامات چندان موثری انجام نشده است. باتوجه به این مقدمه کارآفرینی و ایجاد کسب‌وکارهای مستقل در کشور، در حال حاضر با چه مشکلاتی مواجه است. روزنامه صمت در این شماره نگاهی به این موضوع انداخته است. با ما همراه باشید:**

حساب کسب‌وکار مجازی جداست



البته باوجود تمام مشکلات در مسیر کارآفرینی و گلایه‌ها در این حوزه، کارشناسان معتقدند باید حساب کسب‌وکارهای مجازی و روند آن در چند ماه اخیر را از سایر گونه‌های کارآفرینی جدا دانست. رضا الفت‌نسب، عضو هیات مدیره انجمن صنفی کارفرمایی فروشگاه‌های اینترنتی شهر تهران در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: گرچه بروز همه‌گیری ویروس کرونا و محدودیت‌های متعاقب آن، بسیاری از طرح‌های کارآفرینی را با چالش‌های جدی مواجه کرده، اما روند در حوزه کسب‌وکارهای مجازی متفاوت است. این عضو اتحادیه کشوری کسب‌وکارهای مجازی در این باره تاکید کرد: محدودیت‌های دوران شیوع ویروس کرونا کارآفرینی را با محدودیت مواجه کرد اما کسب‌وکارهای مجازی در همین مدت رونق زیادی یافتند و واحدهای اقتصادی بسیاری با تطبیق‌پذیری با شرایط، فعالیت و ارائه خدمات خود را به‌صورت مجازی انجام دادند.

الفت‌نسب تاکید کرد: کرونا به‌عنوان یک شتاب‌دهنده در مسیر کسب‌وکارهای مجازی و فعالیت کارآفرینان این بخش عمل کرد و بسیاری از کسب‌وکارهایی که امکان فعالیت فیزیکی و سنتی نداشتند، علاوه بر حفظ خود، سطح خدمت‌رسانی‌شان را نیز در این دوران افزایش دادند.

کارآفرینی زنده است



در همین حال دست‌اندرکاران حوزه کسب‌وکار معتقدند با اینکه همه‌گیری ویروس کرونا کارآفرینی و ایجاد اشتغال را که به خودی خود با مشکلات فراوانی همراه بود، در ماه‌های گذشته با چالش‌های بیشتری مواجه کرده، راهکارهای جدیدی را نیز برای کارآفرینان با خود به همراه آورده است. در این زمینه جلال‌الدین محمد شکریه، نایب‌رئیس اتاق اصناف ایران در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: کارآفرینی و ایجاد اشتغال همواره در کشور ما با مشکلات خاص خود همراه بوده، اما در طول ۱۷ ماه گذشته و با شیوع ویروس کرونا در کشور مشکلات در این بخش مضاعف شده و حتی کسب‌وکارهای موجود در کشور نیز در این مدت با چالش‌های زیادی مواجه بوده‌اند. شکریه درباره تاثیر این همه‌گیری بر فعالیت‌های صنفی افزود: تاثیر شیوع ویروس کرونا در این مدت به‌حدی بوده که تعداد زیادی از کسب‌وکارها ناچار به تعطیلی واحدهای خود و تسویه‌حساب با کارگران شدند و حتی مشاغلی که در این مدت همچنان به فعالیت ادامه داده‌اند، به‌دلیل کاهش درآمد ناگزیر به تعدیل نیرو شده‌اند. نایب رئیس اتاق اصناف ایران در عین حال از شکل‌گیری و تقویت کسب‌وکارهای مجازی در این ایام به‌عنوان گونه‌ای از کارآفرینی یاد کرد و افزود: برخی صاحبان کسب‌وکار در این مدت توانستند با همگام کردن خود با شیوه غیرحضوری خرید و استفاده از ابزارهایی مانند تلفن، اینترنت، شبکه‌های اجتماعی و اپلیکیشن‌های مختلف، بازار خود را حفظ کنند و حتی آن را گسترش دهند. وی در عین حال با ابراز نگرانی از فراهم نبودن بسترهای قانونی برای فعالیت و نظارت در این حوزه تاکید کرد: گرچه این شیوه از فروش کالا و خدمات توانسته در این مدت بسیاری از نیازهای جامعه را برطرف کند و چراغ واحدهای صنفی را روشن نگه دارد، اما نواقص و خلأهایی نیز دارند که می‌تواند نگران‌کننده باشد. نایب‌رئیس اتاق اصناف ایران در این باره تصریح کرد: باوجود سازکارهای موجود اصناف برای ثبت و فعالیت قانونی کسب‌وکارهای مجازی، در حال حاضر تعداد زیادی از این نوع مشاغل بدون آنکه مجوز داشته باشند در حال فعالیت هستند و این موضوع فرآیند نظارت بر آنها را با مشکل مواجه می‌کند. وی در این باره بیان کرد: اصناف باید باتوجه به نیازهای جامعه، نحوه خدمت‌رسانی خود را بروزرسانی کنند اما نگرانی از این مسئله نیز وجود دارد که کسب‌وکارهای غیرقانونی نیز در کنار این نوآوری شکل بگیرد و تخلف و تقلب در این بخش افزایش یابد.

ثبات اقتصادی نداریم



عده زیادی از فعالان اقتصادی در بخش خصوصی بر این باورند که در شرایط موجود اقتصادی و حمایت‌های ناکافی نهادهای بالادستی نمی‌توان امید چندانی به ایده‌های مبتکرانه کارآفرینان و کارآفرینی‌ها داشت. در این زمینه برومند چهارآیین، کارشناس صنعت طیور در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: این یک اصل ثابت‌شده است که از مهم‌ترین پیش‌نیازهای کارآفرینی ثبات اقتصادی و شرایط پایدار است که به کارآفرین اجازه می‌دهد که با استفاده از حاشیه سود قابل‌قبول در حوزه کاری خود، با تکیه بر علم و تجربه نوآوری و سرمایه‌گذاری را به‌شکل توام به کار گیرد و بتواند گامی در جهت کارآفرینی بردارد. چهارآیین با اشاره به شرایط خاص اقتصاد کشور به‌ویژه در حوزه کالاهای اساسی خاطرنشان کرد: گرچه در ماه‌های اخیر به‌دلیل شیوع بیماری کرونا نمی‌توانستیم از کارآفرینان انتظار فعالیت خاصی را داشته باشیم، اما پیش از آن نیز برای حوزه کارآفرینی در کشور امکان فعالیت مطلوبی فراهم نبوده است. این فعال اقتصادی تاکید کرد: مهم‌ترین دلیل ناموفق بودن بسیاری از کارآفرینان در کشور، بی‌ثباتی در حوزه قوانین و نبود حمایت مطلوب از فعالان این حوزه است. در این شرایط و باوجود قوانین و بخشنامه‌های غالبا سلیقه‌ای، چگونه می‌توان انتظار داشت که جایی برای تفکر در زمینه کارآفرینی وجود داشته باشد. کارآفرین دیروز ما امروز فقط باید به این موضوع فکر کند که چطور می‌تواند برنامه‌ریزی کند که در پایان با زیان مالی روبه‌رو نشود و امکان ادامه بقا داشته باشد.

کارآفرینی خانگی کم‌فروغ است



ایجاد کسب‌وکارهای خانگی نیز از نگاه فعالان آن مشکلات خاص خود را دارد. فرزانه خانلرخانی، از کارآفرینان حوزه شیشه‌گری در این باره در گفت‌وگو با صمت عنوان کرد: ایجاد کسب‌وکارهای خانگی گرچه می‌تواند گزینه مناسبی برای فعالیت اقتصادی باشد اما محدودیت‌های خاص خود را نیز دارد. وی در این باره گفت: کسب‌وکارهای خانگی به‌طور معمول با سرمایه محدود ایجاد می‌شوند و حاشیه سود محدودی نیز دارند، به همین دلیل مسائلی مانند تورم و نوسان نرخ مواد اولیه در بازار تاثیر فراوانی بر سودآوری چنین کسب‌وکارهایی دارد و افزایش قیمت‌ها در طول ماه‌های گذشته تا امروز نیز سرمایه در گردش فعالان این بخش را محدود کرده است. خانلرخانی همچنین تصریح کرد: جدا از موضوع سرمایه در گردش و هزینه‌های جاری، مشکل دیگر در کسب‌وکارهای خانگی این است که غیر از کالاها و خدماتی که جزو نیازهای روزمره بوده‌اند، سایر کالاها و خدمات به‌دلیل کم شدن قدرت خرید مردم و نیز کاهش رغبت خرید، با استقبال قابل‌قبولی مواجه نیستند و این موضوع درباره کالاهای هنری دوچندان صادق است. این کارآفرین حوزه هنر خاطرنشان کرد: بازارهای مصرف در حال حاضر با دگرگونی زیادی مواجه شده‌اند و تغییر ذائقه خرید مردم در دوران کرونا بسیاری از کسب‌وکارهای خانگی را با رکود و تعطیلی مواجه کرده است.

سخن پایانی...

کارآفرینی نیاز به ایده دارد و ایده‌پردازی نیازمند نگرشی فراتر از ادامه فعالیت در بازار است. اما آیا قوانین، هزینه‌ها، تحریم، تورم، میزان حمایت‌های دولتی، مصوبه‌ها، ویروس کرونا و... مجالی را برای صاحبان ایده باقی می‌گذارند تا به فکر کارآفرینی و خلق فرصت‌های نو در این حوزه باشند؟! سیاست‌گذاران و تصمیم‌گیران اقتصاد و بازار باید شرایطی را برای کارآفرینان ایجاد کنند که سرمایه و ایده‌های این افراد صرف حذف موانع نشود و از راه‌باریکه‌های پردست‌انداز به جاده اصلی کسب‌وکار وارد شوند. پس کارآفرینی الکترونیک و مجازی که توفیق اجباری همه‌گیری ویروس کرونا نصیبش شد و در این بازه زمانی توسعه یافت، فریب‌مان ندهد و برای بسترسازی و حمایت از کارآفرینی کاری کنیم





حضور ایران در ۳ نمایشگاه بین‌المللی عراق

گروه نمایشگاه
editor@smtnews.ir



در ماه‌های آخر سال ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ به‌دلیل کرونا و تعطیلی رویدادهای نمایشگاهی در عراق و سوریه، ایران به جز برگزاری یک نمایشگاه مجازی معرفی محصولات صادراتی به عراق، فرصت حضور و فعالیت در نمایشگاهی را پیدا نکرد

مدیرکل دفتر عربی و افریقای سازمان توسعه تجارت با برنامه‌ریزی برای حضور ایران ۳ نمایشگاه بین‌المللی عراق اظهارکرد: مشارکت در دست‌کم ۱۵ نمایشگاه بین‌المللی عراق و برگزاری حداقل ۵ نمایشگاه اختصاصی ایران در شهرهای گوناگون عراق، از جمله مهم‌ترین برنامه‌های ترویجی سازمان توسعه تجارت ایران در راستای معرفی ظرفیت‌های صادراتی کشور به عراق در سال ۱۴۰۰ است.

فرزاد پیلتن در گفت‌وگو با ایلنا درباره حضور ایران در نمایشگاه‌های بین‌المللی عراق گفت: براساس برنامه‌ریزی‌های سازمان توسعه تجارت ایران در زمینه معرفی محصولات و توانمندی‌های خدمات فنی‌مهندسی کشور به بازار کشورهای همسایه، حضور ایران در قالب پاویون‌های ملی در ۳ نمایشگاه بین‌المللی عراق در دستورکار قرار گرفته و مجوزهای ایجاد این پاویون‌ها برای شرکت‌های مجری خدمات نمایشگاهی مربوطه صادر شده است.

وی افزود: بر این اساس، مشارکت در نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان اربیل از ۱۶ تا ۱۹ شهریور ۱۴۰۰، چهاردهمین نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی سلیمانیه عراق از ۳ تا ۸ شهریور ۱۴۰۰ و دومین نمایشگاه بین‌المللی کشاورزی و صنایع غذایی سلیمانیه ۲۰۲۱ ازسوی شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران برنامه‌ریزی‌شده است.

مدیرکل دفتر عربی و افریقای سازمان توسعه تجارت درباره نحوه ثبت‌نام در این رویدادها گفت: علاقه‌مندان برای مشارکت در نمایشگاه‌های یادشده می‌توانند از طریق مراجعه به سایت شرکت‌های مجری پاویون هر نمایشگاه اقدام به بررسی و ثبت‌نام کنند. وی خاطرنشان کرد: مشارکت در حداقل ۱۵ نمایشگاه بین‌المللی عراق و برگزاری حداقل ۵ نمایشگاه اختصاصی ایران در شهرهای گوناگون عراق از جمله مهم‌ترین برنامه‌های ترویجی سازمان توسعه تجارت ایران در راستای معرفی ظرفیت‌های صادراتی کشور به عراق در سال ۱۴۰۰ است.

پیش‌بینی حضور در ۸ رویداد نمایشگاهی

مدیرکل دفتر عربی و افریقایی سازمان توسعه تجارت اظهارکرد: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده تاکنون حضور ایران در ۸ رویداد نمایشگاهی در شهرهای مختلف عراق پیش‌بینی شده و پس از انتخاب شرکت‌های مجری مجوز این حضور در این نمایشگاه‌ها صادر شده و در حال ثبت‌نام یا در مرحله صدور قرار گرفته است.

فرزاد پیلتن درباره برنامه‌های ایران برای حضور در نمایشگاه‌های تجاری اظهارکرد: سازمان توسعه تجارت ایران براساس برنامه‌های سالانه خود در زمینه معرفی محصولات صادراتی و توانمندی‌های خدمات فنی‌مهندسی و صنعتی ایران به بازارهای کشورهای هدف و شرکای تجاری خود، برنامه‌ریزی گسترده‌ای را برای حضور بخش‌های خصوصی کشور در نمایشگاه‌های بین‌المللی کشورهای عراق و سوریه در سال ۱۴۰۰ و به‌ویژه در شرایط پساکرونا طراحی و در دستور کار خود قرار داده است.

وی افزود: براساس این برنامه‌ریزی مقرر شده ایران در ۶ رویداد نمایشگاهی بین‌المللی سوریه طی ماه‌های خرداد تا شهریور در قالب پاویون جمهوری اسلامی ایران شرکت کند.

پیلتن در ادامه اضافه کرد: هفدهمین نمایشگاه بین‌المللی تخصصی تجهیزات پزشکی، دندانپزشکی، بیمارستانی و آزمایشگاهی و صنایع دارویی سوریه، هفتمین نمایشگاه بین‌المللی تخصصی کامپیوتر، الکترونیک و مخابرات سوریه (سیریا تک)، نمایشگاه بین‌المللی تخصصی دمشق (تایارا)، نمایشگاه بین‌المللی تخصصی صنعت ساختمان سوریه، دومین نمایشگاه بین‌المللی نفت و گاز سوریه و شصت و دومین نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی سوریه از جمله این نمایشگاه‌ها هستند.

وی همچنین خاطرنشان کرد: شرکت‌های مجری هریک از پاویون‌های یادشده انتخاب و مجوز حضور در تمامی نمایشگاه‌های یادشده ازسوی سازمان توسعه تجارت ایران صادر یا در حال صدور است و مقررشده این پاویون‌ها تحت نظارت میز کشور سوریه در دفتر عربی- افریقایی سازمان توسعه تجارت ایران و با همکاری سفارت ایران در دمشق، ستاد توسعه روابط اقتصادی ایران و سوریه و اتاق مشترک بازرگانی دو کشور برگزار شود.

مدیرکل دفتر عربی و افریقایی سازمان توسعه تجارت تصریح کرد: همچنین براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده تاکنون حضور ایران در ۸ رویداد نمایشگاهی در شهرهای مختلف عراق پیش‌بینی شده و پس از انتخاب شرکت‌های مجری مجوز این حضور در این نمایشگاه‌ها صادر شده و در حال ثبت‌نام یا در مرحله صدور قرار گرفته است.

وی با اشاره به‌نام این نمایشگاه‌ها گفت: نمایشگاه‌های اختصاصی ایران در اربیل، کرکوک، نمایشگاه اختصاصی- تخصصی صنعت ساختمان و صنایع وابسته ایران در اربیل و همچنین پاویون‌های ایران در نمایشگاه‌های بین‌المللی بغداد، نمایشگاه بین‌المللی بازرگانی سلیمانیه، نمایشگاه بین‌المللی صنعت ساختمان، پروژه و انرژی اربیل و نمایشگاه بین‌المللی کشاورزی و مواد غذایی سلیمانیه طی ماه‌های خرداد تا آبان ۱۴۰۰ از جمله مهم‌ترین این رویدادها به‌شمار می‌روند. پیلتن در ادامه بیان کرد: تمامی این نمایشگاه‌ها تحت نظارت میز عراق دفتر عربی افریقایی سازمان توسعه تجارت ایران بوده و علاقه‌مندان به حضور و مشارکت در این نمایشگاه‌ها می‌توانند به پورتال سازمان توسعه تجارت ایران مراجعه و برای کسب اطلاعات بیشتر با شرکت‌های مجری یا همکاران میز عراق تماس برقرار کنند.

وی افزود: در ماه‌های آخر سال ۱۳۹۸ و در طول سال ۱۳۹۹ به‌دلیل شرایط ناشی از شیوع ویروس کرونا و تعطیلی رویدادهای نمایشگاهی در کشورهای عراق و سوریه، ایران به جز برگزاری یک نمایشگاه مجازی معرفی محصولات صادراتی به عراق، فرصت حضور و فعالیت نمایشگاهی در هیچ‌یک از کشورهای یادشده را پیدا نکرد.



فرزاد پیلتن

برنامه‌ریزی برای حضور ایران در ۳ نمایشگاه بین‌المللی عراق در دستورکار قرار گرفته است

خبر

افتتاح مرکز واکسیناسیون کرونا در محل نمایشگاه

به‌زودی یکی از بزرگ‌ترین مراکز واکسیناسیون کرونا در محل دائمی نمایشگاه بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران افتتاح می‌شود. به گزارش روابط‌عمومی و امور بین‌الملل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، پس از اعلام ستاد ملی مبارزه با کرونا مبنی بر ضرورت ایجاد مراکز جدید واکسیناسیون و اعلام آمادگی شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران در راستای انجام این رسالت اجتماعی، بزرگ‌ترین مرکز واکسیناسیون کرونا در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران با حضور حسن زمانی مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت، رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران، زالی فرمانده ستاد مقابله با کرونا در کلانشهر تهران و مسئولان وزارت بهداشت افتتاح خواهد شد. گفتنی است واکسیناسیون گروه‌های هدف علیه ویروس کرونا در کشور مدتی است که آغاز شده و با تولید و ورود واکسن‌های داخلی در کنار واکسن‌های وارداتی، روند واکسیناسیون سرعت گرفته است و از این جهت افتتاح این مرکز بزرگ، گام مهمی برای تسریع در روند واکسیناسیون کرونا ارزیابی می‌شود. پیش از این نیز مدیرعامل شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران با ارسال نامه‌ای به ریاست ستاد ملی مقابله با کرونای استان تهران، آمادگی کامل امکانات مجموعه شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران برای ایجاد مرکز موقت واکسیناسیون علیه ویروس کرونا را اعلام کرده بود.

بین‌الملل

سودکلان روس‌ها در نمایشگاه هوافضای ماکس

الکساندر میخییف، مدیرکل شرکت روس آبارون اکسپورت در گفت‌وگو با خبرنگاران در سومین روز برپایی پانزدهمین نمایشگاه بین‌المللی هوافضای ماکس ۲۰۲۱ روسیه اعلام کرد که این شرکت ۱۳ قرارداد صادرات تسلیحاتی به ارزش یک میلیارد دلار امضا کرده است. به گزارش منیبان، مدیر کل شرکت روس آبارون اکسپورت افزود: روس آبارون اکسپورت حداکثر استفاده را از امکانات نمایشگاه هوافضای ماکس ۲۰۲۱ برده و ۱۳ قرارداد برای صادرات انواع تسلیحات امضا کرده است. میخییف خاطرنشان کرد که قراردادهای تسلیحاتی شامل فروش هواپیماهای سوخو-۳۰اس. ام. ای، بالگردهای ام. آی-۳۵ام، ام. آی-۱۷و۵ و سیستم‌های رادار پراتینونیک-گ. ی، راکت‌های دوش پرتاب وبرا و سیستم‌های تهاجمی هوایی شامل موشک‌ها و بمب‌های ویژه نصب بر هواپیماها می‌شود.

به گفته این مقام تسلیحاتی روس، شرکت روس آبارون اکسپورت انواع تسلیحات پیشرفته از جمله شکاری‌های میگ-۳۵د و شکاری بمب افکن‌های سوخو-۳۰اس. ام.ای و هواپیماهای ترابری نظامی ایلیوشین-۷۶ام. د و هواپیماهای سوختگیری هوایی ایلیوشین-۷۸ام. کا. ۹۰ای و بالگردهای ضربتی ام. آی-۲۸.ان. ی و کا-۵۲ و بالگردهای ترابری نظامی ام. آی-۱۷۱ ش در نمایشگاه ماکس-۲۰۲۱ در معرض نمایش قرار داده که موردتوجه مشتریان خارجی قرار گرفته است.

انتظار می‌رود تا پایان نمایشگاه ماکس روسیه، چندین قرارداد تسلیحاتی دیگر نیز برای صادرات تسلیحات روسیه به کشورهای دیگر و نیز برای مصارف وزارت دفاع روسیه به امضا برسد. مجتمع هواپیماسازی روسیه زیرمجموعه سازمان فناوری‌های پیشرفته روسیه (روس تک) نیز امروز در نمایشگاه ماکس -۲۰۲۱ اعلام کرد که کار طراحی موتور با سوخت هیدروژنی برای هواپیماها را آغاز می‌کند. علاوه بر آن، این مجتمع در نظر دارد موتور با سوخت هیدروژنی برای توربین نیروگاه‌ها طراحی کند. در نمایشگاه امسال بیش از ۲۹۱ شرکت از کشورهای مختلف شرکت کرده و آخرین دستاوردهایی هوایی و فضایی خودرا به نمایش گذاشته‌اند. جمهوری اسلامی ایران دو غرفه در یکی از سالن‌های اصلی نمایشگاه ماکس۲۰۲۱ دایر کرده که یک غرفه را وزارت دفاع ایران مدیریت می‌کند و آخرین دستاوردهای هوایی ایران به نمایش گذاشته شده است. غرفه دیگر ایران در اختیار شرکت‌های دانش‌بنیان قرار دارد که در آن توانمندی‌های ایران در عرصه‌های علمی و فناوری برای علاقه‌مندان روس و خارجی تشریح می‌شود. نمایشگاه ماکس روسیه از سال ۱۹۹۲ به صورت دوسالانه برگزار می‌شود و علاوه بر شرکت سازندگان محصولات هوایی و فضایی، بزرگ‌ترین سمپوزیوم طراح‌های روسیه و دیگر کشورها برای تبادل تجربیات است. در نمایشگاه هوایی ماکس، جدیدترین دستاوردهای صنعت هوا فضای روسیه چه در حوزه هواپیماهای مسافری و باری و چه در حوزه هواپیماهای جنگی، بمب‌افکن‌ها و هواپیماهای راهبردی روسیه که بنا به ملاحظات خاص در سایر نمایشگاه‌های هوایی به نمایش درنمی‌آیند، در معرض دید بازدیدکنندگان قرار می‌گیرد. در نمایشگاه هوافضای ماکس۲۰۲۱، شکاری بمب‌افکن نسل پنجمی و جدید روسیه به‌نام «چک میت» و پهپاد تجسسی جدید روسیه به‌نام «اوریون» رونمایی شد.

کنفرانس پلنکس، بستری برای ارتباطات جهانی فولادسازان

گروه پلنکس با همکاری شرکت رستاک پادویژن و گروه تحلیلی‌خبری پلنر قصد دارد با برگزاری کنفرانس‌های موثر بین‌المللی در زمینه فولاد و مواد اولیه، موجبات هم‌افزایی افراد و صنایع در سطح داخلی و خارجی این حوزه را فراهم کند تا سهمی در ارتقای صنعت و جایگاه فولاد کشورمان در مقیاس جهانی داشته باشد. کنفرانس پلنکس ۲۵ و ۲۶ آبان در جزیره کیش برگزار خواهد شد. مجموعه رویدادهای پلنکس(Planex) با محوریت صنعت فولاد و مواد اولیه محفلی اثربخش و عملیاتی برای تبادل اطلاعات، هم‌افزایی و آشنایی شرکای تجاری داخلی و خارجی در سطح بین‌المللی است.

مهدی سرلک، مدیرعامل شرکت پلنر در گفت‌وگو با صمت با اشاره به اهداف و برنامه‌های برگزاری کنفرانس‌های پلنکس، گفت: کنفرانس‌ها معمولا بر پایه سیاسی یا علمی یا اقتصادی برگزار می‌شود و در هر کنفرانسی یک سری خروجی باید وجود داشته باشد. کنفرانس پلنکس با تمرکز بر صنعت فولاد و مواد اولیه برگزار می‌شود و کنفرانس تجاری در زمینه فولاد و مواد اولیه است، علت اینکه به پلنکس یک کنفرانس تجاری می‌گوییم به این دلیل است که افزون بر ۳۰ میلیون تن فولاد خام تولید می‌کنیم. مقداری از آمار به شکل اسلب، شمش و محصولات دیگر تولید می‌شود که بخشی از آن مانند ورق و میلگرد در داخل مصرف می‌شود. اما مصرف ما در ایران کمتر از ۲۰ میلیون تن است و حدود ۱۰ میلیون تن محصول فولادی مازاد باقی می‌ماند که باید صادر شود.



تولید فولاد با نگاه صادراتی

سرلک ادامه داد: اکنون ایران در رتبه نهم تولید فولاد قرار دارد و یکی از کشورهایی است که فولاد در آن با نگاه صادراتی تولید می‌شود. براساس برنامه افق ۱۴۰۴ تولید بیش از ۵۵ میلیون تن فولاد پیش‌بینی‌شده که از این میان باید حدود ۲۵ میلیون تن صادر شود.

برای تحقق این هدف نیاز به یک‌سری تعاملات داریم. مدیرعامل شرکت پلنر با اشاره به الزامات تحقق نگاه صادراتی گفت: در گام نخست تولیدات باید براساس استانداردهای جهانی باشند؛ بنابراین به ماشین‌آلات و تجهیزات اولیه نیاز داریم و این امر زمانی تحقق می‌یابد که ارتباطات ما در سطح جهانی با بخش‌های تخصصی فولاد گسترش یابد.

سرلک افزود: به‌طور مثال، شرکت‌هایی که جدید وارد کار شده و کسی آنها را در سطح جهانی نمی‌شناسد، می‌توانند در جریان برگزاری این کنفرانس به نهادها و شرکت‌های نیازمند محصولات فولادی در سطح ایران و جهان معرفی شوند، در این کنفرانس‌ها، شریک‌های تجاری یکدیگر را پیدا می‌کنند و تجار می‌توانند علاوه بر فروش محصولات‌شان، محصولاتی را که نیاز دارند، پیدا کرده و رفع نیاز کنند.

مدیرعامل شرکت پلنر ادامه داد: اگر بخواهیم شرکتی را به‌صورت عادی بازاریابی کنیم باید پیام‌ها و تماس‌های متعددی ردوبدل شود اما با برگزاری چنین کنفرانس‌هایی کار این شرکت‌ها جهت آشنایی با یکدیگر راحت می‌شود.

برگزاری نمایشگاه همزمان با کنفرانس پلنکس

سرلک افزود: موضوع بعدی این است که بیشتر کنفرانس‌هایی که در ایران برگزار می‌شود، محدودیت‌هایی دارد ضمن اینکه در برخی از کنفرانس‌های خارجی ایران نمی‌تواند شرکت کند و بیشتر کنفرانس‌های داخلی نیز در کلاس جهانی برگزار نمی‌شود.

وی با اشاره به زمان اعلام برگزاری کنفرانس پلنکس گفت: مخاطبان و علاقه‌مندان زمان کافی برای برنامه‌ریزی‌های لازمه را داشته‌اند. حتی از برخی کشورها مانند روسیه بدون بازاریابی، چندین شرکت برای حضور در کنفرانس پلنکس اعلام آمادگی کرده‌اند. ضمن اینکه بیشتر کشورها همانند (افغانستان، پاکستان و عراق...) پیگیر زمان برگزاری کنفرانس هستند. این نمایشگاه بستری خواهد شد که کشورهای مانند تایلند، چین و ترکیه... ظرفیت‌های ما را بیشتر از قبل شناسایی کنند. مدیرعامل شرکت پلنر با بیان اینکه نمی‌توان پیش‌بینی کرد گسترش کووید ۱۹ در زمان برگزاری این کنفرانس چگونه خواهد بود، اظهارکرد: این کنفرانس سبب شود گرهی از مشکلات صادراتی محصولات فولادی حل شود. ضمن اینکه در کنار این کنفرانس، نمایشگاهی برای عرضه محصولات شرکت‌های حاضر در کنفرانس نیز برگزار خواهد شد.

نمایشگاه ایران سبز ۱۴۰۰ شهریور برگزار می‌شود

نمایشگاه بین‌المللی ایران سبز هر ساله با حضور شرکت‌های معتبر داخلی و خارجی در حوزه گلخانه‌سازی، باغبانی، گل و گیاه و صنایع وابسته، در ایران برگزار می‌شود. به نظر می‌رسد پس از چند دوره برگزاری، این نمایشگاه رفته‌رفته جای خود را در بین فعالان این عرصه باز کرده است.

به گزارش سایت خبری اخبار نمایشگاه‌ها، براساس برنامه‌ریزی این نمایشگاه امسال از ۲۲ تا ۲۵ شهریور در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران و به مدت ۴ روز برگزار خواهدشد.

نخستین نمایشگاه بین‌المللی ایران سبز نیز سال ۱۳۹۵ با حضور طهماسبی معاون وزیر جهادکشاورزی در امور باغبانی و سوزانا ترستال سفیر هلند در تهران افتتاح شد.

علی‌اکبر شهبازی، مجری ایرانی نمایشگاه ایران سبز در گفت‌وگو با ایلنا، موضوعات نمایشگاه را گل و گیاه، گلخانه‌سازی، سیستم‌های آبیاری، لوازم و تجهیزات باغبانی و صنایع وابسته نهاده‌ها (خاک، کود، بذر، پیاز، قلمه، بسترهای کشت و سایر موارد مرتبط) و همچنین صادرات و واردات برشمرد.



وی افزود: در نمایشگاه بین‌المللی ایران سبز ۲۰۱۶، ۶۴ شرکت خارجی از کشورهای هلند، آلمان، ایتالیا، بلژیک، ترکیه، فرانسه، چین، لیتوانی، هندوستان، اتیوپی و کنیا در کنار ۵ شرکت ایرانی آخرین دستاوردهای خود را در این صنعت به نمایش می‌گذارند. شهبازی، مجری ایرانی نمایشگاه، همکاری شرکت هلندی را در جذب شرکت‌های مطرح خارجی موثر دانست و گفت: همکاری شرکت هلندی که برگزارکننده بزرگ‌ترین نمایشگاه گل و گیاه در هلند است در انتقال دستاوردهای روز دنیا بسیار موثر بود که از نتایج پسابرجام است.

در نخستین دور برگزاری این نمایشگاه، مجری ایرانی نمایشگاه ایران سبز تاکید داشت که یکی از اهداف معاونت باغبانی وزارت جهادکشاورزی رشد گلخانه‌های کشور در ۱۰ سال آینده و افزایش فضای گلخانه‌ای به بیش ۴۸۰۰۰ هکتار است تا بتوانیم مسائلی مانند کم‌آبی را کنترل کنیم و همچنین صرفه‌جویی انرژی داشته باشیم.

به گفته این فعال اقتصادی، برگزاری نمایشگاه‌هایی از این نوع، ما را با فناوری‌های روز گلخانه‌ای دنیا آشنا کرده و به اهداف تعریف‌شده نزدیک می‌کند. سال گذشته نیز با توجه به شیوع پاندمی کرونا و محدودیت در برگزاری نمایشگاه‌ها این نمایشگاه به صورت مجازی برگزارشد.



روی خط خبر

همایشی برای تقویت پایگاه‌های ادبی و فرهنگی

صابر سهرابی، مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس در آیین رونمایی پوستر «همایش ملی پژوهش‌های میان‌رشته‌ای و کاربردی زبان و ادبیات فارسی» که با حضور تعدادی از دبیران این همایش برگزار شد، افزود: این نوع همایش‌ها هستند که می‌توانند مسیر افتخار فرهنگ و مانایی ادبیات را در ریل درست علمی گذاشته و راه را برای آیندگان سهل‌تر کنند.

به گزارش صمت او خاطرنشان کرد: امروز شورای گسترش زبان فارسی در وزارت فرهنگ تمام تلاش خود را برای پاسداشت زبان فارسی آن‌گونه پیش برده تا سردر اصناف نیز از این نگاه ادبی برخوردار شوند.

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی فارس عنوان کرد: همایش علمی پژوهش‌های میان‌رشته‌ای و کاربردی که به همت موسسه پژوهشی سرای علم شهر راز در حال انجام است فارس را در راهرو عشق به ادبیات و فرهنگ دیگری قرار خواهد داد و بدون شک با حمایت و همدلی دانشگاهیان و فرهنگ‌ورانی که دلسوز و عاشق ادبیات و فرهنگ هستند پربار خواهد بود و مجموعه مقالات این همایش نیز در فرصتی مناسب چاپ شده و در دسترس قرار خواهد گرفت.

رفع مشکل افت فشار آب در سمیرم

مدیر دفتر بهره‌برداری، توسعه شبکه توزیع و کاهش آب بدون درآمد آبفای استان اصفهان گفت: در تابستان امسال به دنبال کاهش میزان آبدهی چشمه حسین‌آباد و عزیزخان که از مهم‌ترین منابع تامین آب شهر سمیرم است، بخش‌هایی از مناطق شهر سمیرم، مشترکان با مشکل افت فشار و قطعی آب مواجه شدند.

به گزارش صمت سید محمدحسین صالح افزود: به همین دلیل در ۱۵روز گذشته با اجرای ۲ کیلومتر خط انتقال، چاه‌های بحران شرکت آب منطقه‌ای به چشمه حسین‌آباد متصل شدند که در نتیجه حدود ۲۵ لیتر بر ثانیه به ظرفیت تامین آب آشامیدنی شهر سمیرم اضافه شد. همچنین به منظور تقویت شبکه آبرسانی سمیرم، یک ایستگاه پمپاژ اضطراری احداث و اتصال مخازن بین‌راهی به شبکه انتقال آب شهر انجام شد.

مدیر دفتر بهره‌برداری، توسعه شبکه توزیع و کاهش آب بدون درآمد آبفای استان اصفهان عنوان کرد: انتظار می‌رود با تقویت شبکه آبرسانی سمیرم، آب آشامیدنی مردم به صورت پایدار تامین شود چراکه بررسی‌ها بیانگر کاهش روزانه آبدهی چشمه حسین‌آباد است.

مهار حادثه خط انتقال آب اصفهان بزرگ

عملیات بازسازی یکی از خطوط اصلی شبکه آبرسانی اصفهان بزرگ با موفقیت به پایان رسید.

به گزارش صمت از اصفهان، مراحل هواگیری و سپس آبگیری این خط لوله حداقل ۱۰ ساعت به طول انجامید و بنابراین شهرها و روستاهای زیر پوشش طرح آبرسانی اصفهان بزرگ تا دو روز با افت و قطعی آب آشامیدنی مواجه بودند.

این حادثه در یکی از خطوط اصلی انتقال آب با قطر ۱۴۰۰ میلی‌متر در محدوده شهرستان فلاورجان رخ داد و موجب کاهش ۲۵ درصدی ظرفیت تامین آب آشامیدنی ۵۷ شهر و ۳۸۰ روستای زیر پوشش طرح آبرسانی اصفهان بزرگ شد.

بر همین اساس پیش‌بینی شد عملیات آبگیری مخازن و در مدار قرار گرفتن خط انتقال آب تا ۲روز به طول انجامد، به همین دلیل از شهروندان و روستاییان تقاضا شد تا عادی شدن شرایط فشار شبکه آبرسانی، در مصرف آب نهایت صرفه‌جویی را در پیش بگیرند.

افتتاح بازار بین‌المللی گل و گیاه ارغوان

مدیرعامل سازمان میادین میوه و تره‌بار و ساماندهی مشاغل شهری شهرداری اصفهان گفت: بازار بین‌المللی گل و گیاه اصفهان با عنوان «بازار ارغوان» در ۱۴ و نیم هکتار مساحت با موقعیت جغرافیایی نزدیک به فرودگاه بین‌المللی افتتاح می‌شود.

به گزارش اداره ارتباطات رسانه‌ای شهرداری اصفهان، محمد مجیری با اشاره به بهره‌برداری از بازار گل و گیاه ارغوان اظهار کرد: این بازار در کنار بازار گل و گیاه همدانیان البته با امکانات بیشتر فعالیت خواهد داشت.

وی با بیان اینکه سطح زیر کشت تولیدات گلخانه‌ای کشور زیاد است اما محل برای عرضه و فروش گل کم است، اضافه کرد: بازار گل و گیاه همدانیان نیاز به گسترش فضا داشت به همین دلیل فضایی افزون‌بر ۱۴.۵ هکتار در شرق اصفهان ابتدای خیابان رضوان برای این کار درنظر گرفته شده است.

مجیری بیان کرد: همچنین عملیات عمرانی سالن باغ و باغچه و گل‌های آپارتمانی در ۱۰ هزار متر و سالن ماهیان زینتی آغاز خواهد شد. برای این بخش از پروژه نیز ۱۰۴ میلیارد تومان اعتبار پیش‌بینی شده است.

اعلام شرایط و جزئیات وام نوسازی بافت فرسوده

اصفهانی‌ها وام نوسازی مسکن می‌گیرند

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir



در صورت بروز هرگونه مشکل هنگام ثبت‌نام امکان ارتباط با پشتیبان در سامانه فراهم شده است

معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان گفت: تسهیلات نوسازی مسکن در بافت فرسوده برای اشخاص حقیقی در کلانشهر اصفهان به ازای هر واحد ۲۰۰ میلیون تومان و در شهرستان‌ها ۱۴۰ میلیون تومان است.

به گزارش پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی اصفهان، امیر زاغیان، معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان اظهار کرد: با توجه به رویکرد نوسازی و بهسازی محلات هدف در بافت فرسوده شهری و ایجاد مشوق‌ها و امتیازات ویژه در پلاک‌های فرسوده شهری، سقف تسهیلات نوسازی در این مناطق افزایش یافته است.

وی افزود: اعطای تسهیلات در بافت‌های فرسوده از محل قرارداد عاملیت بدون سپرده و اوراق ممتاز به اشخاص حقیقی، حقوقی و شرکت‌های تعاونی مسکن تولیدی برای احداث واحدهای مسکونی انفرادی و مجتمع (۲ واحد و بیشتر) با لحاظ نوع ساخت و صلاحیت حرفه‌ای سازنده متفاوت است. معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان گفت: اشخاص حقیقی (ساکنان در بافت فرسوده شهری) که بخواهند برای نوسازی مسکن خود در کلانشهر اصفهان اقدام کنند، می‌توانند علاوه‌بر تسهیلات از محل قرارداد عاملیت ۵۰ میلیون تومانی با نرخ ۹ درصد، ۳۰ میلیون تومان از محل منابع بدون سپرده با نرخ ۱۸ درصد و ۱۲۰ میلیون تومان اوراق ممتاز با نرخ سود ۱۶ درصد استفاده کنند. وی با بیان اینکه تسهیلات نوسازی مسکن در بافت فرسوده برای اشخاص حقیقی در کلانشهر اصفهان به ازای هر واحد ۲۰۰ میلیون تومان است، گفت: این وام برای ساکنان در بافت فرسوده شهرستان‌ها ۱۴۰ میلیون تومان بوده که شامل تسهیلات از محل قرارداد عاملیت به مبلغ ۴۰ میلیون تومان با نرخ ۹ درصد، ۵۰ میلیون تومان از محل منابع بدون سپرده با نرخ ۱۸ درصد و ۵۰ میلیون تومان اوراق ممتاز با نرخ ۱۶ درصد است. زاغیان با اشاره به اینکه سقف تسهیلات اعطایی به سازندگان حرفه‌ای برای نوسازی مسکن در بافت فرسوده به ۳۰۰ میلیون تومان افزایش یافته است، عنوان کرد: سازندگان حرفه‌ای که بخواهند با استفاده از فناوری‌های نوین برای ساخت واحد مسکونی در مناطق بافت فرسوده کلانشهر اصفهان اقدام کنند می‌توانند علاوه‌بر ۱۲۰ میلیون تومان تسهیلات بافت فرسوده با نرخ ۹ درصد، از محل منابع بدون سپرده تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان با نرخ ۱۸ درصد و ۸۰ میلیون تومان از محل اوراق ممتاز با نرخ ۱۶ درصد استفاده کنند. وی بیان کرد: متقاضیان برای بهره‌مندی از این تسهیلات می‌توانند با مراجعه به سامانه تسهیلات بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری به نشانی http://facility.udrc.ir اقدام به ثبت‌نام کنند.

> تسهیلات نوسازی مسکن در بافت فرسوده برای اشخاص حقیقی در کلانشهر اصفهان به ازای هر واحد ۲۰۰ میلیون تومان و در شهرستان‌ها ۱۴۰ میلیون تومان است

معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان اقدام کنند می‌توانند علاوه‌بر ۱۲۰ میلیون تومان تسهیلات بافت فرسوده با نرخ ۹ درصد، از محل منابع بدون سپرده تا سقف ۱۰۰ میلیون تومان با نرخ ۱۸ درصد و ۸۰ میلیون تومان از محل اوراق ممتاز با نرخ ۱۶ درصد استفاده کنند. وی بیان کرد: متقاضیان برای بهره‌مندی از این تسهیلات می‌توانند با مراجعه به سامانه تسهیلات بهسازی و نوسازی بافت‌های فرسوده و ناکارآمد شهری به نشانی http://facility.udrc.ir اقدام به ثبت‌نام کنند.

معاون مسکن و ساختمان اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان اظهار کرد: متقاضیان باید از قرار داشتن ملک مورد نظر در محدوده بافت فرسوده اطمینان حاصل کرده که این اقدام را می‌توانند از قسمت «استعلام موقعیت ملک در بافت فرسوده» با استفاده از کد جام (کد ۱۹ رقمی مندرج در سندهای تک‌برگی) یا کد پستی انجام دهند.

وی افزود: پس از ثبت کامل اطلاعات ملک و مالک آن و دریافت کد رهگیری ثبت‌نام اولیه با موفقیت انجام شده و حداکثر تا یک هفته پیامک بانک مسکن برای تکمیل پرونده برای شماره تلفن ثبت شده ارسال می‌شود.

زاغیان بیان کرد: پرونده الکترونیک متقاضی به صورت آنلاین به شعبه انتخاب‌شده بانک عامل ارسال می‌شود تا ادامه فرآیند در سامانه تسهیلات بانک مسکن انجام شود. وی تصریح کرد: تمامی مراحل ثبت‌نام در سامانه بدون مراجعه حضوری، به صورت بر خط و از طریق اینترنت قابل انجام و پیگیری بوده، همچنین در صورت بروز هرگونه مشکل در هنگام ثبت‌نام امکان ارتباط با پشتیبان در سامانه فراهم شده است.

ایمن‌سازی نقاط حادثه‌خیز راه‌ها در اولویت

مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان گفت: به منظور ارتقای کیفیت ایمنی راه، نقاط حادثه‌خیز در سطح استان اولویت‌بندی شده و در حال اجرای پروژه‌های ایمن‌سازی با سرعت و کیفیت مناسب هستیم.

علیرضا قاری قرآن مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان در گفت‌وگو با خبرنگار پایگاه خبری وزارت راه و شهرسازی اصفهان، درباره اقدامات این اداره کل در راستای افزایش ارتقای ایمنی محورهای مواصلاتی استان اظهار کرد: به منظور رفاه حال کاربران جاده‌ای و جلوگیری از خسارات جانی و مالی، بهسازی و ایمن‌سازی نقاط حادثه‌خیز در اولویت کاری قرار دارد.

وی با بیان اینکه حوزه حمل‌ونقل از ابتدای تاریخ بشر، نقشی اساسی در شکل‌دهی جوامع انسانی و توسعه اقتصادی آنها ایفا کرده است، گفت: امروز نیز شریان‌های ارتباطی، زیربنای اقتصاد هر کشوری را تشکیل می‌دهند.

مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان بیان کرد: توسعه پایدار، حمل‌ونقل سریع و ایمن نیز همانند سایر ابعاد زندگی بشر هنگامی تبلور پیدا می‌کند که به صورت نظام‌مند و براساس منطق علمی پایه‌ریزی شده باشد.

وی افزود: موضوع تامین تردد ایمن در سطح شبکه راه‌های درون‌شهری و برون‌شهری یکی از اصول اساسی حاکم بر مهندسی راه، ترافیک و برنامه‌ریزی حمل‌ونقل است چراکه نبود ایمنی، به‌ویژه در جاده‌های برون‌شهری، باعث بروز حوادث ناگواری می‌شود که معمولا با کشته یا زخمی شدن انسان‌ها همراه است.

قاری قرآن گفت: اداره کل راه و شهرسازی استان اصفهان با بهره‌گیری از متخصصان واجد شرایط و دارای صلاحیت به منظور ارتقای کیفیت ایمنی فیزیکی راه، مشکلات و نواقص آن را شناسایی می‌کند و با اولویت‌بندی این نقاط در حال اجرای پروژه‌های ایمن‌سازی با سرعت و کیفیت مناسب است. وی افزود: در همین راستا امسال در سطح استان اصفهان ۳۳ پروژه عمرانی حوزه مهندسی و ساخت در حال اجرا بوده که از این تعداد ۲۲ پروژه مربوط به احداث و بهسازی، ۱۰ پروژه تقاطع غیرهمسطح و پل و یک پروژه ساخت تونل است. مدیرکل راه و شهرسازی استان اصفهان با بیان اینکه افتتاح و بهره‌برداری این پروژه‌ها، افزایش ۱۲۰ کیلومتر راه به مجموعه راه‌های استان اصفهان را در پی دارد، گفت: ارزش مالی پروژه‌های امسال مبلغ ۴ هزار و ۷۰۰ میلیارد ریال است. وی خاطرنشان کرد: سال ۱۳۹۹ نیز ۲۱ پروژه راهسازی با ارزش مالی یک‌هزار و ۸۸۰ میلیارد ریال در مجموع معادل ۲۰۵.۵ کیلومتر راه در این استان افتتاح شد و به بهره‌برداری رسید. از این تعداد، ۱۳ پروژه مربوط به طرح‌های احداث و بهسازی راه‌ها و ۷ پروژه تقاطع‌های غیرهمسطح و ساخت پل بوده است.

راه‌اندازی سامانه الکترونیکی «تدکار» در آبفای اصفهان

سامانه الکترونیکی تهیه و گردش صورت وضعیت‌ها (تدکار) با هدف توسعه خدمات الکترونیکی در آبفای استان اصفهان راه‌اندازی شد.

به گزارش صمت توسعه خدمات الکترونیک، افزایش شفافیت و پیشگیری تخلفات احتمالی، افزایش رضایت ذی‌نفعان، سهولت دسترسی به اطلاعات، افزایش سرعت و دقت در رسیدگی، کاهش تشریفات و مراجعات اداری از اهداف اساسی اجرای این طرح است.

مدیرعامل آبفای استان اصفهان در آیین رونمایی از این سامانه، یکی از اهداف این طرح را کاهش مصرف کاغذ عنوان کرد و گفت: سال گذشته افزون‌بر ۳ هزار و ۶۰۰ قرارداد در آبفای استان اصفهان منعقد شد که معادل با مصرف یک میلیون برگه یا ۵ تن کاغذ است که با بهره‌برداری از سامانه تدکار نه‌تنها از مصرف این مقدار کاغذ جلوگیری می‌شود، بلکه سرعت انجام کارها و دسترسی به اطلاعات نیز افزایش می‌یابد.

هاشم امینی به قابلیت‌های دیگر سیستم الکترونیکی صورت وضعیت‌ها پرداخت و اظهار کرد: سامانه الکترونیکی صورت وضعیت‌ها تحت وب بوده و این امکان را برای تمام برآوردکنندگان، پیمانکاران، ناظران و همه افراد رسیدگی‌کننده به صورت‌وضعیت‌ها فراهم می‌آورد که در هر مکان و هر زمان بتوانند نقش خود را در فرآیند ایفا کنند.

وی درباره تامین امنیت فرآیند انجام کار با این سامانه عنوان کرد: راه‌اندازی سیستم توکن برای پیمانکاران و مشاوران، دریافت IP استاتیک از پیمانکاران و مشاوران، تهیه متن حقوقی برای دریافت تعهدنامه محضری از پیمانکاران و مشاوران، تهیه متن حقوقی و دریافت تعهد امضا برای کارکنان از طریق دفتر حراست و طراحی فرم‌های جداگانه برای پیمانکاران و کارکنان به منظور درخواست نام کاربری در سیستم اتوماسیون اداری از دیگر مزایای این سامانه است.

امینی گفت: آبفای استان اصفهان در زمینه تحقق برنامه ششم توسعه و اهداف اصلی دولت الکترونیک اقدام به الکترونیکی کردن برآورد قراردادها، صورتجلسات، صورت‌وضعیت‌ها و بایگانی مستندات در طول مراحل مختلف قرارداد کرده است. وی افزود: این امر در واقع به منظور افزایش سرعت، دقت، شفافیت و سلامت اداری امور در دستور کار قرار گرفته است تا از هرگونه احتمال تخلف جلوگیری شود.

مدیریت شهری شیراز آماده استقرار شورای ششم

حیدر اسکندرپور، شهردار شیراز با اشاره به اینکه مدیریت شهری کلانشهر شیراز آماده استقرار شورای ششم طی روزهای آینده است و در فضای همراه با تفاهم و احترام آیین انتقال مدیریت شهری و شورای شیراز انجام خواهد شد، تاکید کرد: شورای ششم با استفاده از ظرفیت‌های خود و تجربه اندوخته ۵ دوره قبلی، باید گام‌های بلندی‌تری برای شیراز بردارد.

به گزارش صمت اسکندرپور با یادآوری اینکه همه ما خارج از جایگاه مدیریتی، در هر موقعیتی شهروند شیراز محسوب می‌شویم، بنابراین شیراز و آینده آن برای ما مهم است، اضافه کرد: در پیشگاه مردم شیراز اعلام می‌کنم در کمال صداقت هر آنچه به ذهنم می‌رسد که می‌تواند به شورا و شهرداری کمک کند، منتقل خواهم کرد.

وی با تشریح برخی عملکردهای شهرداری شیراز در دوره پنجم مدیریت شهری گفت: افزون‌بر ۹۷ درصد بودجه عمرانی شهرداری شیراز در سال ۹۷ و همچنین بخش زیادی از بودجه سال ۹۸ به تکمیل پروژه‌های نیمه‌تمام اختصاص یافت. از این رو، در سال ۹۹ شهرداری فرصت تعریف پروژه‌های جدید را پیدا کرد.

شهردار شیراز ادامه داد: از ۲۰ ایستگاه خط یک مترو شیراز، ۷ ایستگاه در دوره جدید افتتاح شد و خط ۲ مترو را نیز به‌عنوان یک پروژه بسیار بزرگ همواره دنبال کردیم، حال آنکه تعداد و اعتبار پروژه‌های خط ۲ به‌تنهایی چندین برابر پروژه‌های نهادهای اجرایی است، گفت: ۲۱۰۰ میلیارد تومان تزریقی مالی در خط ۲ مترو شیراز داشته‌ایم و اکنون هم این خط در شرایط خوبی است.

اسکندرپور ضمن قدردانی از پیمانکاران و همکاران خود در مترو، گفت: در حفاری خط ۲ مترو شیراز در کشور رکورد زده شد و در یک مدت‌زمان مشخصی حفاری به اتمام رسید و ریل‌گذاری آغاز شد.

شهردار شیراز ادامه داد: به‌عنوان مثال، در بخش حمل‌ونقل عمومی نیز در سال ۹۱ سهم حمل‌ونقل عمومی از بودجه ۳.۶ درصد، در سال ۹۲ حدود ۳.۸ درصد، در سال ۹۳ حدود ۱۱ درصد، در سال ۹۴ افزون‌بر ۸.۴ درصد، در سال ۹۵ حدود ۱۱.۴۵ درصد، در سال ۹۶ حدود ۶.۸ درصد، در سال ۹۷ حدود ۸.۲ درصد، در سال ۹۸ بیش از ۱۷.۵۸ درصد و در سال گذشته ۱۳.۸۱ درصد بوده است. اسکندرپور گفت: برای خرید اتوبوس‌ها نیز ۳۰ درصد از کل هزینه‌ها در دوره مدیریت قبلی پرداخت و مابقی در دوره فعلی تامین شد. او همچنین خاطرنشان کرد در بخش پروژه‌های بزرگ‌مقیاس نیز سال گذشته ۱۰ پروژه بزرگ‌مقیاس به بهره‌برداری رسید. شهردار شیراز همچنین وعده داد طی روزهای آینده پروژه‌های خوبی در مجموعه بافت تاریخی افتتاح شود.

آغاز عملیات اجرایی شهرک صنعتی شیراز

در آیینی با حضور استاندار فارس عملیات اجرایی شهرک صنعتی غیردولتی منطقه ویژه اقتصادی شیراز آغاز شد.

به گزارش صمت در این آیین با اعطای مجوز تاسیس شهرک صنعتی غیردولتی منطقه ویژه اقتصادی شیراز که توسط شرکت شهرک‌های صنعتی فارس صادر شده، عملیات اجرایی این شهرک صنعتی آغاز شد. شهرک صنعتی غیردولتی منطقه ویژه اقتصادی شیراز در فاز نخست زمینی به مساحت ۲۰۰ هکتار و با پیش‌بینی سرمایه‌گذاری افزون‌بر ۱۴۰۰ میلیارد تومان ایجاد می‌شود که در فازهای توسعه تا ۳۵۰ هکتار افزایش خواهد یافت. این شهرک صنعتی غیردولتی که در اراضی مجاور منطقه ویژه اقتصادی و شهرک صنعتی بزرگ شیراز ایجاد می‌شود ظرفیت استقرار ۴۱۰ واحد با پیش‌بینی ۱۲۵۰۰ نفر اشتغال را خواهد داشت.

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس در حاشیه مراسم آغاز عملیات اجرایی شهرک صنعتی غیردولتی منطقه ویژه اقتصادی شیراز گفت: تاکنون مجوز تاسیس ۸ شهرک صنعتی غیردولتی در استان صادر شده است که از این تعداد ۳ شهرک صنعتی پروانه بهره‌برداری دریافت کرده‌اند. احد فتوحی افزود: ایجاد شهرک‌های صنعتی غیردولتی در راستای تحقق اصل ۴۴ قانون اساسی و با هدف استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی برای ایجاد زیرساخت‌های استقرار واحدهای صنعتی در قالب شهرک‌های صنعتی غیردولتی انجام می‌شود.

وی با بیان اینکه براساس قانون، مجوز تاسیس و پروانه بهره‌برداری شهرک‌های صنعتی غیردولتی توسط سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران و شرکت‌های استانی شهرک‌های صنعتی صادر می‌شود، تصریح کرد: برمبنای قانون، بخش خصوصی می‌تواند برای ایجاد شهرک‌های صنعتی غیردولتی سرمایه‌گذاری کند.

فتوحی با بیان اینکه ایجاد شهرک‌های صنعتی غیردولتی در راستای سیاست‌های دولت مبنی‌بر تقویت و حمایت از مشارکت بخش خصوصی است، افزود: ایجاد این شهرک‌های صنعتی در چارچوب قوانین و مقررات موجود انجام می‌شود.

وی با اشاره به اینکه شهرک‌های صنعتی غیردولتی نیز از مزایای شهرک‌های دولتی بهره‌مند می‌شوند، اما امور نحوه واگذاری زمین در آنها برعهده بخش خصوصی است، تصریح کرد: شرکت شهرک‌های صنعتی فارس نیز نقش نظارتی خود را در این باره براساس قانون انجام خواهد داد.

فتوحی با اشاره به اینکه بخش زیادی از اراضی شهرک صنعتی بزرگ شیراز به متقاضیان واگذار شده است و اراضی محدود باقی‌مانده نیز از طریق فرآیند مزایده واگذار می‌شود، گفت: راه‌اندازی این شهرک صنعتی غیردولتی می‌تواند بستر مناسبی برای جذب سرمایه‌گذاران باشد.

توسعه کارآفرینی با بهره‌گیری از توان علمی و فناوری

ضرورت شتابدهی به استارت‌آپ‌های معدنی

استارت‌آپ تجارتی تازه‌تاسیس است که در حوزه فناوری فعالیت می‌کند. در دنیای کنونی استارت‌آپ‌ها نقش بسیار پررنگی در توسعه و رشد صنعت در کشورهای گوناگون ایفا کرده و می‌کنند. با این وجود، استارت‌آپ‌ها هنوز در بخش معدن و صنایع معدنی، جایگاهی را که باید و شایسته است، کسب نکرده‌اند. در همین حال باید خاطرنشان کرد که ظرفیت عظیمی برای توسعه فناوری و نوآوری در این حوزه وجود دارد. شرکت‌های فعال در بخش معدن و صنایع وابسته به آن می‌توانند در مسیر بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها گام بردارند و بدین‌ترتیب توسعه پایدار را تسریع کنند و از راه‌حل‌های جدید و خلاقانه برای رفع مشکلات موجود بهره بگیرند. در این میان، استارت‌آپ‌های متعدد معدنی در سطح بین‌المللی طی سال‌های اخیر آغاز به کار کرده‌اند و بهره‌گیری از تجارب سایر کشورها در این حوزه، کمک شایانی به موفقیت کسب‌وکارهای نوپا و تداوم فعالیت آنها در بخش معدن و صنایع وابسته به آن خواهد کرد.



عکس: صمت

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

کسب‌وکارهای کوچکی که دوام ندارند



کیوان جعفری‌طهرانی، کارشناس ارشد بازار بین‌الملل در گفت‌وگو با صمت و در پاسخ به سوالی درباره اهمیت و اثرگذاری استارت‌آپ‌های معدنی، گفت: استارت‌آپ‌ها اغلب کسب‌وکارهای کوچکی هستند که ازسوی عده‌ای کارآفرین ایجاد و اغلب این کسب‌وکارها در ایران در مدت زمان بسیار کوتاهی بعد از تاسیس منحل می‌شوند. بسیاری از این کسب‌وکارها پس از تشکیل با کمبود منابع مالی یا سرمایه برای تداوم فعالیت خود مواجه می‌شوند یا در مواردی با هدف اشتباهی شکل گرفته‌اند و براساس یک نیاز واقعی ایجاد نشده‌اند، بنابراین در مرحله عمل با موفقیت همراه نیستند. طهرانی افزود: ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است و صنایع متعددی نیز بر پایه بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها در کشور احداث شده‌اند؛ بنابراین ایجاد استارت‌آپ‌ها در این حوزه باید بیشتر موردتوجه قرار گیرد. به‌عنوان نمونه، در موارد متعددی استارت‌آپ‌های بسیاری برای حمل‌ونقل جاده‌ای در حوزه حمل مواد معدنی طراحی شده‌اند و به‌نوعی کسب‌وکاری ایجادشده اما بهتر است این کسب‌وکارها به‌طور تخصصی به نحوی طراحی شوند که نیاز جامعه و کشور را تامین کنند. البته رونق این‌گونه فعالیت‌های کارآفرینی به حمایت دولت هم نیاز دارد.

▣ الزامات توسعه صنعت فولاد

جعفری‌طهرانی با اشاره به اهداف توسعه‌ای صنعت فولاد گفت: با تحقق اهداف توسعه‌ای در صنعت فولاد در افق ۱۴۰۴، ذخایر سنگ آهن شناسایی شده تاکنون، فقط کفاف نیاز ۱۰ ساله کشور را می‌دهد و بر همین اساس توسعه فعالیت‌های اکتشافی ضروری به‌نظر می‌رسد. این یکی از مهم‌ترین مواردی است که می‌تواند زمینه ایجاد و توسعه استارت‌آپ‌ها را فراهم کند. استارت‌آپ‌ها اغلب کسب‌وکارهای کوچکی هستند که با سرمایه و همت بخش خصوصی ایجاد شده‌اند. این کسب‌وکارها در موقعیت کنونی حاکم بر جامعه که اشتغالزایی اهمیت ویژه‌ای دارد، موقعیت‌های شغلی متعددی را ایجاد می‌کنند. در همین حال می‌توان از تخصص جوانان در حوزه آی‌تی بهره گرفت و سود کلانی را به دست آورد.

جعفری‌طهرانی در ادامه خاطرنشان کرد: در فعالیت استارت‌آپ‌ها موضوعی با عنوان Crowd Funding یا جمع کردن بودجه مطرح می‌شود، بدین معنی که نیازی نیست شما برای ایجاد یک کار سبد بزرگ مالی داشته باشید، بلکه از طریق سبدگردانی می‌توانید نیازهای مالی پروژه خود را تامین کنید. در چنین موقعیتی، افرادی به غیر از اعضای اصلی، سرمایه‌ای را در اختیار پروژه قرار می‌دهند و پس از بهره‌برداری از امتیازات ویژه‌ای برخوردار خواهند شد. البته تداوم فعالیت این استارت‌آپ‌ها به حمایت‌های دولتی نیز نیاز دارد. چنانچه در موارد متعددی مشاهده کرده‌ایم که فعالیت آنها به‌دلایل گوناگونی و در نبود حمایت کافی متوقف شده است.

▣ نمونه‌های موفق بهره‌گیری از توان استارت‌آپی

جعفری‌طهرانی گفت: بررسی استارت‌آپ‌های معدنی جهان حکایت از آن دارد که حدود ۳۷ درصد آنها به بخش فناوری تعلق دارند، ۲۶ درصد این استارت‌آپ‌ها در اداره فعالیت‌های معدنی کاربرد دارند، ۱۰ درصد در حوزه مسائل محیط زیستی معدنی فعالیت می‌کنند، ۱۰ درصد دیگر برای مسائل مالی طراحی شده‌اند، ۷ درصد استارت‌آپ‌ها به فعالیت‌های زیربنایی اختصاص دارند، ۸ درصد برای موارد مرتبط با منابع انسانی طراحی شده‌اند و ۲ درصد باقیمانده نیز سایر استارت‌آپ‌های متفرقه هستند. بدون تردید طراحی یادشده و پیشرفت استارت‌آپ‌ها در هر حوزه براساس نیاز هر بخش تعریف شده است. در مجموع ۱۹۴ استارت‌آپ معدنی مطرح در سطح جهانی فعالیت می‌کنند. از مجموع ۱۹۴ استارت‌آپ معدنی یادشده، ۴۳ مورد یعنی ۴۱ درصد کل استارت‌آپ‌های معدنی جهان ازسوی کشور استرالیا ساخته و اجرا شده‌اند. ۴۱ استارت‌آپ معدنی یعنی ۲۱ درصد کل آنها از سوی ایالات متحده امریکا و ۲۶ استارت‌آپ معدنی یعنی ۱۳ درصد از سوی کانادا، ۲۴ استارت‌آپ معدنی یعنی ۱۲ درصد ازسوی شیلی و ۱۱ استارت‌آپ معدنی یعنی ۶ درصد ازسوی افریقای جنوبی طراحی شده‌اند و مشغول فعالیت هستند. هندوستان با ۶ استارت‌آپ در جایگاه ششم جهان از منظر تعداد استارت‌آپ‌های معدنی قرار گرفته است. روسیه، مکزیک، غنا، انگلیس و ایرلند هم هرکدام با ساخت ۳ استارت‌آپ معدنی ۲ درصد سهم استارت‌آپ‌های معدنی جهان را در اختیار دارند. سایرکشورهای جهان نیز در مجموع ۲۸ استارت‌آپ معدنی برابر با ۱۵ درصد سهم جهانی را به خود اختصاص داده‌اند.

▣ استارت‌آپ‌ها و توسعه فولاد هند

جعفری‌طهرانی درباره نقش استارت‌آپ‌ها در توسعه صنایع فولاد در دنیا با اشاره به تجربه هند در این‌زمینه گفت: در رشد ظرفیت تولید فولاد هند، استارت‌آپ‌ها نقش ویژه‌ای داشته‌اند. بهره‌گیری از این کارآفرینی‌های نوپا تاثیر بسزایی بر تحقق اهداف از پیش تعیین شده دارد. گفتنی است میزان تولید سنگ آهن و زغال‌سنگ هند در سال ۲۰۱۵ به ترتیب برابر ۲۰۰ و ۴۰۰ میلیون تن در سال گزارش شده بود. در طرح توسعه‌ای مرتبط با افزایش ظرفیت تولید فولاد این کشور، مقرر شد ظرفیت تولید سنگ آهن و زغال‌سنگ این کشور در سال ۲۰۲۵ دوبرابر شود و به‌ترتیب به ۴۰۰ و ۸۰۰ میلیون تن در سال افزایش یابد. برای تحقق هدف یادشده استارت‌آپ‌های بسیاری شروع به‌کار کردند. شرکت‌های بزرگ فولادسازی هند نیز قدم پیش گذاشتند و از پروژه‌های مورد بحث حمایت مالی کردند. به‌عنوان نمونه، کارخانه فولاد اسار هندوستان با وجود اینکه از شرایط مالی مساعدی برخوردار نبود اما به‌عنوان سرمایه‌گذار در فعالیت استارت‌آپ‌های معدنی حضور پیدا کرد. در ادامه فعالیت‌های متعددی در زمینه‌های گوناگون مانند مدیریت معدن، مشاوره، اکتشاف، ممیزی، احیا و انتخاب ماشین‌آلات با موفقیت اجرایی شد. این اقدامات حتی این شرکت را در مدیریت و پیشبرد شرایط مالی هم کمک کرد. گفتنی است هندوستان در رده ششمین کشور معدنی جهان قرار دارد که در حوزه استارت‌آپ معدنی رشد کرده است.

> ایران از ظرفیت‌های غنی معدنی برخوردار است و صنایع متعددی نیز بر پایه بهره‌گیری از این ظرفیت‌ها در کشور احداث شده‌اند؛ بنابراین ایجاد استارت‌آپ‌ها در این حوزه باید بیشتر موردتوجه قرار گیرد

استارت‌آپ و کارآفرینی



سعید برزگر، کارشناس صنایع معدنی در گفت‌وگو با صمت و درباره اهمیت و اثرگذاری نقش استارت‌آپ‌ها در حوزه کارآفرینی اظهارکرد: ایران از ظرفیت‌های ویژه‌ای در حوزه ذخایر معدنی برخوردار است. وجود منابع غنی انرژی در کنار این ذخایر، زمینه رشد و توسعه صنایع معدنی را در کشور فراهم می‌آورد، بنابراین این حوزه امتیازات ویژه‌ای برای توسعه کارآفرینی دارد. ایجاد استارت‌آپ‌های معدنی از یک‌سو زمینه کارآفرینی را فراهم کرده و از سوی دیگر، به رشد و توسعه این بخش کمک می‌کند. درواقع می‌توان با بهره‌گیری از ظرفیت‌های این حوزه و سرمایه‌های ملی، ارزش‌های جدید مادی و معنوی را خلق کرد.

وی گفت: تداوم فعالیت استارت‌آپ‌ها به الزاماتی نیاز دارد. اغلب این کسب‌وکارها با همت فعالان بخش خصوصی شکل می‌گیرند و تداوم فعالیت آنها به حمایت‌های مالی نیاز دارد. فعالیت‌های استارت‌آپی اغلب دربردارنده ایده‌های نوین هستند؛ بنابراین سیاست‌گذاران از آنها حمایت کنند. در همین حال، با اعلام فراخوان عمومی زمینه جذب افراد متخصص را فراهم می‌کنند.

وی افزود: استارت‌آپ‌های معدنی در حوزه‌های مختلفی همچون مدیریت پروژه و اداره معدن، شناسایی جانمایی ذخایر و... کارآیی دارند. بهره‌گیری از توان استارت‌آپ‌ها کمک ویژه‌ای به تسهیل و توسعه اکتشاف خواهد کرد. هرچند فعالیت این بخش به توان مالی نیاز دارد و خود استارت‌آپ‌ها از عهده تامین آن برنمی‌آیند. به‌علاوه آنکه ایجاد استارت‌آپ‌ها قرار نیست به معجزه اقتصادی در کشور منجر شود و تمام چالش‌های اقتصادی یک بخش را برطرف کند.

این کارشناس اقتصاد با اشاره به تجربه عملکردی استارت‌آپ‌های معدنی گفت: بررسی عملکرد استارت‌آپ‌ها در کشورهای گوناگون در حوزه معدن و صنایع‌معدنی به شناخت هرچه بیشتر و قوی‌تر فعالان و سیاست‌گذاران این حوزه منجر می‌شود. الگوبرداری از سابقه سایر کشورها در بهره‌گیری از این کارآفرینی نوین در حوزه معدن، کمک بسزایی در موفقیت کسب‌وکارهای نوپا می‌کند.

▣ توسعه معدن با کارآفرینان جدید

برزگر افزود: ایجاد و توسعه استارت‌آپ‌های معدنی تاثیر بسزایی بر توسعه بخش معدن دارد. در همین حال می‌توان از برقراری ارتباط ماشین‌آلات با کمک سیستم بی‌سیم و کنترل اطلاعات، نظارت معدن با کمک پهپاد، استفاده از ماشین‌آلات معدنی بدون راننده، دستگاه‌های نوین اکتشاف کنترل از راه دور، مدل‌سازی عددی برای کشف ذخایر عظیم معدنی و... به‌عنوان اقداماتی نام برد که در سایه فعالیت استارت‌آپ‌ها رایج شده‌اند. تصویرسازی سه‌بعدی، حفاری براساس تحلیل تکنیکال بازار و... از دیگر فعالیت‌های استارت‌آپی است که در ادامه بهره‌گیری از نرم‌افزارهای معدنی نیز موردتوجه قرار دارد. این نرم‌افزارها آنالیز پیشرفته انجام می‌دهند؛ یعنی به کمک آنها می‌توان اطلاعات جامعی را در زمینه ذخایر معدنی و تطابق این ذخایر با وضعیت بازار جهانی به‌دست آورد.

درواقع به شما پیشنهاد می‌شود با توجه به شرایط موجود، روند قیمت‌ها، نیاز بازار و سایر شاخصه‌های لازم، اکتشاف و استخراج کدام منابع در اولویت قرار دارند. هوش مصنوعی هم از دیگر مواردی است که کاربرد فراوانی را در فعالیت‌های بخش معدن و صنایع‌معدنی داشته است. تولید معدنی با هوش مصنوعی در ارتباط با لاستیک ماشین‌آلات معدنی مانند کامیون و دامپتراک و... کاربرد دارد. به‌عنوان مثال، چنانچه سنگ بزرگی در مسیر این ماشین‌آلات قرار گیرد، گزارش آن به مرکز ارسال می‌شود تا با برداشتن آن سنگ یا هر مانع دیگری، مانع آسیب‌رسانی به تایرها شود. در همین حال مانیتور کردن سیستم بازیافت، تصفیه آب و مدیریت پسماندها نیز با بهره‌گیری از این کارآفرینی جدید و در قالب استارت‌آپ‌ها ممکن شده است.

سخن پایانی

حمایت از شرکت‌های استارت‌آپی در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن از یک‌سو رشد و توسعه اقتصادی را در این بخش تسهیل می‌کند و از سوی دیگر، زمینه‌ساز ایجاد موقعیت‌های شغلی جدید بر پایه بهره‌گیری از توان و فناوری‌های جدید خواهد شد؛ بنابراین انتظار می‌رود ضمن بهره‌گیری از توان دولت و بخش خصوصی برای رشد و توسعه عملکرد شرکت‌های استارت‌آپی گام برداشت.

افزایش عمر سگمنت‌های ریخته‌گری مداوم فولاد مبارکه

رئیس تعمیرگاه ریخته‌گری مداوم شرکت فولاد مبارکه از افزایش عمر کاری سگمنت‌های ماشین‌های ریخته‌گری مداوم به یک میلیون تن تختال با صرفه‌جویی بیش از ۵ میلیارد تومان خبر داد. به گزارش روابط‌عمومی شرکت فولاد مبارکه، روح‌الله بیران‌وند، رئیس تعمیرگاه ریخته‌گری مداوم این شرکت گفت: در تمام فولادسازهای دنیا، عمر کاری یک میلیون تن تختال به‌عنوان هدف و معیار (بنچ‌مارک) برای سگمنت‌های ماشین‌های ریخته‌گری در نظر گرفته می‌شود و رسیدن به این میزان تولید به ازای هر سگمنت، نشان‌دهنده کیفیت مطلوب سیستم نگهداری و تعمیرات در ماشین‌های ریخته‌گری و تأمین قطعات استاندارد و بی‌عیب است. ازاین‌رو کسب عمر یک میلیون تن تختال برای هر سگمنت، به‌عنوان شاخصی مهم در سنجش کیفیت نگهداری تعمیرات ماشین‌های ریخته‌گری مورد استفاده قرار می‌گیرد. وی افزود: سگمنت‌های ماشین‌های ریخته‌گری مداوم مجموعه‌ای از دو ردیف غلتک هستند که یک ردیف در زیر تختال و ردیف دیگر روی تختال قرار می‌گیرد و علاوه بر حفظ کیفیت سطحی تختال، وظیفه حرکت دادن شمش به سمت انتهای ماشین ریخته‌گری را بر عهده دارند. بیران‌وند ادامه داد: با توجه به اینکه تختال در حین حرکت در ماشین ریخته‌گری، نیروهای استاتیکی و دینامیکی بسیار سنگینی به تجهیزات و سازه ماشین وارد می‌کند، لازم است سگمنت‌های ماشین ریخته‌گری مجهز به سیستم‌های مختلفی از جمله هیدرولیک، روانکاری برخط و خنک‌کاری هم‌زمان نیز باشد. تجمع این سیستم‌ها در کنار تعداد زیادی غلتک در داخل یک تجهیز به اسم «سگمنت» سبب افزایش حساسیت و حیاتی شدن این تجهیز می‌شود. رئیس تعمیرگاه ریخته‌گری مداوم خاطرنشان کرد: در مجموع گاهی تا حدود ۱۰۰۰ قطعه ریز و درشت روی یک سگمنت نصب می‌شود و چنانچه هرکدام از این قطعات آسیب ببیند، به‌نحوی‌که سگمنت نتواند عملکرد موردانتظار را داشته باشد، باید ماشین ریخته‌گری را متوقف و اقدام به تعویض سگمنت کرد. تعویض هر سگمنت علاوه بر متوقف کردن خط تولید، هزینه‌های تعویض قطعاتی از جمله غلتک و سیلندر هیدرولیک را نیز به‌دنبال دارد. متوسط هزینه هر تعویض سگمنت حدود یک تا ۱.۵ میلیارد تومان و هزینه‌ای قابل‌ملاحظه از منظر مالی است. در همین زمینه، کامران مرادی، رئیس تعمیرات ماشین‌های ریخته‌گری مداوم یک تا ۴، گفت: با توجه به هزینه تعویض هر سگمنت، همواره تلاش می‌شود با حفظ و ارتقای کیفیت محصول، تعداد تعویض سگمنت‌ها در ماه و سال کاهش داده شود. بدیهی است برای کاهش تعداد تعویض‌ها، باید با اصلاح و بهینه‌سازی قطعات و تعمیرات و ارتقای نگهداری و پشتیبانی سگمنت هنگام بهره‌برداری، عمر سگمنت‌ها را افزایش داد. وی گفت: در همین راستا، تعمیرگاه ریخته‌گری مداوم هر سال با همکاری دفتر فنی تعمیرات ریخته‌گری، تیم تعمیرات پیشگیری و تعمیرات جنبی ریخته‌گری و تعمیرگاه مرکزی، اقدام به اجرای پروژه‌های متنوعی برای افزایش عمر سگمنت‌ها و کاهش تعداد تعویض‌ها می‌کند. مجتبی افشاری، رئیس تعمیرات و سرویس‌های جنبی ریخته‌گری مداوم نیز در این زمینه گفت: از ابتدای سال ۱۳۹۸ تاکنون پروژه‌های مختلفی برای بهبود تعمیرات غلتک‌ها، سیلندرهای هیدرولیک و قطعات و اتصالات آب و هیدرولیک سگمنت‌ها انجام‌شده که نه‌تنها منجر به کاهش تعداد تعویض‌ها شده، بلکه سبب شده در چندین مورد، رکورد عمر کاری سگمنت‌ها شکسته شود و حتی از رکوردهای جهانی نیز عبور کند و این امر افتخار و برگ زرین دیگری در کارنامه شرکت فولاد مبارکه است. وی ادامه داد: براساس نتایج به‌دست‌آمده و با توجه به کاهش ۵ عددی تعویض سگمنت‌ها نسبت به سال قبل، این اقدام حدود ۵.۵ میلیارد تومان کاهش هزینه‌های تعمیراتی را در برداشته و علاوه بر آن به همین نسبت، مدت‌زمان توقفات اضطراری و توقفات برنامه‌ریزی ماشین‌های ریخته‌گری کاهش پیدا کرده است. کاهش توقفات ماشین‌های ریخته‌گری به معنای افزایش آماده‌به‌کاری ماشین‌های ریخته‌گری است. افشاری افزود: موفقیت‌های شرکت فولاد مبارکه در سال ۱۳۹۹ ماحصل تلاش‌ها و برنامه‌ریزی‌های مختلفی بوده و رکوردهای عمر سگمنت‌ها نیز نقش بسزایی در کسب این موفقیت داشته است.

یادداشت

فرصت‌های معدنی و توسعه کسب‌وکارهای استارت‌آپی



مرضیه احقاقی
روزنامه‌نگار

استارت‌آپ، کسب‌وکار نوپایی است که بر پایه یک ایده خلاقانه شکل می‌گیرد تا ارزش‌آفرین باشد. در عصر حاضر کسب‌وکارهای استارت‌آپی تلاش کرده‌اند با ارائه راهکارهای نوآورانه زمینه رفع چالش‌های حاکم بر صنایع را فراهم کنند؛ در واقع این کسب‌وکارها جانی دوباره به صنایع بخشیده‌اند. بخش معدن و صنایع معدنی نیز از اثرگذاری استارت‌آپ‌ها بی‌نصیب نمانده‌اند؛ کما اینکه طی سال‌های اخیر شاهد اثرگذاری هرچه بیشتر استارت‌آپ‌ها در توسعه بخش معدن و صنایع وابسته به آن بوده‌ایم.

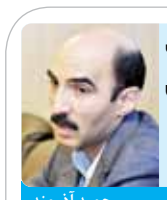
اغلب استارت‌آپ‌های معدنی برای ایجاد ارزش از طریق استفاده از فناوری طراحی شده‌اند؛ به عبارتی بخش قابل‌توجهی از استارت‌آپ‌ها بر توسعه فناوری در صنایع معدنی متمرکز هستند. بهره‌گیری از این کسب‌وکارهای فناورانه در گام نخست زمینه بهبود فرآیندهای اکتشاف را با کمک فناوری‌های جدید فراهم می‌کند و در همین حال ریسک‌وهزینه‌های تولید را کاهش می‌دهد. در ادامه به رشد بازدهی و ارتقای بهره‌وری در فرآیند استخراج منتج خواهد شد. ضمن آنکه می‌توان با بهره‌گیری از این ایده‌های نوآورانه درجهت کاهش آلایندگی‌های زیست‌محیطی پیش رفت. تسهیل خریدوفروش مواد معدنی و ایجاد شفافیت در اطلاعات از دیگر نقاط قوت بهره‌گیری از استارت‌آپ‌های معدنی است. بنابراین درحالت کلی استارت‌آپ‌های معدنی در حلقه‌های مختلف زنجیره تولید شامل اکتشاف، استخراج، فرآوری و خدمات پشتیبانی و عملیاتی جایگاه کار و توسعه دارند. کما اینکه شرکت‌های مختلفی در سطح دنیا اقدام به اجرای فعالیت‌های نوآورانه در سطح معادن کرده و زمینه ارتقای عملکردی این صنایع را فراهم کرده‌اند.

در تبیین نقش استارت‌آپ‌ها در حوزه اکتشاف معادن باید تاکید کرد که استفاده از فناوری‌های روز به‌منظور ایجاد روش‌های جدید اکتشاف و با هدف افزایش دقت اکتشاف و کاهش ریسک آن، مسئله‌ای راهبردی در این بخش است. برای پاسخدهی به این مسئله می‌توان از فناوری‌های سه‌بعدی‌سازی، پردازش تصویر، هواپیماهای بدون‌سرنشین، هوش مصنوعی، واقعیت مجازی و پرتونگاری بهره گرفت.

در همین حال فرصت ایجاد تغییرات در فرآیندهای استخراج و حفاری و توسعه آن با رویکرد استخراج دقیق و با هدف کاهش هزینه و افزایش سرعت بهره‌وری مسئله اصلی در حوزه استخراج معدن است. این موضوع در عصر حاضر و با بهره‌گیری از توان استارت‌آپ‌ها در حوزه اینترنت اشیا، هوش مصنوعی، ماشین‌آلات و ابزارآلات صنعتی، رباتیک، فناوری‌های شیمیایی و لیزر قابلیت بررسی دارد. استارت‌آپ‌ها و کسب‌وکارهای نوآورانه می‌توانند در حوزه فرآوری مواد معدنی نیز موثر باشند. خلق روش‌های نوین فرآوری مواد معدنی یا خدمات‌دهی برای بهبود بهره‌وری شرکت‌های فعال در فرآیندهای فرآوری در این حوزه بسیار کمک‌کننده است. در همین حال می‌توان از توانمندی‌های این حوزه برای بهینه‌سازی مصرف آب و انرژی و کاهش تلفات و آسیب‌های محیط زیستی بهره برد و رویکرد توسعه پایدار در بخش معدن و صنایع معدنی را در عمل تحقق بخشید. در ادامه می‌توان با بهره‌گیری از پلتفرم‌های آنلاین، نرم‌افزارهای مختلف و... راهکارهایی نرم‌افزاری و سخت‌افزاری را برای بهبود فرآیندهای تصمیم‌گیری و فعالیت‌های پشتیبانی شرکت‌های فعال در حوزه معدن ارائه یا با شبکه‌سازی میان فعالان حوزه معدن زمینه تسهیل ورود شرکت‌های نوپا و کارآفرین به بخش معدن و همکاری با این حوزه را فراهم کرد و بدین‌ترتیب گامی مثبت در راستای ارتقای خدمات پشتیبانی معادن برداشت. یا می‌توان با کمک اینترنت اشیا و رصد وضعیت کاری تجهیزات، امنیت کارگران سایت‌های معدنی و ماشین‌آلات مورداستفاده در آنها را فراهم کرد. پیش‌بینی خطرات احتمالی و هشدار برای جلوگیری از آسیب‌رسانی به افراد و تجهیزات در رده مهم‌ترین فعالیت‌هایی است که در سایه بهره‌گیری از این تجهیزات می‌توان از آن استفاده کرد. با وجود اهمیت و اثرگذاری استارت‌آپ‌ها در حوزه معدن و صنایع وابسته به آن اما این بخش در ایران هنوز آن‌طور که باید رشد نکرده و جای کار بسیاری دارد.

نظرگاه

مسئولیت دولت در برابر کارآفرینان



حمید آذرمند
تحلیلگر اقتصاد

در هر اقتصاد، بنگاه‌های اقتصادی محور اصلی تولید و ایجاد اشتغال هستند. بنابراین بنگاه و به طریق اولی کارآفرین، نقشی محوری در اقتصاد کشورها دارد. نقش بنگاه‌ها در اقتصاد، ایجاد ارزش افزوده است و نقش دولت فراهم کردن محیط مناسب برای فعالیت بنگاه‌هاست. شواهد نشان می‌دهد در این تقسیم کار، کارآفرینان رضایتی از نقش‌آفرینی دولت ندارند.

کارآفرینان و صاحبان بنگاه‌های اقتصادی کشور، هر یک بیش و کم با مسائل و مشکلات مشابهی مواجهند؛ از جمله بدهی‌های غیرجاری به بانک‌ها، مطالبات معوق از دولت و سایر بنگاه‌ها، تنگنای مالی برای سرمایه‌گذاری و کمبود سرمایه در گردش، فرسودگی ماشین‌آلات، توان رقابت‌پذیری پایین در برابر محصولات خارجی، کاهش تقاضای اقتصاد، محیط کسب‌وکار نامساعد، بی‌ثباتی اقتصاد کلان و تغییرات مداوم سیاست‌های دولتی.

با نگاهی به گذشته، کسب‌وکار و بنگاهداری در اقتصاد ایران، فراز و فرودهای بسیار داشته است. در ابتدای دهه ۶۰ که موج ملی‌شدن صنایع بزرگ و بدبینی نسبت به سرمایه‌داری به راه افتاد، کارآفرینی و بنگاهداری با تنگنا و محدودیت زیادی مواجه شد. انعکاسی از فضای آن دوران را می‌توان در قانون اساسی مصوب سال ۱۳۵۸ دید که بخش خصوصی را از ورود به صنایع و معادن بزرگ، بانکداری، حمل‌ونقل و انرژی محروم کرد و نقش آن را در حد یک بخش مکمل دولت تعریف کرد. در آن فضا، بخش خصوصی و کارآفرینان به حاشیه رانده شدند و در نتیجه، سرمایه‌گذاری صنعتی و رشد بخش صنعت و رشد اقتصادی کشور به‌شدت کاهش یافت.

دیدگاه‌های اقتصادی آن دوره با گذر زمان تعدیل و اصلاح شد و با ورود به دهه ۷۰ و تمرکز دولت بر بازسازی اقتصاد کشور و توسعه زیرساخت‌ها، لزوم مشارکت گسترده بخش خصوصی در اقتصاد، بیشتر از قبل احساس شد. کارآیی پایین بخش دولتی در بنگاهداری و نیاز به سرمایه و مدیریت کارآفرینان بخش خصوصی موجب شد در دهه ۸۰ گام بزرگی برای افزایش مشارکت بخش خصوصی برداشته شود. اگرچه ابلاغ سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی، گام بسیار مهمی برای تجدید حیات بخش خصوصی در اقتصاد کشور به شمار می‌رفت اما بعد از آن نیز موانع و تنگناهای بسیاری برای بنگاهداری خصوصی و فعالیت کارآفرینان در اقتصاد کشور همچنان باقی‌مانده است.

موانع بر سر راه

یکی از اصلی‌ترین موانعی که در مسیر فعالیت بنگاه‌ها و کارآفرینان بخش خصوصی قرار دارد، رقابت با بخش عمومی است. بنگاه‌های وابسته به بخش عمومی، از مزیت‌ها و حمایت‌های بیشتری نسبت به بنگاه‌های خصوصی برخوردارند و این موضوع مانعی برای رقابت و رشد بخش خصوصی محسوب می‌شود. در سیاست‌های کلی اصل ۴۴، تدابیر مناسبی برای رفع انحصارات اقتصادی و محدود کردن بخش عمومی در بنگاهداری درنظر گرفته شده اما شیوه اجرای قانون و نحوه واگذاری‌ها به‌ویژه در دولت‌های نهم و دهم، انواع جدیدی از انحصارات را در اقتصاد ایران به وجود آورد.

یکی دیگر از چالش‌های کارآفرینی در اقتصاد ایران، نوسانات اقتصاد کلان و بی‌ثباتی سیاست‌های اقتصادی است. در کنار چالش‌های مختلف کسب‌وکار، دخالت مستقیم دولت در قیمت‌گذاری‌ها نیز بر مشکلات کسب‌وکار افزوده است. دخالت دولت در قیمت‌گذاری نهاده‌های تولید، با سیگنال‌دهی نادرست به سرمایه‌گذاران، منجر به سرمایه‌گذاری‌های مازاد در بخش‌های مزیت‌دار و ایجاد ظرفیت‌های مازاد در بخش‌های اقتصادی و در نهایت منجر به ایجاد ظرفیت‌های خالی و تعطیلی بنگاه‌های اقتصادی می‌شود.

یکی دیگر از چالش‌های کارآفرینی و بنگاهداری خصوصی، محیط کسب‌وکار نامساعد است. با وجود تاکیدهای فراوان در قوانین بالادستی کشور، محیط کسب‌وکار وضعیت مطلوبی ندارد. عوامل مختلفی مانند تعدد و تعارض قوانین و مقررات، وجود انحصارات، دخالت‌های دولت و مانند آن، محیط کسب‌وکار را برای فعالیت بنگاه‌های بخش خصوصی نامساعد کرده است.

تنگنای دیگر بنگاه‌های اقتصادی و کارآفرینان، مسئله تامین مالی تولید است. با وجود افزایش نسبت نقدینگی به تولید ناخالص داخلی، به علت مشکلات ساختاری موجود در نظام بانکی، توان تسهیلات‌دهی بانک‌ها کاهش یافته است. عواملی مانند نرخ سود بالای تسهیلات و انجماد مالی بانک‌ها، بنگاه‌های اقتصادی را با مشکل دسترسی به منابع مالی و تامین مالی تولید مواجه کرده است. جدای از موانع و تنگناهای داخلی، تحریم‌های بین‌المللی نیز از جمله موانع مهم کسب‌وکار و کارآفرینی است.

اگر سیاست‌های اقتصادی دولت به جای تمرکز بر اصولی مانند کارآیی و شفافیت و رقابت، بر حمایت‌های مستقیم و توزیع منابع استوار باشند، دور از انتظار نیست که برای کارآفرینان و تولیدکنندگان واقعی عرصه تنگ شود و در مقابل فرصت‌طلبانی در اقتصاد فرصت فعالیت پیدا کنند که منافع خود را از طریق دستیابی به رانت‌ها و امتیازات ویژه دولتی و برقراری ارتباط با افراد ذی‌نفوذ تامین کنند. بنابراین سیاست‌های اقتصادی دولت باید در جهت تشویق تولید و تجارت و فعالیت‌های اقتصادی سالم و مولد باشد.

لازم است دولت به جای توزیع رانت و تقویت فعالان اقتصاد ناسالم، به وظیفه اصلی خود که برقراری امنیت سرمایه‌گذاری و ثبات اقتصادی است، بپردازد. همچنین باید اقتصاد کشور به سمت رقابت و شفافیت بیشتر سوق داده و زمینه عادی‌سازی ارتباطات بانکی با نظام مالی بین‌المللی را فراهم شود.

باید اذعان کرد که اصرار دولت‌ها بر سیاست‌های توزیعی و حمایت‌های مستقیم از بنگاه‌ها، نه‌تنها فعالان اقتصاد را از کسب‌وکار مولد و سالم منحرف کرده بلکه دولت را نیز از وظایف اصلی خود بازداشته و در نهایت زمینه ناامیدی کارآفرینان سالم و مولد را فراهم کرده است.

دولت موظف به حمایت موثر از کارآفرینان و تولیدکنندگان کشور است اما باید از ده‌ها سال آزمون و خطا و تکرار تجربه‌های ناموفق درس آموخت.

نماینده پیشین مجلس در گفت‌وگو با صمت:

اقتصاد در خدمت سوداگران، سرمایه‌گذاران را می‌راند

امیرعباس آذرموند
editor@smtnews.ir



عکس: صمت

سرمایه‌دار کیست و کارآفرین به چه کسی گفته می‌شود؟ این شاید سوالی است که از یکی دو دهه قبل گهگاه شنیده می‌شد. درست پس از اینکه گفتمان اقتصادی پس از انقلاب چرخش کرد، به جای سرمایه‌داری که قبلا زالوصفت خوانده می‌شد نامی جدید دست و پا کردند. اینکه نقش سرمایه‌دار در تولید چیست یک اختلاف تاریخی میان مکاتب اقتصادی مختلف است که شاید طرح آن در شرایط امروز ایران گره‌گشا نباشد.

در این باره محمدرضا خباز، نماینده پیشین مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با صمت تصریح کرد: سوداگر کسی است که منفعت فردی خود را به منافع ملی ترجیح می‌دهد و در بخش دلالی فعال است حال آنکه سرمایه‌گذار کسی است که به جای سوداگری به اشتغالزایی و تولید روی آورده است.

مشروح این گفت‌وگو را در ادامه بخوانید:

◉ میان سوداگران و کارآفرینان چه تفاوتی وجود دارد؟

به نظر من مهم‌ترین تمایز میان این دو دسته این است که سوداگران به‌تنها چیزی که می‌اندیشند منافع و سود شخصی خود است. سوداگر حاضر است خود را به آب و آتش بزند و حتی از انجام کارهای مذموم نیز خودداری نمی‌کند. به همین دلیل از ابزارهایی چون رانت، تقلب و حتی قاچاق هم استفاده می‌کنند و در بحران‌های اقتصادی همیشه سود سرشاری به دست می‌آورند. هنگامی که تنها پر کردن جیب خود مطرح و موضوع اصلی افراد شود، آن‌گاه نه‌تنها اقتصاد بلکه ساختار اجتماعی هم دچار مشکل می‌شود. به نظر من این نگرش خودخواهانه و منفعت‌طلبانه مذموم است.

◉ با این حال، موافق هستید که سوداگری در اقتصاد ایران رشد کرده است؟

بله این واقعیت متاسفانه قابل کتمان نیست. این اتفاق در حالی رخ داد که کشور زیر سخت‌ترین فشارها بود اما سوداگران نه‌تنها توانستند منابع خود را حفظ کنند بلکه بر میزان دارایی‌های خود افزودند. مثلا در همین ماجرای سیمان هم به‌خوبی می‌توانیم رد پای این سوداگران را پیدا کنیم. بدون وجود سوداگران دلیلی ندارد ظرف یک هفته قیمت سیمان از ۱۰ هزار تومان به ۱۰۰ هزار تومان افزایش یابد.

◉ با توجه به شواهدی که به نظر می‌رسد از این مسئله دارید، بیشتر توضیح می‌دهید چگونه سوداگران بازار سیمان را دچار نوسان کردند؟

آقایان اعلام کردند دلیل افزایش نرخ سیمان قطعی برق در روزهای اخیر بوده است. کسی منکر این نیست که قطعی برق به تولید آسیب می‌زند اما مگر چقدر قطعی بوده که قیمت یک کالا ۱۰ برابر شود؟ ماجرا را که دنبال کنیم، مشاهده می‌کنیم ۱۵ نفر در کشور، ۱۵ سوداگر که منافع خود را به کل مردم ارجح می‌دانند، رفتند همه سیمان‌های تولیدی کشور را یک جا پیش خرید کرده‌اند.

به هر حال پولدار بودند و این توانایی مالی را داشتند که تمام تولیدات کشور ما را بخرند و حالا هم فکر می‌کنند چون مالکیت آن کالا را دارند، حق دارند به هر قیمتی که می‌خواهند کالای خود را به بازار عرضه کنند. حتی ذره‌ای هم نگران مردمی نیستند که اکنون حتی برای تهیه یک واحد استیجاری دچار مشکلات فراوان هستند.

◉ در اینجا تنها می‌توان به افشاگری بسنده کرد؟

معلوم است که نه. اینجا ضروری است نهادهای نظارتی کشور با قدرت و شدت وارد عمل شوند. ابتدا تمام مسئله را بررسی کنند و حتی اگر جرمی هم رخ نداده، باید از این ۱۵ نفر مالیات بگیرند. اخذ مالیات که نباید به یک مسئله پیچیده و بغرنج تبدیل شود. با اخذ همین مالیات دولت منابع کافی را برای اجرای سیاست‌های رفاهی خواهد داشت و دست‌کم جلوی نقره داغ شدن مردم را می‌گیرد.

البته باید توجه کنیم درباره دیگر بازارهایی که با نوسان مواجه شدند هم باز نقش دلال‌ها را نباید نادیده بگیریم. هم در ماجرای گرانی مرغ و هم در زمینه افزایش نرخ میوه هم دلال‌ها برنده اصلی بودند. متاسفانه با اینکه ما ۴ دهه است در کشور علیه دلال‌ها صحبت می‌کنیم اما آنها همچنان می‌توانند در اقتصاد ما به سودهای هنگفت دست پیدا کنند.

◉ راهکار مقابله با دلال‌ها و سوداگران چیست؟

به نظر من مهم‌ترین راهکار ایجاد دولت الکترونیک است چراکه تنها راه برخورد جدی با سوءاستفاده‌های اقتصادی، بالا بردن شفافیت است که در گرو تحقق دولت الکترونیک است. گرچه من نافی این نیستم که ضروری است فرهنگ هم در کشور بالا برود و مردم هم به اقتصاد طور دیگری بنگرند. حتی ما در اسلام هم نسبت به برخورد سوداگرانه بحث‌های فراوانی داریم اما اغلب سوداگران کشور خود را مبرا از هرگونه تخلف و اتهام می‌دانند و با دادن رشوه به برخی نهادها، به دوشیدن مردم و دولت ادامه می‌دهند. این در حالی است که اسلام نسبت به احتکار به‌ویژه درباره مایحتاج مصرفی مردم، تعارف ندارد و خواهان برخورد شدید است. متاسفانه ما هنوز نسبت به احتکارگران موضع محکمی نداریم. به همین دلیل اکنون قیمت‌گذاری سیمان و میوه و... به دست همین احتکارگران افتاده است.

◉ با توجه به بالا بودن نرخ تورم خوراکی‌ها، درباره دلالان میوه و نقشی که در تورم آن دارند، بیشتر توضیح می‌دهید؟

دلالان میوه همان کسانی هستند که پیش از فصل برداشت به مازندران یا دیگر مناطق کشاورزی می‌روند و چون پول دارند میوه روی درخت را از دهقان و کشاورز می‌خرند. مثلا در تابستان اقدام به خرید مرکبات روی درخت می‌کنند. از این جا به بعد او صاحب تمام بار آن مزرعه است و سرفصل میوه‌های خود را تحویل می‌گیرد. حال اگر این فرد دلال از نرخ در بازار راضی نباشد، محصول را به سردخانه می‌برد تا زمانی که قیمت‌ها بالا برود.

البته دلالی میوه اشکال دیگری هم دارد. مثلا صاحبان سرمایه در میادین بزرگ میوه مانند میدان بهمن اقدام به خرید تمام سردرختی‌های شهریار می‌کنند و اگر نرخ آن میوه بالا برود، میوه کال را به بازار عرضه می‌کنند و اگر هم میوه رسید اما قیمت‌ها برای صاحب بار جالب نبود، محصول را به سردخانه می‌برد تا زمانی که به نرخ مطلوبش رسید.

◉ این تقریبا مشابه کاری است که تمام صاحبان سرمایه‌های بزرگ در کشور انجام می‌دهند. تفاوت میان سوداگر و سرمایه‌گذار در چیست؟

حتی اگر همه هم این کار را بکنند، این اقدام مصداق احتکار و دلالی است. اما به نظر من سرمایه‌گذار چنین رویه‌ای را در پیش نمی‌گیرد. اول از همه اینکه سرمایه‌گذار باید در بخش تولید اقدام به سرمایه‌گذاری و فعالیت کند. حال آنکه می‌توان با نرخ سودی بالاتر دلالی کند. به نظر من سرمایه‌گذاری در شرایط امروز کشور ما، اقدامی مقدس است. سرمایه‌گذاران امروز کشور، مانند رزمندگان ابتدای انقلاب هستند که برای اعتلای کشور تلاش می‌کنند و به این اعتبار من طرفدار این هستم که به این افراد احترام ویژه گذاشته شود. به عبارت ساده‌تر، سرمایه‌داری که می‌تواند سرمایه خود را در بانک بخواباند و سود آن را بگیرد، یا اقدام به خرید تعدادی ملک کند و سپس از اجاره آنها ارتزاق کند، به ایجاد فعالیتی مولد دست می‌زند، فردی است که میهن و مردم خود را دوست دارد.

◉ سرمایه‌دار انگیزه سودجویی ندارد؟

سود انگیزه هر فعالیت اقتصادی است و در اینکه سرمایه‌گذاران هم به دنبال سود هستند، شکی وجود ندارد. اما سودی که از فعالیت مولد حاصل می‌شود با سودی که ناشی از سفته‌بازی است، اثرات یکسانی بر اقتصاد نمی‌گذارند. این دیگر یک حقیقت پذیرفته شده است که فعالیت‌های تولیدی در ایران توجیه کافی اقتصادی ندارد، پس کسی که وارد عرصه تولید می‌شود یا باید دیوانه باشد یا عاشق. به نظر من آنها عاشق وطن خود هستند و به جای اینکه بخورند و بخوابند ترجیح می‌دهند به کارآفرینی و اشتغالزایی دست بزنند و کشور خود را به جلو ببرند. سودی که یک تولیدکننده به دست می‌آورد مشروع است و محصول تلاش. سودی که از اشتغالزایی ایجاد می‌شود به سود همه شاخص‌های کلان اقتصاد خواهد بود. این درست است که همه افراد جامعه یکسری نیازهای فردی دارند؛ یعنی تمایل دارند بهترین غذاها را میل کنند، بهترین سرپناه را داشته باشند، از خودرو به‌روز استفاده کنند و بهترین لباس را تن کنند. اینها همه نیازهای جسمی است اما یک تولیدکننده علاوه‌بر چنین نیازهایی، نیاز معنوی خود را هم تامین می‌کند؛ یعنی وقتی به بنگاه خود می‌رود و می‌بیند ده‌ها خانواده از دسترنج او و کارگرانش ارتزاق می‌کنند، حتما احساس آرامش و لذت هم به او دست می‌دهد. به باور من، اگر سوداگران لذت سرمایه‌گذاری را درک می‌کردند، ممکن بود این اندازه خودخواه نباشند.

◉ با این همه چرا نهادهای اجرایی و نظارتی برای سرمایه‌گذاری بخش تولید چنین سخت می‌گیرند اما دست سوداگران را باز می‌گذارند؟

اگر باور داشته باشیم که سرمایه‌گذاری اقدامی مقدس و ارزشی است، آن‌گاه انتظار می‌رود نهادهای مختلف اجرایی و غیراجرایی به جای رقابت با تولیدکننده و ایجاد محدودیت برای آنها، باید خود را وامدار و مدیون سرمایه‌گذاران بدانند. با این حال متاسفانه به دلیل نبود نظارت درست بر فعالیت‌های اقتصادی و تحقق نیافتن دولت الکترونیک همچنان موانع فراوانی مقابل سرمایه‌گذاران وجود دارد که نمی‌توان از آنها به‌راحتی عبور کرد.

اگر باور داشته باشیم سرمایه‌گذاری اقدامی ارزشی است انتظار می‌رود نهادهای مختلف به‌جای رقابت با تولیدکننده خود را وامدار و مدیون سرمایه‌گذار بدانند



محمدرضا خباز

متاسفانه همان‌طور که شما هم گفتید، سرمایه‌گذار ماه‌ها معطل دریافت یک مجوز می‌شود اما سوداگر بدون هیچ جوازی به فعالیت خود ادامه می‌دهد. حال آنکه دلالان طماع می‌توانند با پرداخت رشوه یا داشتن روابطی موانعی از این دست را به‌راحتی حل کنند.

به هر حال سرمایه‌گذار واقعی در ایران هیچ پناهگاه و تکیه‌گاهی ندارد اما در مقابل دلالان با تکیه به منابع مالی سرشار خود می‌توانند هر کاری انجام دهند و از بحرانی برای خود سود بیشتر حاصل کنند.

◉ بعضی از کارشناسان اقتصاد معتقدند اقتصاد ایران در خدمت سوداگران است. با این وصف چطور می‌توان به صرف راه انداختن دولت الکترونیک، انتظار تغییر سازکار را داشته باشیم؟

من زمانی که در مجلس هشتم افتخار نمایندگی مردم کاشمر را داشتم، هم در جلسه‌ای با آقای احمدی‌نژاد و هم در جلسه دیگری با آقای جنتی در شورای نگهبان در این باره صحبت کردم. آن زمان هم تاکید داشتم که باید به این وضعیت نابسامان که امکان سوءاستفاده را فراهم کرده، خاتمه داد. متاسفانه به هر دلیلی این اتفاق تاکنون رخ نداده است.

اما درباره راهکار لازم به توضیح است که مشکلات امروز همگی راهکار دارند. چه تجارب خود کشور ما در مسیر توسعه و چه تجارب دیگر کشورها می‌تواند راه‌حل‌های متنوعی را بر هر مشکلی ارائه دهد. من فکر می‌کنم باید به کشورهای توسعه یافته بنگریم و ببینیم آنها چه کردند که تورم تحت کنترل درآمد و اقتصاد رونق پایدار را تجربه کرد. حتما این تجارب اگر به‌درستی در ایران اجرا شود هم می‌تواند اقدامی به سود توسعه باشد. یکی از انتقادات مهم که به نظام مدیریتی کشور می‌تواند وارد شود این است که ما به دنبال تجربه کردن هر چیزی بودیم و همین فرصت‌هایی زیادی را از چنگ ما ربود.

در این میان است که دولت الکترونیک به‌عنوان یک ابزار کارآمد برای ایجاد حداکثر شفافیت مطرح می‌شود. این در حالی است که برنامه سوم توسعه هم بر اجرای دولت الکترونیک تا پایان دوره خود تاکید داشت اما نه‌تنها برنامه سوم، بلکه ۳ برنامه دیگر هم به پایان رسیدند اما دولت الکترونیک محقق نشده است. این نشان می‌دهد از قضا چه مخالفان پرنفوذی دارد. در فرآیند ارائه خدمات از کانل دولت الکترونیک، زمانی که سرمایه‌گذاری تقاضای خود برای وزارت صنعت روی سامانه قرار می‌دهد؛ همه می‌توانند آن را مشاهده کنند. در این شرایط وزارتخانه نمی‌تواند این فرد را مدت‌ها معطل کند و چون همه چیز مشخص است ظرف یک ماه باید پاسخ آن فرد را بدهد. بعد همین فرد نیاز به زمین برای احداث بنگاه خود دارد و این در خواست را دوباره در سامانه قرار می‌دهد. حالا سازمان منابع طبیعی کشور موظف است به‌سرعت درخواست این سرمایه‌گذار را بدهد. در مرحله بعدی همین فرد در خواست تسهیلات ارزان یا ارزی را دارد. باز هم این در خواست در سامانه ثبت می‌شود، نه سرمایه‌گذار فردا می‌تواند از تکالیف خود قرار کند و نه بانک می‌تواند اقدام به اخذ سودهای غیرمجاز کند.

تاکید من بر دولت الکترونیک درواقع تاکیدی بر ایجاد امکان نظارت عمومی بر تصمیم‌گیری‌هاست. من فکر می‌کنم عدم شفافیت ما در فساد و سوءاستفاده است و به همین دلیل شفافیت را راه نجات می‌دانم. شما دقت کنید اگر بانک‌های ایران به شبکه جهانی وصل بود ۲ دلار از این سر جهان به آن سر جهان هم واریز شود، قابل ردگیری است. این امکان را می‌توان در داخل و برای مردم هم فراهم کرد.

◉ اشاره داشتید به امکان نظارت عمومی و مقابله با سوءاستفاده از تسهیلات بانکی. اتفاقی که مشابه آن در هفت‌تپه افتاد و کارگران وقتی متوجه سوءاستفاده مالی مالک خود شدند به اعتراض و افشاگری پرداختند. تعمیم این الگو امکان‌پذیر است؟

بله در هفت‌تپه این اتفاق افتاد که خیلی هم خوب بود اما مشکل این است که پس از وقوع جرم متوجه شدند. اما اگر دولت الکترونیک محقق شده بود کارگران و مردم منطقه خیلی زودتر می‌فهمیدند مالک بنگاه‌شان چه کرده است. به این ترتیب با دولت الکترونیک می‌توان پیشگیری از وقوع جرم را هم افزایش داد.

◉ مخالفان اجرا و توسعه دولت الکترونیک را چه کسانی می‌دانید؟

مهم‌ترین مخالفان آن، برخی مدیران دولتی هستند که البته نسبت به هر تحولی در مناسبات اداری گارد می‌گیرند. مهم‌ترین دلیل آن هم این است که مدیران ما با تغییر مخالف هستند و ترجیح می‌دهند طبق عادت کارها را پیش ببرند. به همین دلیل دریافت نامه از طریق سایت باب میل آنها نیست و توجه به روش‌های به‌روز در میان آنها مرسوم نیست. البته گروه دیگری هم ممکن است وجود داشته باشند که خود جزو سوءاستفاده‌کنندگان باشند.

◉ اما مسئله شفافیت به‌راحتی در نظام پولی محقق نخواهد شد. تصویب FATF که درواقع قانون بین‌المللی شفافیت پولی است با موانع مختلفی مواجه شد. باز هم می‌توان امیدوار بود که در این شرایط دولت الکترونیک محقق شود؟

موضوع امیدواری نیست، موضوع این است که چاره‌ای جز این نمانده است. درباره FATF من عمیقا اعتقاد دارم که به سود کشور ما است اما متاسفانه در دولت فعلی هر چه تلاش شد، اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام مجاب نشدند و اجرای آن را تصویب نکردند. به نظر من «آن را که حساب پاک است، از محاسبه چه باک است؟»

◉ به طور مشخص برخی از اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام معتقدند در شرایط تحریم، تصویب FATF مانند باز کردن مشت کشور در دور زدن تحریم‌ها خواهد بود. این گفته‌ها را چگونه برآورد می‌کنید؟

من قبل از هر چیز امیدوارم مجمع تشخیص حالا که دولت عوض شده، با دولت آینده در زمینه تصویب این لوایح همکاری‌های لازم را انجام دهد.

اما درباره این گفته‌ها نظر دیگری دارم؛ اکنون هر پولی که جدا از مسئله تحریم‌ها قرار است به بیرون از کشور برود با مشکلات فراوانی رو به‌رو می‌شود. مشخصا از طریق نظام بانکی کشور این کار به هیچ وجه امکان‌پذیر نخواهد بود. حال یک محقق ایرانی برای شرکت در یک کنفرانس بین‌المللی علمی با مشکلات متعدد مواجه و مجبور است برای پرداخت حق شرکت در سمینار از طریق صرافی‌ها با هزینه‌های دوچندان مواجه شود. پس در عمل نه راه دور زدن تحریم‌ها بلکه راه‌های دیگری به اقتصاد کشور بسته شده است. در این میان توجه کنیم که دولت ادعا می‌کند تنها از تصویب نشدن FATF کشور در دو سال گذشته ۴۰ میلیارد دلار زیان کرده است. این زیان محصول هزینه‌ای است که قطع ارتباط نظام بانکی کشور با جهان به اقتصاد تحمیل کرده است. پس من ۱۰۰ درصد موافق تصویب آن هستم و امیدوارم در دولت آینده هرچه زودتر به تصویب مجمع تشخیص مصلحت نظام برسد.



بستر کارآفرینی فراهم نیست

عکس: آیدا فریدی

ایجاد اشتغال با نام اجتماعی کارآفرینی یکی از بسترهای خودکفایی و توسعه به‌شمار می‌رود. امروز یکی از معیارهای مهاجرت و سکنی در یک کشور دیگر، میزان کارآفرینی و توانمندی است. کارآفرینی بار کاری دولت را در اشتغالزایی کاهش می‌دهد و علاوه‌بر این، از معضلات اجتماعی می‌کاهد. هر فردی به‌جای اینکه در انتظار شغلی باشد که بتواند استخدام شود و کسب درآمد کند، می‌تواند با پرورش ایده‌هایش و براساس توانمندی‌ها و علایقی که دارد، بستری برای اشتغال خود و دیگران به‌وجود آورد. اما مشکلات علمی و عملی برای تحقق این مهم در کشور چیست؟ در حوزه کارآفرینی بخش‌های گوناگون به‌ویژه صنعت و دانشگاه چه نقشی می‌توانند داشته باشند؟ با صمت همراه باشید.

چرا کارآفرینی رونق ندارد؟



مسلم خانی، مدرس دانشگاه و مشاور کسب‌وکار و کارآفرینی: روز جهانی مهارت‌آموزی نشان از نقش و جایگاه مهارت در نهادها و الگوهای تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز جهانی دارد. چند نکته برای کارآفرینی همراه با بیان چالش‌ها و راهکارها نیاز است که به آنها اشاره می‌شود. نخست اینکه، کارآفرینی موتور محرک اقتصاد، اجتماع و فرهنگ به‌عنوان واقعیتی غیرقابل انکار است. در تمام کشورها اگر جهشی اتفاق افتاده و پیشرفتی روی داده از مسیر توجه به کارآفرینان و پروبال دادن به آنها و نیز مهیاسازی زمینه فعالیت برای نوآوران و افراد خلاق بوده است. اگر در فنلاند یا اتحادیه اروپا جایگاهی در حوزه رشد و توسعه به‌وجود آمده یا در امریکا به‌عنوان یکی از قطب‌های کارآفرینی در جهان، اتفاقاتی رخ داده، به همین دلیل بوده است. بنابراین اگر جایگاهی در حوزه رشد و توسعه در کشورهای گوناگون شاهد هستیم یکی از مهم‌ترین دلایل آن، توجه و حمایت بهینه، نهادینه و نظام‌مند به کارآفرینان بوده است. کشور ما هم برای رشد و توسعه راهی ندارد جز اینکه جایگاه و پایگاهی برای نوآفرینان و کارآفرینان و کسب‌وکارهای دانش‌بنیان‌ها و استارت‌آپ‌ها که با رویکرد خلاقانه به مسائل پیرامون می‌نگرند، ایجاد کند.

در سال‌های اخیر و به‌ویژه در یک دهه گذشته، در ادبیات ایران، موضوع کار و به‌ویژه کارآفرینی زیاد مطرح شده است؛ هم در قوانین و هم در بخشنامه‌ها و مقررات گوناگون به‌ویژه در ارائه تسهیلات، اما به‌نظر می‌رسد کارآفرینان در کشور آن‌گونه که باید‌وشاید جایگاه خود را پیدا نکرده‌اند. در حال حاضر حتی یک سازمان مشخص به عنوان متولی امور کارآفرینی در ایران نداریم و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی فقط بخش کوچکی از فعالیت‌های خود را به موضوع کارآفرینی تخصیص می‌دهد.

ضرورت ساختارسازی و نهادسازی

نخستین نکته مهمی که در حوزه بسترسازی برای رشد و توسعه کار و کارآفرینی در کشور لازم است به آن توجه شود، ساختارسازی و نهادسازی در حوزه کارآفرینی است. جای خالی یک سازمان و نظام ملی کارآفرینی در کشور محسوس است که البته گرداننده این نظام هم باید کارآفرینان باشند تا براساس واقعیت‌های حوزه کسب‌وکار، این سازمان و نهاد بتواند برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری داشته باشد و علاوه‌بر این به سیاست‌گذاران کمک‌های موثری کند.

خلأ قانونی

اصولا ما در ایران قانونی به‌نام قانون کارآفرینی نداریم. درست است در حوزه بخشنامه و آیین‌نامه، شیوه‌نامه و... در نهاد دولت وجود دارد اما اینکه قانونی داشته باشیم به‌عنوان قانون کارآفرینی که اصولا کارآفرین را تعریف و مصادیق کارآفرینی را معین کند یا مشوق‌ها و حمایت‌هایی که نهاد دولت و حکومت باید داشته باشد را نداریم. معمولا فعالیت کارآفرینان تابعی از سیاست‌های دولت‌ها بوده که برخی از آنها به کارآفرینان بیشتر توجه می‌کنند و در دولت یا نزد وزیری دیگر، اعتقادی به موضوع کارآفرینی وجود ندارد و کارآفرینان عملا در محاق قرار می‌گیرند. کشور به قانونی مدون در حوزه کارآفرینی نیاز دارد تا فارغ از اینکه چه دولتی و با چه دیدگاهی، سر کار است، مشوق و حمایت‌ها از آن انجام شود. پس بحث دوم درباره چالش‌ها در حوزه کارآفرینی، ریل‌گذاری قانونی و نهاد حمایت از کارآفرینان در حوزه قانون است که امیدواریم در مجلس یازدهم با کمک دولت به‌عنوان موضوعی مهم در دستور کار قرار گیرد.

جایگاه کارآفرینی در آموزش

نکته سوم که از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است، جایگاه کارآفرینی در نظام آموزش رسمی کشور است. مدرسه و دانشگاه تاثیر شگرفی در پرورش کارآفرینان امروز و فردا و آموزش الگوها و مدل‌های کارآفرینی دارند. در این حوزه در حد پوسته اقداماتی انجام شده است. به‌عنوان مثال، در دانشگاه چند واحد درسی محدود کارآفرینی گنجانده‌شده که اختیاری است و در مدرسه دانش‌آموزان با موضوع کارآفرینی در حد چند درس آشنا می‌شوند اما ضرورت دارد این اقدامات گسترده شده و نظام آموزشی به سمت کارآفرینی سوق پیدا کند. چنانچه در بسیاری از کشورها موضوع مدرسه و دانشگاه کارآفرین کاملا عملیاتی شده است. اگر به این سمت حرکت کنیم، می‌توانیم امیدوار باشیم که نسلی از دانش‌آموزها و دانشجویان خلاق را پرورش می‌دهیم که به‌جای اندیشیدن به کارمندی، مزدبگیری و استخدام، به خلق کسب‌وکار و ایجاد الگوهای نوین کارآفرینی می‌اندیشند.

نکته مهم‌تر در این بخش، توجه به شاخص‌های ارزیابی معلمان و مدرسان است و به‌جای اینکه توجه شود یک استاد دانشگاه چقدر مقالات ISI دارد یا چه تعداد پایان‌نامه مشاوره کرده، به این موضوع توجه شود که چقدر کارآفرینی را در مدرسه و دانشگاه گسترش داده است. اگر این امر محقق شود به این ترتیب می‌توان گفت استادان و معلمانی که در حوزه کارآفرینی تدریس دارند، خودشان هم به بازار کار متصل هستند، با صنعت ارتباط داشته و به‌طور قطع، با یک مرکز کسب‌وکار در تعامل هستند. بنابراین کارآموزی، کارورزی و تشکیل شرکت‌های دانشجویی و دانش‌آموزی به یک رویه و نظام آموزشی به یک نظام خودگردان به‌لحاظ مالی تبدیل می‌شود که در حال حاضر در بیشتر کشورهای توسعه‌یافته شاهد این رویکرد هستیم؛ یعنی یک سوم واحدهای درسی دانش‌آموزان و دانشجویان در محیط کار واقعی می‌گذرد. البته برای این ارتباط، هزینه‌هایی در نظر گرفته شده تا کارفرماها و صاحبان صنایع بتوانند از محل آن با نظام آموزشی همکاری کنند.

ضرورت شبکه‌سازی

موضوع دیگر شبکه‌سازی از کارآفرینان است. زمانی که می‌گویم کارآفرینان ما در یک نظام یا شبکه بهم پیوسته کار نمی‌کنند، این یک ضعف است. حال اگر در این زمینه یک شبکه ایجاد شود، قدرت و هم‌افزایی قوی به‌وجود می‌آید که در نظام تصمیم‌گیری، تعرفه‌گذاری و خلق محصولات جدید در الگوی نوآوری باز و نیز ده‌ها موضوع کارآفرینانه دیگر تاثیر خواهد داشت که می‌تواند ما را به یک قطب در منطقه تبدیل کند. باید برای آن بستری دیده‌شده و حمایت‌های لازم در این حوزه هم انجام شود.

صادرات خدمات

نکته دیگر که هم چالش است و هم راهکار، این است که ما باید نظام رشد و توسعه‌ای شرکت‌های دانش‌بنیان را به فوریت در کشور ایجاد کنیم. با وجود اینکه قانون حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان را داریم که چندین سال از وضع آن گذشته اما در حال حاضر تعداد شرکت دانش‌بنیان به ۶ هزار شرکت هم نمی‌رسد. لازم است هم تعداد و هم تنوع شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور افزایش پیدا کند و این شرکت‌ها به‌ویژه در حوزه صادرات خدمات فنی‌مهندسی، نمود معنی‌داری داشته باشند که ارزآوری فراوان برای کشور به‌دنبال خواهد داشت. اگر توجه معناداری به شرکت‌های دانش‌بنیان و کسب‌وکارهای استارت‌آپی و نوبنیان داشته باشیم، از طریق صادرات خدمات فنی‌مهندسی به کشور عراق و سایر کشورهای همسایه دست‌کم ۵.۵ تا ۶ برابر درآمد فعلی نفت ارزآوری برای کشور رقم می‌خورد. با اجرای این الگو از حلقه تحریم‌ها هم عبور می‌کنیم. در این میان، توسعه کارآفرینی دانش‌بنیان، یکی از راهکارهای علمی و عملی دور زدن تحریم‌هاست که به‌شدت برای کشور سودآور، ارزآور و عزت‌آفرین خواهد بود.

خانواده، کانون اولیه پرورش

اصولا در راستای ترویج و توسعه کار و کارآفرینی و فرهنگ نوآفرینی باید به سمت خانواده‌های کارآفرین و حامی کارآفرینی حرکت کنیم. کارآفرینی در خانواده‌های ایرانی مظلوم واقع‌شده و اصولا ادبیات خانواده‌ها، برخی ضرب‌المثل‌ها و لالایی‌ها و نیز اشعار ضد کارآفرینی است. به‌عنوان نمونه «همان راهی را برو که دیگران می‌روند»، «خواهی نشوی رسوا همرنگ جماعت باش»، «آهسته برو آهسته بیا که گربه شاخت نزنه» و... در مقابل کارآفرینی است، زیرا کارآفرینی یعنی خلق یک ایده و طرح جدید؛ بنابراین لازم است نهاد خانواده هم از طریق رسانه‌ها و به شیوه‌های دیگر با موضوع کارآفرینی آشنا شود.

این فرهنگ غالب بر خانواده‌ها موجب شده دست‌کم در حال حاضر ۶۸ تا ۷۰ درصد کارجویان ایران فقط استخدام و مزدبگیری را به‌عنوان گزینه اول در بازار کار انتخاب کنند. کسانی که به سمت خوداشتغالی، ایجاد شغل، کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکار حرکت می‌کنند، از ۲۰ تا ۲۵ درصد به‌ندرت تا ۲۷ درصد می‌رسد. از این‌رو نهاد خانواده آن‌گونه که باید‌وشاید پشتیبان نیست و اگر فرزندی ایده جدیدی مطرح کند در نخستین برخورد تمام اعضای خانواده با او مخالفت می‌کنند.

ایجاد بانک جامع ایده‌ها

آخرین نکته این است که ما به یک بانک جامع ایده‌های کارآفرینی نیاز داریم. شاید لازم باشد بنیاد ملی نخبگان یا صندوق نوآوری و شکوفایی یا حتی وزارت کار و سازمان ملی کارآفرینی به صورت معنی‌دار برای ایجاد این بانک اقدام کنند، به‌گونه‌ای که هر کسی از هر جای ایران بتواند وارد آن شده و ایده‌های خود را به ثبت برساند و به‌این ترتیب مالکیت معنوی ایده را از آن خود کند. در مثلث طلایی کارآفرینی، ایده نقش بسیار مهمی دارد و بعد هم عامل انسانی و در ادامه ابزار و امکانات قرار دارند.

اگر بانک جامع ایده‌های کارآفرینی به‌وجود آید، برای بسیاری مشکلات کنونی کشور راهکارهایی از سوی کارآفرینان، جوانان و ذهن‌های خلاق ارائه می‌شود که می‌تواند در حوزه‌های اقتصاد، سیاست، صنعت، فرهنگ و... بوده و طبقه‌بندی ایده‌ها می‌تواند محور خلاقیت‌های نوین در حوزه‌های گوناگون باشد. با این بانک اطلاعاتی الگوی حکمرانی شرکتی، دولتی، آموزشی، سیاسی و ده‌های الگوی دیگر که برگرفته از آن است را می‌توانیم داشته باشیم.

وجود رانت



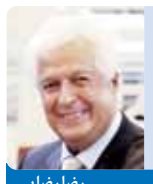
فضل‌اله جمالو، مدرس دانشگاه و پیشکسوت صنعت: یکی از مشکلاتی که درحال‌حاضر در کشور داریم و به‌شدت برجسته‌شده و جامعه آن را کاملا حس می‌کند، وجود مافیایی است که از تمام نعمات خدادادی کشور به‌شکل ویژه استفاده می‌کند و بزرگ‌ترین مانع برای ایجاد کارآفرینی و راه‌اندازی کسب‌وکارهای موفق و نوآور است. خلاقیت‌ها همیشه از درون‌مایه انسان خلق‌شده، رشد کرده و بروز می‌کنند اما چون در کشور برخی با استفاده از رانت به امکاناتی دست پیدا می‌کنند، مانع ظهور و بروز افراد کارآفرین و خلاق می‌شوند؛ بنابراین خودبه‌خود امکان نشوونما از افرادی که برای راه‌اندازی کسب‌وکارهای موفق از بهره هوشی کافی برخوردارند، گرفته می‌شود. جهان سوم به‌طور عمده گرفتار چنین موانعی است که افراد اجازه و امکان پیدا نمی‌کنند خلاقیت‌های فردی خود را به منصه ظهور برسانند. این بزرگ‌ترین معضلی است که ما سال‌های سال، چه پیش از انقلاب و چه پس از انقلاب، با آن روبه‌رو بوده‌ایم و درحال‌حاضر برجسته‌تر نیز شده است. هنگامی که تمام رانت‌ها و امکانات فقط به‌دلیل ارتباط خاصی که دارند و نه به‌دلیل قابلیت‌های فردی در اختیار گروه ویژه‌ای قرار می‌گیرد، نتیجه این می‌شود که صنعت خودرو وضعیت امروز را دارد و در دیگر صنایع هم با وجود ظرفیت‌های بالقوه‌ای که در کشور وجود دارد آن‌گونه که باید‌وشاید افراد کارآفرین و خلاق ظهور و بروز پیدا نمی‌کنند. این فساد در برخی موارد به بدنه دولت و بخش‌خصوصی نفوذ پیدا کرده و دادگاه‌هایی که این چند وقت برگزار شده در تایید این موضوع است. این مسئله در تمام حوزه‌ها حکایت از یک درد بسیار مزمن و کهنه دارد که کشور را درگیر کرده و همه بخش‌های تشکیل‌دهنده اقتصاد را می‌بلعد.

از سوی دیگر، واگذاری به بخش خصوصی درست انجام نشده و در کنار این واگذاری فساد سازمان‌یافته‌ای شکل گرفته و برخی از کارخانه‌ها و واحدهای صنعتی به افراد غیرمتخصص سپرده شده است؛ بنابراین می‌بینیم هر صنعتی که به بخش خصوصی واگذار شد، به‌جای کارآفرینی و بهره‌وری به مشکل خورده است. این نشان می‌دهد این رانت و فساد اجازه کارآفرینی و خلاقیت را نمی‌دهد. به‌عنوان مثال، باید در ازای خرید یک تعداد خودرو به‌شکل CKD به دانش فنی تولید خودرو دست می‌یافتیم. تقریبا این مجال داده نمی‌شود، چون افراد دیگری در جای دیگر به‌دلیل منافعی که دارند، تصمیم می‌گیرند چه اتفاقی رخ دهد. با این همه خودرو از فرانسه وارد شد امروز ما باید می‌توانستیم تعدادی خودرو با فناوری جدید تولید کنیم. زمانی در ازای خرید ۱۰۰ دستگاه پرس، فناوری تولید پرس ۶۱۵ تن را از شولدر آلمان خریداری کردیم. در واقع ما به‌ازای پولی که دادیم، فناوری گرفتیم اما چرا این فناوری گم شد و در کشور ظهور پیدا نکرد. این مسائل اجازه خلاقیت و کارآفرینی نمی‌دهد. باید امروز در سطح جهانی صادرات خودروساز یا فولاد آلیاژی می‌داشتیم و حالا چرا نمی‌توانیم در صنایع خود به خودباوری و کارآفرین واقعی دست پیدا کنیم، چون موانعی وجود دارد. برای کارآفرینی باید بستر عادلانه‌ای فراهم شود؛ بستری مبتنی بر دانش و تجربه نه رابطه سیاسی. حتی اقتصاد، پارک‌های فناوری و... سیاسی شده‌اند. چرا پدیده فرار مغزها را داریم، چون فرد می‌داند جایگاهی برای بروز توانمندی و استعداد او وجود ندارد. رانت فضایی برای رشد به افراد خلاق، کارآفرین و ایده‌پرداز نمی‌دهد. مثلا استارت‌آپ‌ها ممکن است ابتدا با تکیه به توان مالی خود حرکت کنند اما در ادامه اگر وارد جریان رانت نشوند و سهم عده‌ای را ندهند، اجازه فعالیت نخواهند داشت. در نتیجه ناچار وارد سیستم رانت می‌شوند تا بتوانند ادامه حیات دهند.

سخن پایانی

سرمایه‌گذار برای هزینه کرد پول خود در حوزه کارآفرینی یا امور مولد نیاز دارد افقی روشن از وضعیت کسب‌وکار داشته باشد. همان‌گونه که کارشناسان حوزه‌های کارآفرینی و صنعت در گزارش اشاره کردند این موضوع باید از ابتدا آموزش داده شود و نیاز به همراهی تمام نهادها دارد و علاوه‌بر این برای موفقیت نیاز به بانک اطلاعاتی جامع از نیازها و کاستی‌ها داریم. البته براساس سخنان این کارشناسان در این بخش هم، ارتباطات، سهم افراد کارآفرین را از تسهیلات و کمک‌های مالی دولتی متفاوت می‌کند.

یادداشت



نواندیشی و خلق ثروت

رضا رضایی
کارآفرین در حوزه صنعت

سرمایه‌گذاری همراه با نواندیشی، نوعی کارآفرینی است که نخستین‌بار از سوی اقتصاددان‌ها مورد توجه قرار گرفت. در این امر، کشور در ابتدای راه است و هنوز آن‌گونه که باید این طرح به بازدهی لازم نرسیده است.

خلاقیت در تولید ثروت

بحث کارآفرینی بیش از یک قرن قبل از انگلستان آغاز شد و کم‌کم در قالب یک فرهنگ به سایر کشورها تسری پیدا کرد. شخص کارآفرین می‌تواند توانمندی را به نقطه‌ای برساند که دیگران نمی‌توانند؛ او اشتغالزایی، ثروت‌آفرینی در کنار خلاقیت و نوآوری در بحث فناوری را دنبال می‌کند. در جهان به این مسئله اهمیت زیادی داده می‌شود به‌طوری که یکی از وظایف دو دانشگاه معتبر امریکا، پرورش کارآفرین است. کارآفرینی مقوله‌ای فرهنگی است و در خانواده شکل می‌گیرد. علم ثابت کرده ۲ تا ۷ سال حساس‌ترین دوران برای کودک است که می‌تواند این امر را آموزش ببیند و در ادامه زمانی که وارد حوزه کار شد در انجام فعالیت‌های خود، نوآور و خلاق باشد. در این راستا با برنامه‌ریزی درست می‌توانند با الگوی پیشرفت فعالیت هدفمند داشته باشند. این افراد با آموزش تخصص‌های لازم از دانشگاه، افراد موفقی با اندیشه‌های جدید و خطرپذیر پرورش داده و نقش مهمی در تولید و خودکفایی کشور خواهند داشت.

ضرورت افزایش بهره‌وری

اگر بنگاه‌ها به کارشناسان کارآفرین سپرده شود، به‌طور قطع بهره‌وری افزایش یافته و محصولات تولیدی از نظر کیفیت، نرخ تمام‌شده و خدمات پس از فروش ارتقا پیدا می‌کند، علاوه‌بر آنکه می‌توان محصولات خود را به بازارهای هدف عرضه کرد و به‌این ترتیب ارزآوری زیادی برای کشور رقم خواهد خورد. در ایران معاونت رئیس‌جمهوری و پارک‌های فناوری سعی در گسترش این امر دارند. وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی نیز در این راستا فعالیت دارد اما همچنان راه برای رسیدن به سطح مطلوب طولانی است. در کشور هنوز اهمیت لازم به کارآفرین داده نمی‌شود و آن منزلتی که شایسته کارآفرین است، دیده نمی‌شود. مراکز متعددی در حال هزینه کردن و کارآفرینی هستند اما به‌دلیل نداشتن مرکزیت آن‌گونه که باید خروجی ندارند.

با توجه به آمارها حدود ۷۰ درصد بنگاه‌های کسب‌وکار در امریکا به‌دست کارآفرین‌هایی اداره می‌شود که تربیت شده هستند و آموزش‌های لازم را دیده‌اند؛ از این‌رو در این نوع کشورها زمینه اشتغال زیاد و تورم کم است. همچنین کارآفرینی در تمام نهادها و سازمان‌های دولتی و غیردولتی مطرح است. منظور از این توضیح، جامعیت این مسئله در کل کشور است که با تحقق آن در بیشتر بخش‌ها، چالش‌ها رفع شده و به هدف موردنظر خواهیم رسید. بخش دولتی و خصوصی نیاز دارند با تفکر کارآفرینی اداره شوند و این دولت است که باید برای کارآفرین منزلت و جایگاه خاص تعریف کند که کشور در این امر با ضعف‌هایی همراه است.

جایگاه اتاق‌های کارآفرین

دولت اتاق‌های کارآفرین دارد اما به‌دلیل تمرکز نداشتن، کارآفرینان جایگاه لازم را در جامعه ندارند. گفته می‌شود مالزی درآمد زیادی از محل صادرات محصولاتش دارد، زیرا در چند سال گذشته دولتمردان این کشور با دانشگاه ام‌آی‌تی قراردادی منعقد کرده و کارشناسان این دانشگاه با فعالیت بیش از یک ساله در مالزی این فرهنگ را بین صنعتگران آموزش داده‌اند.

از آنجا که بخش خصوصی مدیریت فعالیت‌های خود را دارد و در بنگاه‌های کسب‌وکار موفق‌تر از بخش دولتی عمل می‌کند، به همین دلیل اگر به بخش خصوصی توجه شود، به‌طور قطع کشور شاهد پیشرفت‌های روزافزون و بهره‌وری بالاتری خواهد بود. از سوی دیگر، تولیدکنندگان مدتی است به اهمیت اتاق‌های فکر پی برده و سعی می‌کنند در این اتاق‌ها به نتیجه نهایی برسند. صنعتگران برای ادامه فعالیت‌ها و تحول در بنگاه‌های کسب‌وکار، اتاق فکر تشکیل می‌دهند و چون مدیران درگیر دغدغه‌ها و مشکلات کاری هستند، این کارآفرینان می‌توانند در واحدهای صنعتی را تحول ایجاد کنند؛ بنابراین اتاق فکر تشکیل می‌شود و از کارآفرینان برای تحولات استفاده می‌کنند. به همین دلیل، شاهد هستیم بنگاه‌های کسب‌وکار یا خدماتی که این تفکر را در خود دارند، نسبت به سایر بنگاه‌ها موفق‌تر عمل کرده‌اند.

روزبه‌روز اهمیت کارآفرینی در کشور بیشتر می‌شود و در مراکز استان‌ها نیز روی این مسئله اقدامات زیادی در حال انجام است اما هنوز تا نقطه هدف فاصله داریم. به‌عنوان نمونه، دانشگاه کارآفرین چند سالی است که تاسیس شده تا کارآفرین تربیت کند؛ کار در حال انجام است اما در مقابل شتاب فناوری و فعالیت‌های عرصه کارآفرینی در سطح جهان، پاسخگو نیست. اگر کارآفرینان در جایگاه خود باشند، می‌توانند فاصله بین دانش دنیا و کشور را با نوآوری و بهره‌وری که در بنگاه خود ایجاد می‌کنند، پر کرده و فاصله رقابتی را کاهش دهند.

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

مسلم خانی: کارآفرینان در کشور آن‌گونه که باید‌وشاید جایگاه خود را پیدا نکرده‌اند

فضل‌اله جمالو: رانت فضایی برای رشد به افراد خلاق، کارآفرین و ایده‌پرداز نمی‌دهد

یادداشت

نگاهی به کارنامه بیمه‌های خصوصی



مسعود پهلوانی
کارشناس صنعت بیمه

فرآیند خصوصی‌سازی در ایران تاجایی پیش رفت که در سال‌های پایانی دهه ۸۰ یکی از پدیده‌های منسوخ تحت عنوان موسسات مالی و اعتباری از بین طرح‌های بایگانی شده و ناموفق خارج شد و در جای جای کشور ریشه دواند اما طولی نکشید که سرنوشت ناخوشایند ورشکست شدن یکی پس از دیگری صندوق‌ها را در گیر کرد و سپرده‌گذاران دیروز، تبدیل به مالباختگان امروز شده بودند. میلیون‌ها شهروند ایرانی که سرمایه‌های خود را در این صندوق‌ها و موسسات از دست داده بودند حالا برای نخستین بار طعم تلخ خصوصی‌سازی بی‌محابا را می‌چشیدند. کارشناسان بر این باورند که دلیل اصلی این اتفاق دولتی بودن ارکان اقتصاد ایران بود که باعث شد برخی ذی‌نفعان موفق به اخذ مجوز برای تاسیس موسساتی شدند که هیچ پشتوانه سرمایه‌ای قابل اتکایی نداشت و تنها با یک نسیم بنیانش بر باد رفت. صاحب‌نظران از هر دو طیف موافق و مخالف خصوصی‌سازی بر اشتباه بودن چنین رویکردی تاکید دارند و آن را نمونه‌ای از سیاست‌گذاری غیرکارشناسی شده و هیجانی می‌دانند که منجر به رشد نقدینگی با هدف جبران ضرر و زیان مالباختگان شد. در واقع خصوصی‌سازی که قرار بود بار دولت را سبک‌تر کند، در نهایت بدل به بار مضاعفی شد که نه تنها دامن دولت را گرفت بلکه تورم را افزایش داد و سفره مردم را هم کوچک‌تر از هر زمان دیگری کرد. تا همین چند سال قبل صنعت بیمه در ایران محدود به فعالیت شرکت‌های دولتی بود که با نام‌های آشنایی مانند دانا، آسیا، ایران و... در جامعه فعالیت می‌کردند. پس از مدتی قانون‌گذاران بیمه‌ای تصمیم گرفتند برای رشد و ارتقای صنعت بیمه این بخش را به سرمایه‌گذاران حقیقی خصوصی بسپارند.

تعرفه‌های دولتی

در دوره‌ای سیستمی تعبیه شده بود که عملا امکان رقابت را گرفته بود؛ یعنی تعرفه‌ای را مشخص کرده بودند که همه بیمه‌ها باید باتوجه به آن اقدام به فروش بیمه می‌کردند و شرکت‌ها اجازه عدول از حداقل قیمت‌ها را نداشتند و همین مسئله باعث شده بود رقابت در بازار بیمه به کلی از بین برود. وقتی بیمه‌های خصوصی وارد بازار شدند، سازکار تغییر کرد، زیرا بخش خصوصی با این تعرفه‌ها تمایلی برای سرمایه‌گذاری نخواهد داشت؛ از همین رو تعرفه‌ها را برداشتند و کف قیمتی را حذف کردند؛ به‌عبارتی همزمان با خصوصی‌سازی شاهد آزادسازی نرخ بیمه‌نامه‌ها هم بودیم، به‌نحوی که اختیارات به شرکت‌های بیمه داده شد تا خودشان درباره نرخ‌ها تصمیم بگیرند.

تعیین نرخ حق بیمه

به‌دلیل اینکه تعیین نرخ حق‌بیمه کار بسیار پیچیده و تخصصی است، شاهد بودیم که این کار به‌درستی و کارشناسی‌شده انجام نشد، زیرا متخصص این کار وجود نداشت که بتواند نرخ‌گذاری اصولی را انجام دهد. البته ناگفته نماند که هنوز هم تعداد چنین نیروهای ماهری در صنعت بیمه ایران بسیار معدود است.

هلدینگ‌ها وارد می‌شوند

حذف تعرفه مشخص، باعث شد شرکت‌های خصوصی برای ورود به صنعت بیمه تشویق شوند. نخستین شرکت‌هایی هم که وارد این حوزه شدند هلدینگ‌هایی بودند که چندین زیرمجموعه از جمله بانک‌های خصوصی داشتند و حالا برای ورود به حوزه بیمه نیز ابراز تمایل کرده بودند. این گونه بود که شرکت‌های بیمه خصوصی هم در کشورمان پا گرفتند و تا امروز هم وجود دارند.

رقابت با حداقل نرخ‌ها

متاسفانه اهدافی که این صنعت برای نیل به آنها در مسیر خصوصی‌سازی حرکت کرده بود هنوز هم در دسترس نیستند. دلیل ناموفق بودن خصوصی‌سازی در بخش بیمه این بود که از زمان ورود بخش خصوصی به بازار هیچ طرح جدید بیمه‌ای ارائه نشده تا خدمات جدیدی به مردم ارائه شود. رقابت حالا فقط روی نرخ‌گذاری‌ها جریان دارد؛ به‌عبارتی با همان بیمه‌نامه‌های قبلی هر شرکت بیمه‌ای سعی می‌کند نرخ کمتری نسبت به رقبای خود ارائه دهد تا مشتریان شرکت‌های دیگر را بقاپد و اسم این کار را هم رقابت گذاشته‌اند. در واقع شرکت‌ها با بازی روی پرتفوی‌ها در حال قاپیدن مشتریان یکدیگر هستند و هیچ ثباتی هم در بازار دیده نمی‌شود. در همه جای دنیا اصلی‌ترین هدف بیمه‌های خصوصی طراحی و ارائه خدمات و بیمه‌نامه‌های جدید است. کسی با کاهش نرخ بیمه‌نامه‌ها سعی در جذب مشتری ندارد، بلکه شرکت‌ها سعی می‌کنند با استفاده از خلاقیت نیروهای خود افراد را برای خرید بیمه‌نامه‌های‌شان متقاعد کنند.

موانع تامین مالی کارآفرینی و تبعات آن چیست؟

کاری که آفریده نمی‌شود

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir

تامین مالی در کشورهایی با اقتصاد بانک‌محور همان‌طور که از نامش پیداست همواره بر عهده نظام بانکی بوده است. در ایران نیز به‌دلیل تبعیت از الگوی بانک‌محوری، وظیفه پرداخت تسهیلات تولید به کارآفرینان حقیقی و حقوقی بر عهده سیستم گسترده بانکی سپرده شده است. کارآمدی این سازکار که بانک‌ها نقشی محوری در تقویت تولید و اشتغالزایی داشته باشند، هیچگاه مورد تایید کارشناسان قرار نگرفت؛ از همین رو بسیاری از اقتصاددانان، بانک‌های ایرانی را خلاف آنچه تصور می‌شود، مانعی برای کارآفرینی واقعی و مولد می‌شناسند، زیرا باتوجه به موانع پرشمار بر سر راه تامین مالی طرح‌های کارآفرینی دیگر امکانی برای پا گرفتن کسب‌وکارها در سپهر اقتصادی ایران باقی نمی‌ماند. البته برخی پژوهشگران باتوجه به تجارب کشورهای توسعه‌یافته ابزارهایی را برای تامین مالی بخش تولید و کارآفرینی در کشورمان توصیه می‌کنند. از جمله این ابزارها می‌توان به فکتورینگ و تامین مالی جمعی اشاره کرد که تا امروز در سیستم بانکی کشورمان مورد استفاده قرار نگرفته، این در حالی است که بسیاری از فعالان نظام بانکی همواره مخالف ورود این ابزارها به قوانین بانکداری در ایران بوده و آن را عاملی برای افزایش فرار متقاضیان از زیر بار تعهدات بانکی می‌دانند.



عکس: سامان شرف‌الدین

نباید از نقش مخرب بانک‌ها در تقویت بخش‌های غیرمولد اقتصاد غافل شد، زیرا به‌طور کلی بانک‌های ایرانی تمایل بسیار زیادی به سرمایه‌گذاری در بخش‌هایی مانند مسکن دارند که این مسئله منجر به بنگاهداری بانک‌ها در این حوزه شده است

مجلس و تامین مالی کارآفرینی

غلامرضا مرحبا، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با تاکید بر اهمیت حمایت از کارآفرینان به صمت گفت: در زمینه تامین مالی طرح‌های کارآفرینی، مشکلات زیادی وجود دارد که در مجلس و با سایر نمایندگان نیز به بحث و گفت‌وگو درباره آن پرداخته می‌شود اما مهم‌ترین مانع به‌دلیل فقدان ایمان به پربازده بودن سرمایه‌گذاری در حوزه‌های کارآفرینی ایجاد شده است.

وی در ادامه افزود: بانک‌ها در کشور ما وظیفه تامین مالی را بر عهده دارند، اما به‌دلایل زیادی این حمایت انجام نمی‌شود. خلأ حمایت‌های مالی از کارآفرینان، به‌ویژه در حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان محسوس است و نمایندگان مجلس یازدهم حول محور تقویت این بخش مباحث گوناگونی را مورد بررسی قرار داده‌اند.

نسخه‌ای نجات‌بخش

مرحبا ضمن تاکید بر نقش کارآفرینی در دستیابی به توسعه عنوان کرد: باتوجه به تجربه اقتصادهای توسعه‌یافته می‌توان گفت تقویت کارآفرینان دانش‌بنیان کلید حل مشکلات اقتصادی کشور است که می‌توان با اتکا به آن در راستای تحقق توسعه نیز حرکت کرد. ما باید تلاش کنیم این مسیر را در ایران هم برای حوزه‌های مختلف تعریف کنیم تا هرچه ممکن است سهم دانش‌بنیان‌ها از اقتصاد افزایش یابد. اگر چنین برنامه‌ریزی داشته باشیم قطعا می‌توانیم تامین مالی را نیز به‌گونه‌ای صحیح و اصولی انجام دهیم.



موانع تامین مالی

این عضو کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با اشاره به موانع بر سر راه تامین مالی تولید به صمت گفت: متاسفانه در حال حاضر هر کارآفرینی که می‌خواهد مجوزیا تسهیلاتی دریافت کند، به‌قدری در بانک‌ها و ادارات معطلش می‌کنیم که به‌کلی از کرده‌اش پشیمان می‌شود و عطای ایجاد کسب‌وکار جدید را به لقایش می‌بخشد.

وی در ادامه تاکید کرد: این رویه باعث شده ما امکان بهره‌مندی از توانمندی جوانان این مرزوبوم را نداشته باشیم؛ بنابراین لازم است پیش از هر اقدامی یک برنامه‌ریزی دقیق برای حرکت به سمت افزایش سهم دانش‌بنیان‌ها داشته باشیم و در مراحل بعد نسبت به تامین مالی اقدام کنیم. مرحبا با تاکید بر لزوم اصلاح رویکرد در قبال تولید، بیان کرد: مشکل تامین مالی با تصویب قوانین امکان حل شدن ندارد؛ البته ممکن است به‌صورت مقطعی و با تعریف تکالیف برای بانک‌ها، تامین مالی کارآفرینان تسهیل شود اما باتوجه به معیوب بودن مکانیسم یادشده قطعا باید اصلاحاتی را در دستور کار قرار دهیم. تمامی ارکان حاکمیتی در کشورمان از جمله مجلس و دولت باید به این نتیجه برسند که تقویت کارآفرینی در حوزه دانش‌بنیان‌ها می‌تواند به‌مثابه نسخه‌ای حیات‌بخش برای اقتصاد ایفای نقش کند.

ابزارهای تامین مالی

نماینده مردم آستارا در مجلس به تخلفات بانک‌ها در این زمینه اشاره کرد و یادآور شد: در سیستم بانکی کشور ما خلف وعده بسیار زیاد اتفاق افتاده است. افرادی در پوشش کارآفرین طرحی را می‌نویسند که عملیاتی نیست و با ارائه آن به بانک و باتوجه به تکالیف، موفق به دریافت تسهیلات می‌شوند.

این نماینده مجلس یادآور شد: متاسفانه این سازکار باعث شده تسهیلات مشکوک‌الوصول بسیار زیادی داشته باشیم که در بازپرداخت آنها شک و شبهه وجود دارد؛ از همین رو اگر ابزارهایی را که تضامین سفت و سختی دریافت نمی‌کنند، مورد استفاده قرار دهیم، طبیعتا شاهد افزایش حجم معوقات بانکی خواهیم بود و بر تعداد بدهکاران و حجم بدهی‌ها به بانک افزوده خواهد شد.

مرحبا در پایان بر لزوم تغییر رویه در تشخیص اهلیت‌ها خاطرنشان کرد: باید راهکاری پیدا کرد تا افرادی که واقعا اهلیت دارند و به‌معنای واقعی کارآفرین هستند، مورد حمایت قرار گیرند تا سوءاستفاده‌ای از چنین طرح‌های حمایتی نشود.

در حال حاضر هر کارآفرینی که می‌خواهد مجوز یا تسهیلاتی دریافت کند، به‌قدری در بانک‌ها و ادارات معطلش می‌کنیم که به‌کلی از کرده‌اش پشیمان می‌شود و عطای ایجاد کسب‌وکار جدید را به لقایش می‌بخشد

مکانیسم بیمار تامین مالی



یوسف کاووسی، کارشناس بانکی و استاد دانشکده امور اقتصادی با اشاره به مکانیسم تامین مالی بخش‌های تولیدی اقتصادی به صمت گفت: متاسفانه نظام بانکی کشورمان در زمینه تامین مالی برای کارآفرینان و اشتغالزایی عملکرد خوبی نداشته است.

وی در ادامه افزود: وقتی به آمار و ارقام نگاه می‌کنیم این تصور به‌وجود می‌آید که تسهیلات زیادی به کارآفرینان اختصاص یافته، اما وقتی اصل ماجرا را موردبررسی قرار می‌دهیم، متوجه غیرموثر بودن این وام‌ها می‌شویم، زیرا بخشی از این تسهیلات امهال هستند و بخشی هم به زیرمجموعه‌های همان بانک‌ها پرداخت شده‌اند که تاثیر چندان مثبتی بر اقتصاد و بخش‌های مولد ندارد.

فکتورینگ

کاووسی با اشاره به ابزارهای مرسوم در نظام‌های بانکی جهان عنوان کرد: البته ابزارهایی مانند فکتورینگ در جهان مورد استفاده قرار می‌گیرند اما باتوجه به عقود اسلامی در نظام بانکی ایران باید هر یک از این ابزارها را مورد بررسی قرار داد تا مجاز بودن آن مشخص شود.

این استاد دانشگاه در ادامه به ریسک بالای استفاده از فکتورینگ در نظام بانکی ایران اشاره کرد و به صمت گفت: مسئله دیگری که در زمینه ابزارهای مختلف تامین مالی مطرح می‌شود، بازپرداخت این منابع مالی است که در حال حاضر به یک معضل برای بانک‌ها تبدیل شده است؛ برای مثال ابزاری مانند فکتورینگ که در کشورهای توسعه‌یافته مورد استفاده قرار می‌گیرد و بسیار هم کارآمد است در کشور ما نمی‌تواند کارساز باشد، زیرا بانک‌ها تمایل چندانی به ریسک روی فعالیت‌های تولیدی ندارند و به همین دلیل عملا این ابزار امکان استفاده و کاربرد ندارد که بتوان درباره میزان اثربخشی آن صحبت کرد، این در حالی است که تامین مالی طرح‌های کارآفرینی در کشورهای توسعه‌یافته به میزان قابل‌توجهی از طریق فکتورینگ انجام می‌شود.

این کارشناس بانکی ضمن یادآوری بنگاهداری بانک‌ها در ایران بیان کرد: نباید از نقش مخرب بانک‌ها در تقویت بخش‌های غیرمولد اقتصاد هم غافل شد، زیرا به‌طور کلی بانک‌های ایرانی تمایل بسیار زیادی به سرمایه‌گذاری در بخش‌هایی مانند مسکن دارند که این مسئله منجر به بنگاهداری بانک‌ها در این حوزه شده است.

کاووسی در پایان خاطرنشان کرد: در صورتی که منابع تزریق‌شده به بازار املاک و مستغلات باید در اختیار کارآفرینان قرار می‌گرفت تا اشتغالزایی انجام شود، با کمال تاسف باید گفت بانک‌ها منابع خود را تحت عنوان حمایت از تولید در اختیار شرکت‌های تابعه خود قرار می‌دهند تا در بخش‌های پربازده اقتصاد سرمایه‌گذاری کنند و در نهایت اشتغال پایداری هم ایجاد نمی‌شود.

سخن پایانی...

یکی از موارد تخلف سیستم مالی در کشور ما که تاکنون موردتوجه نهادهای نظارتی قرار نگرفته و آسیب جبران ناپذیری به تولید و اشتغال وارد آورده، بکارگیری تسهیلات تولید در بخش‌های غیرمولد و سفته‌بازانه اقتصاد است. موارد زیادی از پرونده‌های استفاده سوء از وام بانکی وجود دارد که با هدف راه‌اندازی کسب‌وکارهای کوچک و بزرگ مقیاس پرداخت شده‌اند اما دست آخر سر از بازار املاک و مستغلات در می‌آورند. البته بانک‌ها نیز در این بین بی‌تقصیر نیستند. در این موضوع در نگاه اول تقصیرها به گردن کارآفرینان دروغینی است که در پی سوءاستفاده از منابع بانکی هستند اما واقعیت ماجرا شکل دیگری دارد. بسیاری از متقاضیان وام‌های کارآفرینی در واقع شرکت‌هایی هستند که به‌نحوی زیرمجموعه همان بانک‌ها محسوب می‌شوند. در واقع بانک‌ها بدون اینکه پولی در راستای تقویت تولید و اشتغالزایی در کشور هزینه کرده باشند و تنها با جیب به جیب کردن پول، آمارسازی و مجموعه خود را در جایگاه حامی تولید معرفی می‌کنند. این مکانیسم منجر به ایجاد شرایطی شده که ظاهر امر حاکی از حمایت نظام بانکی از کارآفرینان است اما وقتی پای درددل جوانانی که طرح‌های مختلف و جذاب کارآفرینی داشته اما موفق به اجرای آن نشده‌اند، می‌نشینیم متوجه وجود مشکلات عدیده‌ای در مرحله تامین مالی می‌شویم که عمدتا به‌دلیل سنگ‌اندازی بانک‌ها بوده است.

در هر صورت به‌نظر می‌رسد سیستم نظارتی بر نظام بانکی کشور که باتوجه به ساختار صنعت بانکداری باید بر عهده بانک مرکزی باشد، باید به‌شکل اساسی دستخوش تغییر شود اما باتوجه به تصدی‌گری بانک مرکزی در حوزه‌های غیرمرتبط مانند بازار ارز و همچنین مستقل نبودن بانک مرکزی شاهد اهمال این نهاد در زمینه نظارت بر عملکرد بانک‌ها هستیم.

باجه خبر

اقدامات مدیرعامل بیمه رازی

سید محمد کریمی، دبیرکل سندیکای بیمه‌گران ایران گفت: دکتر جباری یکی از مدیران ارشد و امتحان پس داده و پشتوانه صنعت بیمه کشور است. مطمئنم ذی‌نفعان بیمه رازی از عملکرد ایشان حتما راضی خواهند شد. قابل ذکر است دکتر علی جباری به‌عنوان یکی از وزنه‌های اصلی صنعت بیمه کشور، از بهمن سال ۱۳۹۹ مدیرعاملی بیمه رازی را بر عهده گرفته و در این مدت کوتاه بیمه رازی در میزان سرمایه، عملکرد و ظرفیت نگهداری، ارتقای دهپله‌ای در صنعت بیمه کشور داشته و هم‌اکنون با حدود ۲هزار میلیارد تومان سرمایه و سطح توانگری یک، در بین ۵ شرکت اول بیمه کشور قرار داد.

فروش ویژه محصولات بیمه نوین در مرداد

شرکت بیمه نوین در جشنواره فروش ویژه «نوید»، محصولات بیمه‌ای خود را از یکم تا ۳۱ مرداد با تخفیف‌های ویژه ارائه می‌دهد. به گزارش روابط عمومی و بین‌الملل بیمه نوین، در جشنواره «نوید» بیمه نوین انواع بیمه‌های مسئولیت کارفرما در قبال کارکنان صنعتی، خدماتی، بازرگانی، کارفرما در قبال کارکنان پروژه‌های عمرانی، کارفرما در قبال کارکنان ساختمانی، مسئولیت‌حرفه‌ای پزشکان، مسئولیت‌حرفه‌ای پیراپزشکان، مسئولیت‌مدنی مدیران مجتمع‌ها و مراکز آموزشی، مسئولیت‌مدنی دارندگان آسانسور و نیز مسئولیت‌مدنی نصب و نگهداری آسانسور در قبال استفاده‌کنندگان با تخفیف ویژه ارائه می‌شوند. بیمه‌های بدنه اتومبیل، انواع بیمه‌های آتش‌سوزی، بیمه‌های مسافرتی، بیمه‌های عمر و سرمایه‌گذاری و حوادث انفرادی نیز در جشنواره «نوید» با شرایط ویژه ارائه می‌شوند.

توزیع ۴۰ تانکر در استان سیستان‌وبلوچستان

با دستور مدیرعامل بانک ملت و با هدف کمک به تامین آب شرب هموطنان در مناطق محروم و کم‌آب کشور، ۴۰ تانکر آب آشامیدنی برای اهالی روستاهای قادرآباد، شهرک رحمت آباد دشت جاور، موزن و دشت رباط، ده کمالی، محمدآباد، ده ولیداد، ده نوهپیران، حجت‌آباد، ده پهلوان، جهان‌آباد سفلی، ابراهیم‌آباد، ده میر جعفرخان، ده محمد شهرکی و شارخ در مناطق خاش، نیمروز و هیرمند در استان سیستان و بلوچستان خریداری و توزیع شد. به گزارش روابط عمومی بانک ملت، این بانک پیش از این نیز در راستای انجام ماموریت‌های اجتماعی خود، اهدای کمک‌های مختلف به استان‌های محروم کشور را در دستور کار قرار داد و به‌نوعی همراهی خود را با این عزیزان به منصه ظهور رسانده بود.

به بانک ملی ایران خوش آمدید؛ جمعیت «۷۸ میلیون نفر»

به گزارش روابط عمومی بانک ملی ایران، با گذشت بیش از ۹۲ سال از عمر این بانک همواره با اعتماد و پشتیبانی مردم کشورمان همراه بوده است، به‌گونه‌ای که اکنون می‌توان از تعداد مشتریان بانک ملی ایران به سطح تعامل آن با عموم مخاطبان پی برد.

بانک ملی ایران نه‌تنها در حوزه ارائه خدمات بانکی مانند پرداخت تسهیلات، خدمات بانکداری دیجیتال، صدور ضمانتنامه، صدور کارت‌های بانکی و... رتبه‌های نخست را دارد، بلکه در حوزه‌های عمومی مانند سرمایه‌گذاری در پروژه‌های کلان و زیربنایی کشور، مدرسه‌سازی، آزادسازی زندانیان جرایم غیرعمد و... نیز همواره پیشتاز است. بانک ملی ایران که از چند سال پیش، تازه‌ترین دستاوردهایش را در رویداد «ملی شو» رونمایی می‌کند، به‌زودی ۹۳ سالگی خود را جشن خواهد گرفت، در حالی که نه‌تنها تعداد مشتریانش هر روز بیشتر و بیشتر می‌شود، بلکه دایر خدماتش نیز بیش از پیش توسعه می‌یابد. بانک ملی ایران این افتخارات را مدیون همراهی مشتریان خود است؛ بانکی که در عمل ثابت کرده که «اعتماد می‌ماند.»

گفت‌وگو

در گفت‌وگوی صمت با یک کارشناس اقتصاد بررسی شد

چرا صندوق‌های جسورانه شکست خوردند؟

سهند اینانلو
editor@smtnews.ir



مبحث تامین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپ‌ها در چند سال اخیر به یکی از گره‌های نظام پولی و بانکی ایران تبدیل شده و به همین دلیل بانک‌ها نیز از زیر بار وظیفه تسهیلات‌دهی به این نوع شرکت‌ها شانه خالی کردند. اما به‌دلیل گسترش و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان در جهان، ضرورت تقویت این بخش در کشورمان نیز احساس شد و به همین دلیل دولت تلاش کرد بازار سهام را برای تامین مالی این بخش جایگزین نظام بانکی کند. در ابتدا این طرح موردتوجه بسیاری از فعالان و کارشناسان اقتصاد قرار گرفت اما با گذر زمان و البته تحولات اقتصادی کشور، اوضاع به‌گونه‌ای پیش رفت که در نهایت ابزارهایی مانند صندوق‌های جسورانه که با هدف تقویت استارت‌آپ‌ها ایجادشده بود با بازدهی فوق‌العاده اندک تبدیل به طرحی شکست‌خورده در حوزه بورس اوراق بهادار شد. البته بعدها موضوع عرضه سهام استارت‌آپ‌های سرشناسی مانند دیجی‌کالا، اسنپ، تپسی و... در بازار سرمایه نیز مطرح شد که قرار بود تا پایان سال ۹۹ اجرایی شود اما همان‌طور که می‌دانیم چنین اتفاقی رخ نداد و بازار سرمایه ایران همچنان جای خالی دانش‌بنیان‌ها را به‌روشنی احساس می‌کند.

> دولت‌ها تصور می‌کنند بهترین حمایت از کسب‌وکارها تزریق پول است، زیرا استنباطشان این است که یک کارآفرین برای راه‌اندازی یک کسب‌وکار به تنها چیزی که احتیاج دارد، پول است

فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان در ایران به‌جز چند استثناء با انسدادی مواجه است که به نظر می‌رسد چشم‌انداز روشنی برای بازشدن راه برای فعالان بخش استارت‌آپی وجود ندارد. البته بسیاری از کارشناسان معتقدند ذات کسب‌وکارهای دانش‌بنیان در تعارض مستقیم با دخالت‌های دولتی و حکمرانی سنتی و مداخله‌محور است که همین موضوع باعث‌شده استارت‌آپ‌های موفق ایرانی هم با انبوهی از موانع مواجه شوند و تداوم فعالیت‌شان چیزی شبیه به یک معجزه است. مهدی سوری، کارشناس و مدرس بازارهای مالی و یکی از این کارشناسانی است که ضمن تاکید بر مخالفت خود با مداخله دولت در بخش‌های مختلف اقتصاد، باور دارد اقتصاد دانش‌بنیان با وجود دولتی بودن ساخت اقتصادی کشور امکان تحقق نداشته و ایران نیز دقیقا به همین دلیل (به‌جز چند مورد انگشت‌شمار) نمی‌تواند بدون بازنگری در روش‌ها در جهت توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان گام بردارد. سوری بر این باور است که تلقی دولت‌ها از حمایت در بخش تولید بی‌بروبرگرد در تخصیص تسهیلات خلاصه می‌شود در حالی که نظام‌های اقتصادی توسعه‌یافته به کلی الگوی متفاوتی را در پیش گرفته و به موفقیت دست یافته‌اند. در ادامه مشروح گفت‌وگوی صمت با مهدی سوری را می‌خوانید.

به نظر شما دلیل شکست خوردن صندوق‌های جسورانه در بورس تهران چیست؟

در زمینه‌های کارآفرینی در کشورمان مداخلاتی از سوی دولت داشته‌ایم که با عنوان حمایت از تولید و کارآفرینی، کار را برای بخش‌های مولد اقتصاد بسیار دشوار کرده در حالی که قرار بود این طرح‌های حمایتی منجر به شکوفایی تولید و افزایش آمار اشتغالزایی شود. این رویه باعث‌شده کسب‌وکارهای نوپا و نوآورانه را در کشور ما مخدوش کند، صندوق‌های جسورانه هم یکی از مصادیق این نقیصه است.

عملکردمان در بازار دارایی فکری چطور بوده است؟

متاسفانه در این زمینه به هیچ عنوان کارنامه قابل‌قبولی از خود برجای نگذاشته‌ایم، زیرا در همه ابعاد این بازار از مشاغل کوچک و خانگی گرفته تا استارت‌آپ‌های بزرگ و معروف، تقریبا همگی شکست خوردند و مواردی که بتوان آنها را موفق نامید، انگشت‌شمار هستند.

ظاهرا تصویری که از این حوزه ترسیم می‌کنید، چندان امیدوارکننده نیست!

امیدوارم اما نباید عنصر واقع‌گرایی را نادیده بگیریم، موضوع به‌قدری گسترده و زیربنایی است که نمی‌توان فقط روی صندوق‌های جسورانه متمرکز شد. به‌طور کلی، استارت‌آپ‌ها در کشورمان با موانع عدیده‌ای مواجه هستند و همان‌طور که گفته شد حمایتی که دولت در نظر دارد فقط در تزریق پول خلاصه می‌شود.

دقیقا دولت باید به چه نحوی حمایت خود را از اقتصاد دانش‌بنیان و کارآفرینان این حوزه عملیاتی کند؟

بار دیگر تاکید می‌کند موانعی که در مسیر پیش‌روی این دسته از فعالان وجود دارد به قدری زیاد هستند که دیگر جایی برای حمایت باقی نمی‌ماند، باید این ذهنیت را اصلاح کنیم که تنها با در اختیار گذاشتن پول می‌توان این بخش‌ها را تقویت کرد. تسهیلات در شرایطی که انبوهی از قوانین دست‌وپاگیر در مسیر فعالان استارت‌آپی وجود دارد، کارآیی نخواهد داشت و این عده از کارآفرینان را به فعالیت در بازارهای مالی مانند بورس، ارز و... ترغیب می‌کند. به اعتقاد من بهترین حمایتی که حاکمیت می‌تواند از استارت‌آپ‌ها و کارآفرینان این بخش انجام دهد از میان برداشتن قوانینی است که مدام سعی دارد در کار آنها دخالت کند و در اغلب موارد هم تصور می‌شود این مداخلات حمایت است در حالی که نتایج عکس داشته است.

یعنی قوانین را لغو کنیم؟

نمی‌گویم لغو یا حذف کنیم، بلکه باید قوانین را در چارچوبی تعریف کرد که یکسری «نباید»ها را برای فعالان اقتصادی در حوزه‌های گوناگون اعم از دانش‌بنیان‌ها وضع کند، نه اینکه دولت تلاش کند مجموعه‌ای از «باید»ها را در اقتصاد اعمال کند. جالب اینجاست که حتی همان بایدها هم اهدافی را که دولت در سر دارد، نمی‌تواند محقق کند.

می‌توانید مثالی بزنید؟

بار دیگر به موضوع سیاست‌های حمایتی بازمی‌گردم، دولت‌ها تصور می‌کنند بهترین حمایت از کسب‌وکارها تزریق پول است، زیرا استنباطشان از راه‌اندازی مثلا استارت‌آپ‌ها این است که یک کارآفرین برای راه‌اندازی یک کسب‌وکار به تنها چیزی که احتیاج دارد، پول است، در حالی که این تصور کاملا اشتباه است.

پس چرا به این نوع اقدامات ادامه می‌دهد؟

بارها دیده و شنیده‌ایم که مدیران دولتی وقتی در مقابل پرسش‌هایی در زمینه حمایت از کسب‌وکارها مواجه می‌شوند به سرعت آمار و ارقامی مبنی بر ارائه تسهیلات را روی میز می‌گذارند و آن را به‌عنوان کارنامه درخشان خود می‌انگارند که هرچه اعداد و رقم‌هایش بزرگ‌تر باشد، کارنامه هم درخشان‌تر خواهد بود. این چرخه باطل باعث می‌شود تصور غلطی که درباره چیستی «حمایت» وجود دارد، نه‌تنها اصلاح نشود، بلکه روز به روز تقویت شود.

البته ممکن است مدیری در این زمینه هم عملکرد خوبی داشته باشد و منابع گسترده‌ای را هم در اختیار استارت‌آپ‌ها یا کارآفرینان در هر حوزه‌ای قرار داده باشد اما وقتی به خروجی کار نگاه می‌کنیم، هیچ‌یک از وام‌های پرداخت‌شده اثر مثبتی در راستای توسعه کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و کاهش نرخ بیکاری نداشته است. برای مثال، بارها شنیده‌ایم فلان کارآفرین وام سنگینی را از بانک‌ها با عنوان تسهیلات حمایت از تولید دریافت کرده است اما وقتی رد این پول را می‌گیریم متوجه سرمایه‌گذاری همان فرد در بازارهایی مانند مسکن می‌شویم.

آیا این موضوع مستند است؟

فقط کافی است آمار تسهیلات حمایتی از کسب‌وکارها را که شامل نکول شده‌اند با آمار رکود در بازار ملک مقایسه کرد، البته نمی‌توان به آماری که در این زمینه وجود دارد اشاره کرد اما می‌توانم گواهی دهم به طرز معناداری هرگاه بازار مسکن دچار رکود شده، بازپرداخت همان وام‌ها نیز با مشکل مواجه شده است. دلیل آن هم این است که افراد با عنوان کارآفرین تسهیلات را دریافت می‌کنند اما به‌دلیل بازدهی اندک تولید پول را به سمت بازارهای پربازده‌تری مانند مسکن می‌برند.

در بازار فرابورس چطور؟ بسیاری معتقدند تسهیلات حمایتی بازار دارایی فکری را تقویت کرده است.

برخی از این افراد هم منابع را در بازار فرابورس صرف خرید دارایی فکری می‌کنند که می‌توانست تاثیر به‌نسبت خوبی هم داشته باشد اما زمانی که وام‌های حمایت از کارآفرینان متوقف شد، شاهد رکود در این حوزه بودیم.

پس برای تامین منابع چه باید کرد؟

اصلا برای تامین منابع نیازی به قانون گذاشتن نیست، ذاتا کسب‌وکاری که سودده باشد می‌تواند منابع را هم جذب کند اما وقتی که کسب‌وکاری مانند دانش‌بنیان‌ها با ده‌ها ریسک اعم از سیاسی، اقتصادی، تقنینی و... مواجه است به‌طور طبیعی نمی‌تواند با بازار املاک رقابت کند.

سرمایه‌گذاران یا دریافت‌کنندگان تسهیلات نیز ترجیح می‌دهند برای کسب منفعت بیشتر، دارایی خود را به جای تاسیس یک واحد تولیدی یا خدماتی که می‌تواند چندین شغل ایجاد کند به سمت بازارهایی هدایت کند که نقشی در مولد شدن اقتصاد ندارند. به عبارتی هیچ نیازی به تزریق دستوری و زوری پول به یک حوزه نیست، اگر یک کسب‌وکار پولساز و پرمنفعت باشد می‌تواند به‌راحتی منابع لازم را جذب کند، حالا ممکن است از طریق بانک، بورس یا سرمایه‌گذاران حقیقی باشد و تفاوتی نمی‌کند، زیرا در نهایت اتفاقی که رخ می‌دهد اشتغالزایی و رشد اقتصادی کشور است.

آیا موارد موفقی در زمینه کارآفرینی در حوزه دانش‌بنیان‌ها سراغ داریم؟

بله اما تعدادشان بسیار اندک است.

پس چرا سرمایه‌گذاری روی این شرکت‌ها در بورس رونق ندارد؟

باید توجه داشت مواردی که بسیار رشد کرده‌اند، نیازی به تامین مالی ندارند و به همین دلیل کسی که در این زمینه سرمایه‌گذاری کرده، عرصه را بر خود تنگ می‌بیند، مواردی هم که تلاش می‌کنند از نمونه موفق الگوبرداری کنند، به اندازه‌ای با ریسک‌های سرمایه‌گذاری و کسب‌وکار مواجه می‌شوند که اصلا سرمایه‌گذاری از طریق صندوق‌های بورس یا همان جسورانه‌ها توجیه اقتصادی ندارد. منطقا وقتی کسب‌وکاری ریسک بالایی دارد، سرمایه‌گذاری بورسی روی آن مشاغل هم غیرعقلانی خواهد بود. به همین دلیل صندوق‌های جسورانه به کلی در بورس موفقیت چندانی حاصل نکردند و در واقع تبدیل به طرحی شکست‌خورده شدند.


مهدی سوری

> در زمینه‌های کارآفرینی در کشورمان مداخلاتی از سوی دولت داشته‌ایم که با عنوان حمایت از تولید و کارآفرینی، کار را برای بخش‌های مولد اقتصاد بسیار دشوار کرده است

صندوقی که برای حمایت از استارت‌آپ‌ها ایجاد شد

با جهت‌گیری اقتصاد به سمت فعالیت‌های مبتنی بر فناوری و بهره‌گیری از مزیت‌های رقابتی، زمینه پیدایش استارت‌آپ‌ها در اقتصادهای توسعه‌یافته فراهم شد. استارت‌آپ‌ها نه‌تنها به خلق ارزش و ایجاد صنایع جدید می‌پردازند، بلکه به رشد اشتغال، درآمد ملی و رفاه جامعه کمک شایانی می‌کنند. اما مهم‌ترین بخش راه‌اندازی یک کسب‌وکار، تأمین مالی آن است. کسب‌وکارهای نوپا و جدید برای شروع به کار و تأمین هزینه فعالیت‌های خود نمی‌توانند از تسهیلات بانک‌ها و نهادهای مالی استفاده کنند، چون هنوز به اندازه کافی اعتبار ندارند و برای پیش‌برد فعالیت‌های خود نیاز به سرمایه دارند؛ بنابراین نیاز به بازاری کارآ داریم که متشکل از سرمایه‌گذاران خطرپذیر بوده و سرمایه موردنظر را فراهم کند. صندوق‌های جسورانه نوعی صندوق سرمایه‌گذاری هستند که از کسب‌وکارهای نوپا حمایت می‌کنند. در واقع این صندوق‌ها، سرمایه لازم برای شرکت‌ها و کسب‌وکارهای نوپا (استارت‌آپ) و کارآفرین که مستعد جهش و رشد ارزش بوده و با ریسک بالایی همراه هستند را فراهم می‌کند. صندوق‌ها بدین‌منظور، پروژه موردنظر را مورد ارزیابی قرار داده و پس از تایید واجد شرایط بودن، منابع مالی به آن تخصیص می‌دهند. بنابراین صندوق جسورانه نوعی صندوق سرمایه‌گذاری مشترک است که پول را از سرمایه‌گذارانی که قصد مشارکت دارند، گردآوری کرده و مبالغ موردنظر را در کسب‌وکارهای نوپای کوچک و متوسط که ظرفیت رشد بالایی دارند، سرمایه‌گذاری می‌کند. در واقع این صندوق‌ها، نوعی سبد دارایی تشکیل می‌دهند.

انتظار این است که صندوق‌های جسورانه بازدهی بالایی داشته باشند، زیرا یک کسب‌وکار آنلاین نوپا در بدو امر رشد بالایی دارد. اما در نقطه مقابل، این سرمایه‌گذاری می‌تواند ریسک بالایی داشته باشد، چون به همان نسبت ممکن است پروژه شکست بخورد و سرمایه‌گذار هم ضرر کند.

بنابراین برخلاف سرمایه‌گذار فعال در سهام که تنها در معرض ریسک‌های سیستماتیک مربوط به اقتصاد کلان، تورم یا ریسک بازار است، سرمایه‌گذار خطرپذیر در معرض انواع مختلفی از ریسک‌های سیستماتیک و غیر سیستماتیک از قبیل ریسک‌های اندازه بازار در دسترس، شدت رقابت، قوانین و مقررات، مقیاس‌پذیری، مدل درآمدی، خروج از سرمایه‌گذاری و... خواهد بود.

بنابراین ویژگی خطرپذیر بودن علاوه بر ریسک‌های بسیار در این نوع سرمایه‌گذاری، به احتمال بسیار کم موفقیت‌های بسیار بزرگ در استارت‌آپ‌ها برمی‌گردد. صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه معمولا بین ۵۰ تا ۶۰ درصد دارایی خود را روی سهام پروژه‌های نوپا سرمایه‌گذاری می‌کنند و مابقی سرمایه‌شان در اوراق با درآمد ثابت یا سپرده بانکی سرمایه‌گذاری می‌شود.

برای سرمایه‌گذاری در صندوق‌های جسورانه مشابه اغلب صندوق‌های سرمایه‌گذاری باید از طریق دفاتر موردتایید این صندوق‌ها یا وب‌سایت رسمی صندوق اقدام شود. بعضی از صندوق‌های جسورانه به‌صورت (ETF) یا قابل معامله در بازار بورس فعالیت می‌کنند؛ یعنی برای سرمایه‌گذاری در این صندوق‌ها باید پس از اخذ کد معاملاتی حتما از طریق یک کارگزاری واحد سرمایه‌گذاری آن صندوق را تهیه کنید.

صندوق جسورانه نوعی از صندوق‌های تأمین مالی است که با جذب سرمایه عمومی هزینه‌های چندین کسب‌وکار نوپا را تأمین می‌کند. با این‌حال همان‌طور که از نام آن پیداست این صندوق‌ها ریسک‌پذیری بالایی دارند، زیرا سرمایه را در کسب‌وکارهایی سرمایه‌گذاری می‌کنند که تضمینی بر سودده بودن یا نبودن آنها وجود ندارد. تجارب مختلف در زمینه سرمایه‌گذاری خطرپذیر نشان می‌دهد در صورت فراهم بودن زیرساخت‌های مناسب، این‌گونه سرمایه‌گذاری‌ها مناسب‌ترین راه برای توسعه طرح‌های خلاقانه و نو است. بانک‌ها و دیگر مراکز اعطای تسهیلات به‌دلیل ریسک‌های موجود، از این طرح‌ها حمایت نکرده‌اند. حمایت نکردن از این طرح‌ها موجب ازدست‌رفتن موقعیت‌های مستعد برای توسعه فناوری و اشتغالزایی در کشور می‌شود. نکته مهم در ساختارهای تأمین مالی این‌گونه طرح‌ها، وجود سرمایه ابتدایی و راه‌اندازی کسب‌وکار است. ازاین‌رو، اگر صاحب طرح یا ایده‌پرداز اصلی نتواند منابع مالی ضروری و اولیه و حتی ضمانت‌های لازم برای سرمایه‌گذار را فراهم آورد، با چالش جدی روبه‌رو خواهد شد.

یادداشت

از توسعه کارآفرینی تا بورس



علی قنبری
نماینده ادوار مجلس

موضوع توسعه در کشورهایی مانند ایران از پیچیدگی‌های بسیاری برخوردار است که برای تبیین اصول و قواعد آن باید با تکیه بر الگوهای پذیرفته‌شده علمی دست به برنامه‌ریزی زد. تجربه نشان داده روش‌هایی غیر از این نمی‌تواند کشوری را در مسیر توسعه هدایت کند. البته نکته مهم دیگری که در این بین مطرح می‌شود این است که باید به صورت متوازن و یکپارچه در پی توسعه همه بخش‌های اقتصادی کشور اعم از بازارهای مختلف باشیم که در این صورت بخش تولید هم تقویت می‌شود. زمانی که تولید تقویت شود، نخبگان و سرمایه‌داران برای ایجاد کسب‌وکارهای جدید که باعث اشتغالزایی می‌شود، انگیزه پیدا می‌کنند اما اگر تولید سودده نباشد نمی‌توان انتظار داشت که سرمایه‌دار دارایی خود را در حوزه تولید بلوکه کند، در حالی که بازارهای مالی و سفته‌بازی از سوددهی بسیار بالاتری برخوردارند. در چنین شرایطی، نخبگان و دانشمندانی که ایده‌های بسیار خوب کارآفرینانه دارند، بدون حمایت و پشتوانه می‌مانند و اقتصاد مدام درجا می‌زند.

البته باید همزمان بانک‌ها را به‌عنوان محوری برای توسعه اقتصادی تقویت و بازار کالا را حمایت کنیم تا در نهایت بخش تولید کشور تقویت شود. اگر می‌خواهیم یک کشور مستقل و موفق در جهان باشیم باید به تجربه‌های دیگر کشورها نیز توجه کنیم، از اشتباهات آنها درس بگیریم و به سمت اقتصاد رقابتی برویم، در غیر این‌صورت باید قید توسعه را زد! اصلا ماجرا رسیدن به «توسعه همه‌جانبه» است که باید برای رسیدن به آن از هر ابزاری به صورت علمی استفاده کنیم. حالا در این بین بازار سرمایه نیز می‌تواند به‌عنوان یکی از این ابزارها مورداستفاده قرار بگیرد اما نمی‌توان گفت که باید از بانک‌محوری به سمت بورس‌محوری برویم. اصلا اقتصاد دستوربردار نیست، وقتی از قید «باید» استفاده می‌شود؛ یعنی قرار است با تغییرات یک‌شبه قوانین اقداماتی را انجام دهیم که به اعتقاد من نتیجه چندان جالبی نمی‌تواند داشته باشد.

اینکه سیاست‌های تقویتی برای بازار بورس راتخاذ کنیم، امر بسیار مبارکی است اما باید توجه داشت که به نحوی عمل نکنیم که سایر بخش‌های اقتصادی مغفول واقع شوند، چراکه هر بخشی ویژگی‌هایی دارد که می‌تواند در بخش‌های مختلف اقتصاد کمک حال سیستم مدیریت علمی کشور باشد پس باید حواس‌مان باشد که از این تقویت همه‌جانبه با هدف توسعه همه‌جانبه غافل نشویم.

متاسفانه بورس در دوره اخیر به صورت حبابی رشد کرد و بر مبنای اصول مدیریت علمی اقتصاد نبود.

این رشد پشتوانه چندانی نداشت و به همین دلیل شاهد نزول ناگهانی و سنگین بازار سهام بودیم. برای مثال مواردی بود که حتی برخی شرکت‌ها فقط یک قطعه زمین خالی در بیابان بوده‌اند اما به‌نام پتروشیمی در بازار حضور داشتند، در مقاطعی هم نرخ سهام این شرکت‌ها به طرز عجیبی بالا می‌رفت.

وقتی اقتصاد به این شکل پیش می‌رود نمی‌توان انتظار داشت تولید و کارآفرینی جذابیتی برای سرمایه‌داران داشته باشد، به‌طور طبیعی در چنین وضعیتی فعالیت‌های سفته‌بازانه به دلیل پربازده بودن از جذابیت به مراتب بیشتری برخوردار هستند.

از همین‌رو گفته می‌شود این رشد بازار با تکیه بر اصول علم اقتصاد اتفاق نیفتاده، بلکه با دخالت‌های دولت و شرکت‌های حقوقی مردم برای ورود به این حوزه متقاعد شده‌اند.

حالا اگر ما دل‌مان را به این رشد حبابی خوش کرده‌ایم باید گفت که سخت در اشتباهیم و باید در سیاست‌گذاری‌هایمان تجدیدنظر اساسی کنیم.

اگر هم می‌خواهیم بورس را تقویت کنیم باید از راه‌های اصولی این کار را انجام دهیم، برای تنظیم سیاست‌های حمایتی از بازار هم باید یک کارگروه تخصصی متشکل از نخبگان اقتصادی تشکیل شود تا بتوانند با استفاده از تجارب سایر کشورها سیاست‌های تقویتی بورس را تبیین کنند.

شنبه
۹ مرداد ۱۴۰۰- ۲۰ ذی‌الحجه ۱۴۴۲ - ۳۱ ژوئیه۲۰۲۱-شماره۱۸۵۰-پیاپی۳۱۶۸

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰-پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ -نمابر آگهی ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام‌فراهانی -کوچه آزادگان شماره ۲۶-کدپستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: شرکت چاپ رواق روشن‌مهر

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با ۶۳ امتیاز رتبه ۲ در میان روزنامه های تخصصی مقام ۱ در میان روزنامه های اقتصادی مقام ۲
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز



بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

ادامه واکنش‌ها به طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی

کسب‌وکار مردم در خطر است

«طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی» جنجال این روزهای طیفی از نمایندگان مجلس است که تا سطح گسترده افکار عمومی هم رسیده است. فارغ از نقدها و اعتراضات در فضای سیاسی، حقوقی و رسانه‌ای، نگرانی از فیلترینگ سراسری و محدودیت در دسترسی به اینترنت به سطح گسترده‌ای از افکار عمومی نفوذ کرده است. تنها در یک نمونه از بررسی طرح مذکور، در تبصره ۲ ماده ۲۸ تاکید شده که تقریبا همه پلتفرم‌های مشهور خارجی در صورتی که پس از گذشت ۴ ماه از اجرایی شدن این طرح اقدام به اخذ مجوز و معرفی نماینده در کشور نکنند، در صورت معرفی جایگزین باید فیلتر شوند. برخی این طرح را مقدمه‌ای برای عملیاتی کردن اینترنت ملی می‌دانند و برخی دیگر از نقش تعریف‌شده برای نیروهای مسلح در این طرح انتقاد کرده‌اند.

طرح مجلس موجب هرج‌ومرج می‌شود



جلیل رحیمی جهان آبادی، عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی از جمله مخالفان اجرای طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی است.

او که با خبرآنلاین گفت‌وگو کرده می‌گوید باید به معیشت مردم و مشکلات اقتصادی‌شان پرداخت، نه اینکه حق آزادی ارتباطات که حق قانونی مردم است را نقض و به ناحق با آن برخورد کنیم.

او بر این باور است که مجلسی‌ها بهتر است به این مسئله بیندیشند که گرهی از مشکلات مردم باز کنند، نه اینکه گره و تنش جدیدی ایجاد کنند و موجب نگرانی مردم شوند.

جلیل رحیمی جهان‌آبادی گفت: ما در عصری زندگی می‌کنیم که بخش عمده‌ای از ارتباطات و جابه‌جایی اطلاعات و داده‌ها چه در داخل و چه در خارج از کشور در بستر اینترنت در حال انجام است.

این حجم از ارتباطات و جابه‌جایی اطلاعات و داده‌ها، هم زندگی مردم، هم شغل و کار و هم سیاست و فرهنگ آنان را به‌صورت یک شبکه وسیع شکل داده است.

او افزود: اینکه نگرانی‌هایی پیرامون ساماندهی فضای مجازی وجود داشته باشد، طبیعی است اما طرحی که همکاران ما در مجلس طراحی کردند اصول و نکاتی را در خود جای داده که نه‌تنها این ارتباطات را ساماندهی نمی‌کند، بلکه یک هرج‌ومرج و بی‌نظمی عجیبی در ارتباط ما با دنیا و در ارتباط مردم با هم ایجاد خواهد کرد.

رحیمی جهان‌آبادی ادامه داد: اصل آزادی ارتباطات جزو حقوق مسلم مردم است؛ یعنی مردم حق دارند در انتقال داده‌ها، اندیشه، دیدگاه‌ها و در بیان نظرشان از همه تجهیزات مجاز جهان مثل مردم سایر کشورهای مختلف استفاده کنند.

بنابراین ما در مجلس شورای اسلامی در جایگاهی نیستیم که حقوق اولیه و اساسی مردم را نقض کنیم. ما به‌عنوان نماینده مردم باید مدافع حقوق آنها باشیم. او بیان کرد: مردم حق دارند در بستر مجازی گفت‌وگو کنند، مردم حق دارند در بستر مجازی و شبکه‌های بین‌المللی و با استفاده از این ابزارها و شبکه‌ها با هر کجای عالم و با هر کسی که در جهان به‌صلاح خودشان می‌دانند، کاری یا شغلی یا مناسبات علمی و فردی دارند، ارتباط بگیرند. ما وظیفه داریم بسترسازی کنیم، زیرساخت ایجاد و کار مردم را آسان کنیم.

■ نباید به ناحق، حق را محدود کنیم

عضو کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس ادامه داد: تا حدودی لازم است با مسائل و ارتباطات جهانی و فناوری روز درگیر نشویم و این رفتارها را از خودمان نشان ندهیم که هم حقوق مردم را ضایع و هم ایجاد نارضایتی کنیم و هم فرصت‌های اقتصادی و ایجاد اشتغال را از مردم بگیریم و هم حق و آزادی مسلم مردم در استفاده از وسایل ارتباطی را محدود کنیم؛ آن هم به ناحق.

■ طرح مجلس به کسب‌وکار آسیب می‌زند

رحیمی عنوان کرد: این یادشده به حقوق مردم و کسب‌وکار آسیب می‌رساند و به‌نوعی خلاف منطق و عقلانیتی است که در جهان به سمت پیشرفت، آزادی ارتباطات و توسعه زیرساخت‌های ارتباطی می‌رود، به همین دلیل من با این طرح مخالفت کردم و مسلما نکاتی را دارم که در دلیل مخالفت خود بگویم. وی تاکید کرد: در همه کشورهای جهان ساختار حاکم و مسئولان می‌نشینند، همفکری می‌کنند ببینند چگونه ملت‌شان در رفاه زندگی کنند و دغدغه کمتری داشته باشند. ما باید به‌گونه‌ای رفتار کنیم که اگر گرهی از کار مردم باز نشد، حداقل گره و تنش جدیدی برای مردم ایجاد نکنیم و به آنها آسیب نرسانیم.

■ مگر توانستند تلگرام را فیلتر کنند؟

او اضافه کرد: من به‌عنوان نماینده فکر می‌کنم دغدغه‌های اساسی کشور چیز دیگری است، نه اینکه ما بخواهیم خود را از جهان تافته جدابافته تعریف کنیم. در یک فضایی که تمام شبکه‌های ارتباطی به هم متصل هستند و مردم در سرتاسر جهان با صدها و هزاران وسیله ارتباطی با یکدیگر صحبت و صدا، تصویر، عکس و متن و فیلم جابه‌جا می‌کنند، اینکه ما بخواهیم بر همه اینها نظارت کنیم و آنها را به اینترنت داخلی بیاوریم و کنترل کنیم اصلا امکان‌پذیر نیست. با میلیاردها سرمایه‌گذاری و صدها هزار ساعت نمی‌توان چنین کاری کرد. مگر توانستند تلگرام را فیلتر یا ماهواره را از سطح جامعه جمع کنند؟! تقابل با فناوری و فرآیند رو به رشد ارتباطات در جهان منطقی و عقلانی نیست و به امنیت کشور، فرصت‌های اجتماعی و اقتصادی آسیب وارد می‌کند؛ از همه مهم‌تر نارضایتی اجتماعی ایجاد می‌کند.

■ الگوی کره شمالی شکست‌خورده است

نماینده مردم تربت جام در مجلس اظهار کرد: این الگوهای فکری در کشورهایی از جمله کره شمالی یا برخی کشورهای کمونیستی امریکای لاتین هم جواب نداده یا یک سری کشورهای همسایه ما مثل روسیه و ترکیه که در حال اعمال نظارت هستند با مشکلات بسیاری مواجهند. این گونه نیست که به‌راحتی بتوانند این کار را انجام دهند، چراکه تاکنون هیچ حاصلی نداشته است.

می‌توانیم یک تحقیق میدانی انجام دهیم از اینکه کشورهایی که به این سمت و سو رفتند چه حاصلی به‌دست آوردند؟ از چین که به لحاظ فناوری و نظارت نمی‌توانیم قوی‌تر باشیم، چراکه تلاش بسیاری برای محدودسازی انجام داد اما حالا به چه سمت و سویی می‌رود.

مردم باید در جریان موضوعات حساس کشور قرار گیرند



سخنگوی فراکسیون مستقلین ولایی مجلس با بیان اینکه مردم باید در جریان موضوعات حساس کشور قرار بگیرند، گفت: اصل ۸۵ شدن طرح صیانت از حقوق کاربران ضرورتی نداشت، چراکه حجم این طرح به‌اندازه‌ای زیاد نبود که وقت مجلس را بگیرد.

غلامرضا نوری‌قزلجه در گفت‌وگو با ایرنا با بیان اینکه استفاده و استناد به اصل ۸۵ برای موارد ضروری و خاص است، گفت: سوابق هم نشان می‌دهد که اصل ۸۵ برای طرح‌ها یا لوایحی است که بسیار طولانی هستند و حدود ۳۰۰، ۴۰۰ ماده دارند که بررسی آنها وقت زیادی از مجلس می‌گیرد یا موضوعاتی که متعارف بوده و چندان حساس نیستند و معمولا این‌گونه طرح‌ها را به اصل ۸۵ می‌برند.

■ بررسی طرح بدسلیقگی محض بود

نوری‌قزلجه عنوان کرد: با همه احترامی که برای رای اکثریت مجلس قائل هستیم، موضوع به این مهمی فضای مجازی که بسیاری از مباحث اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و امنیتی پشت آن قرار دارد، آن هم باتوجه به شرایط کشور و سخنگوی فراکسیون مستقلین ولایی مجلس با بیان اینکه مردم باید در جریان موضوعات حساس کشور قرار بگیرند، گفت: اصل ۸۵ شدن طرح صیانت از حقوق کاربران ضرورتی نداشت، چراکه حجم این طرح به‌اندازه‌ای زیاد نبود که وقت مجلس را بگیرد.

غلامرضا نوری‌قزلجه در گفت‌وگو با ایرنا با بیان اینکه استفاده و استناد به اصل ۸۵ برای موارد ضروری و خاص است، گفت: سوابق هم نشان می‌دهد که اصل ۸۵ برای طرح‌ها یا لوایحی است که بسیار طولانی هستند و حدود ۳۰۰، ۴۰۰ ماده دارند که بررسی آنها وقت زیادی از مجلس می‌گیرد یا موضوعاتی که متعارف بوده و چندان حساس نیستند و معمولا این‌گونه طرح‌ها را به اصل ۸۵ می‌برند.

■ بررسی طرح بدسلیقگی محض بود

نوری‌قزلجه عنوان کرد: با همه احترامی که برای رای اکثریت مجلس قائل هستیم، موضوع به این مهمی فضای مجازی که بسیاری از مباحث اقتصادی، فرهنگی، اجتماعی و امنیتی پشت آن قرار دارد، آن هم باتوجه به شرایط

از فضای مجازی

نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه علنی روز چهارشنبه گذشته خود، درخواست عده‌ای از نمایندگان به‌منظور بررسی طرح صیانت از حقوق کاربران در فضای مجازی و ساماندهی پیام‌رسان‌های اجتماعی را براساس اصل ۸۵ قانون اساسی بررسی کرده و در نهایت با ۱۲۱ رای با این درخواست موافقت کردند. این تصمیم با واکنش‌هایی همراه شده که برخی از آنها را در ادامه می‌خوانید.

■ به کسب‌وکارهای اینترنتی لطمه نزنیم



اسماعیل حسین زهی، نماینده مردم خاش در مجلس شورای اسلامی، در صفحه شخصی خود در توئیتر، نوشت: طرح صیانت از فضای مجازی نیاز به بررسی بیشتر دارد. معتقدم ساماندهی فضای مجازی باید با در نظر گرفتن ظرفیت داخلی در رقابت با پایگاه‌های داده خارجی و در عین حال لطمه نزدن به کسب‌وکارهای اینترنتی باشد. در جلسه گذشته علاوه بر رای منفی به‌عنوان مخالف این طرح نیز ثبت‌نام کرده بودم.

■ طرح، تعارضی با بهره‌مندی از مواهب ندارد



علیرضا زاکانی، رئیس مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی در توئیتی در این باره تاکید کرد: مدیریت فضای مجازی در همه جای جهان به‌ویژه ایران حیاتی است و تعارضی با بهره‌مندی از مواهب آن ندارد. فیلترینگ بیراه‌ای است که حکایت از بی‌اطلاعی از فضای مجازی سایبر دارد. مصوبه مجلس آغاز بررسی‌های عمیق‌تر کارشناسی و گفت‌وگو با فعالان عرصه در تضمین حقوق کاربران است. اقناع افکار عمومی ضروری است.

■ بر آتش خشم مردم بنزین نریزید



مصطفی کواکبیان، نماینده سابق تهران و دبیرکل حزب مردم‌سالاری در صفحه توئیتر خود نوشت: به‌عنوان مسئول کمیته فضای مجازی کمیسیون امنیت ملی مجلس دهم از طراحان طرح به‌اصطلاح صیانت از حقوق کاربران در مجلس می‌خواهم با طرح‌های غیرشفاف و ضد منافع ملی و قانون اساسی و اشتغالزایی و... خودشان را مقابل ملت قرار نداده و بر آتش خشم آنان بنزین نریزند.

خانه ملت

مجلس باید صبر می‌کرد



مهرداد گودرزوند چگینی- عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس: داشتن شبکه ملی ارتباطات حق مردم ایران است، اما اینکه ما بیایم روی کاری که هنوز پایه و مبنای آن را نداریم و نتوانستیم این شبکه را ایجاد کنیم، برویم به سمت فضایی که کسب‌وکار و اشتغال بخش قابل توجهی از مردم را با مخاطره مواجه کند، اقدام درستی نیست. به‌نظر من در شرایطی که ما باید به اولویت‌های دیگر کشور و جامعه بپردازیم، پرداختن به این موضوع آن هم در این شرایط کشور اقدام مناسبی نیست. اکنون در این شرایط که با مشکلات عدیده اقتصادی و معضلات جدی آب و برق مواجهیم، مجلس باید در این زمینه‌ها ورود پیدا کند و اینها را در اولویت قرار دهد. در عین حال معتقدم مدیریت فضای مجازی باید از طریق هدایت دستگاه‌های فرهنگی صورت گیرد و چنین مسئله‌ای با قانون‌های ضرب‌الاجلی و کار غیرکارشناسی قابل مدیریت نیست. اعتقاد من این است که دولت باید در این زمینه برنامه‌ریزی داشته باشد و لایحه بدهد. در واقع بهتر بود که دوستان صبر کنند تا دولت جدید بیاید و در این زمینه لایحه بدهد؛ یعنی کار از طریق دولت به‌عنوان قوه مجریه دنبال شود و ما در مجلس برای این امر سیاست‌گذاری کنیم. در همین چند صفحه‌ای که این طرح ارائه شده حداقل در ۵، ۶ تبصره و ماده، نوشتن برنامه اجرایی به دولت محول شده است؛ با این اوصاف بهتر بود که دولت لایحه می‌نوشت و می‌آورد و ما این فرصت را به دولت می‌دادیم. نکته دیگر اینکه ما در بحث فضای مجازی باید شرایط و زمینه رقابت را فراهم کرده و نباید فناوری را ممنوع کنیم. ممنوع کردن فناوری هیچ‌وقت مفید به حال کشور نبوده و در هیچ جای دنیا هم چنین کاری نمی‌کنند. ما اگر بتوانیم فناوری را در سطح قابل قیاس با نمونه جهانی ایجاد و مردم را به استفاده از فناوری و دستاوردهای داخلی تشویق کنیم، می‌تواند خیلی بیشتر موثر باشد. ضمن اینکه ما چندین دستگاه فرهنگی در کشور داریم که این دستگاه‌ها باید وارد عمل شوند و با فعالیت‌های ساماندهی شده در جهت مدیریت و اصلاح فضای فرهنگی حاکم بر فضای مجازی اقدام کنند؛ چنین اقدامی با قانون و تبصره و بخشنامه امکان‌پذیر نیست.

دریچه

نقش کارآفرینی در توسعه

امروزه ساختار اقتصادی دنیا با گذشته به‌طور اساسی تفاوت دارد. توسعه اقتصادی دنیای امروز برپایه نوآوری و خلاقیت و استفاده از دانش استوار است. این اقتصاد را اقتصاد مبتنی بر دانش یا اقتصاد دانش‌محور گویند.

ایران دارای منابع و امکانات بسیار زیادی است که بدون استفاده مانده، یا به‌طور ناکارآمد از آنها استفاده می‌شود.

نخستین منبع که در همه کشورهای توسعه‌یافته محور اصلی ایجاد مزیت رقابتی است، سرمایه انسانی است. در ایران منابع انسانی در خدمت توسعه کشور نیست. علاوه بر بیکاری آشکار و پنهان بخشی از جمعیت، قابلیت‌های بخش توانمند جمعیت کشور، فرصت شکوفایی نمی‌یابد و شاید همین عامل نخستین دلیل فرار مغزها از کشور نیز باشد.

یکی دیگر از نکات بارز در توجیه پرداختن به برنامه توسعه ملی کارآفرینی در جامعه وجود فارغ‌التحصیلان دانشگاهی است که متاسفانه در حال حاضر جزو جمعیت بالای بیکاران جامعه قرار دارند و در اثر نبود مکانیسم‌های حمایتی و سیاست‌های شفاف، جامعه فاقد قدرت استفاده از تخصص و دانش آنهاست؛ بر این اساس توسعه کارآفرینی کشور به‌منظور دستیابی به هدف‌های چشم‌انداز بیست‌ساله امری حیاتی است و برای نیل به این اهداف، سیاستمداران به کمک مدیران، اقتصاددانان و کارگزاران به‌دنبال الگوهایی هستند که نقش کارآفرینی را در توسعه همه‌جانبه به‌ویژه اقتصاد کشور تقویت کنند. دستیابی به آرمان‌های چشم‌انداز بیست‌ساله که جایگاه شایسته‌ای را برای کشور فراهم می‌کند و همچنین حل مشکلات فعلی جامعه تنها از طریق اجرای استراتژی توسعه کارآفرینی و به‌تعبیری جایگزینی اقتصاد کارآفرینی به‌جای اقتصادی نفتی امکان‌پذیر است.

بدون توجه به نقش کارآفرینی در توسعه کشور، تحقق هدف‌ها امکان‌پذیر نیست و تلاش‌های در حال انجام ناکام می‌ماند و با ادامه وضع موجود، همچنان منابع هدر می‌رود؛ بنابراین توجه جدی به موضوع کارآفرینی و تدوین و اجرای برنامه ملی توسعه کارآفرینی برای کشور بسیار حیاتی است.

کارآفرینی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین محورهای اصلی رشد و توسعه اقتصادی و پایدار به دلایل زیر دارای اهمیت است:

۱- عامل افزایش سرمایه‌گذاری و به‌تبع آن افزایش سود و سرمایه سرمایه‌گذاران است.

۲- سبب ایجاد فرصت‌های تازه در بازار کار و راهکار موثری در ایجاد اشتغال مولد و پایدار در کشور می‌شود.

۳- موجب دگرگونی ارزش‌ها و تحول ماهیت آنها می‌شود و ارزش‌های تازه‌ای به‌وجود می‌آورد.

۴- موجب آسان شدن روند رشد و توسعه کشور می‌شود.

۵- محیط و شرایط لازم را برای تولید کالاها، محصولات و بازاریابی آنها فراهم می‌سازد.

۶- کارآفرینی سبب پیدایش محصولات، خدمات، روش‌ها، سیاست‌ها، افکار و راهکارهای نو برای حل مشکلات جامعه می‌شود.

۷- عامل تقویت و تکامل صنایع داخلی است و زمینه رقابت صنایع داخلی با صنایع خارجی را فراهم می‌آورد و منجر به افزایش صادرات و ارزآوری برای کشور می‌شود.

۸- باعث رقابت، تقویت و تکامل صنایع مشابه داخلی با یکدیگر و سرانجام بهبود و افزایش سطح کیفیت کالاها می‌شود.

۱۰- عامل توسعه اقتصادی، رفاه و تامین اجتماعی جامعه است.

■ عوامل و شرایط مناسب برای توسعه کارآفرینی

واقعیت این است که سطوح بالای کارآفرینی در جامعه مستلزم ایجاد و توسعه زمینه‌های آن است و در این میان وجود شرایط مناسب برای توسعه کارآفرینی بسیار حائز اهمیت است. اصولا عوامل و شرایط مناسب برای کارآفرینان از سه بعد زیر قابل بررسی است:

۱ـ آنچه که مشخص می‌کند کارآفرینان چه می‌توانند انجام دهند (منابع در دسترس)

۲ـ آنچه که کارآفرینان می‌خواهند و تمایل دارند انجام دهند (استراتژی‌ها و اهدافشان)

۳ـ و در نهایت آنچه که کارآفرینان باید انجام دهند (تهدیدات و فرصتهای محیطی)

■ نقش کارآفرینی در توسعه

توسعه کارآفرینی عبارت است از افزایش احتمال و نرخ وقوع رفتار کارآفرینانه در کلیه ابعاد کارآفرینی؛ به‌عبارت دیگر افزایش فرصت‌های کارآفرینی، افزایش علاقه و انگیزه شهروندان برای انجام فعالیت‌های کارآفرینانه و توانمندسازی آنها برای موفقیت در اجرای فرآیند کارآفرینی.

با این تعریف برنامه ملی توسعه کارآفرینی، مفهوم وسیع آن را در بر می‌گیرد و شامل ایجاد کسب‌وکارهای جدید، توسعه کسب‌وکارهای موجود، توسعه کارآفرینی و عناصر تاثیرگذار در برنامه توسعه کارآفرینی در کشور، حل مشکلات جامعه، دولت و بنگاه‌ها و بهبود زندگی فردی و اجتماعی است.

توسعه کارآفرینی و نقش کارآفرینان در جامعه منشأ آثار ارزشمندی است که در ذیل به اجمال به آنها اشاره می‌شود:

۱- رابطه تنگاتنگ کارآفرینی و ایجاد اشتغال، به‌گونه‌ای است که تجارب کشورهای مختلف نشان می‌دهد هر گاه فعالیت‌های کارآفرینی در یک جامعه کند و آهسته شود، نرخ بیکاری آن جامعه فزونی خواهد یافت.

۲- کارآفرینی موجب توزیع متناسب درآمدها و کاهش اضطراب‌های اجتماعی می‌شود.

۳- کارآفرینی موجب بهره‌برداری از منابع و فعال شدن آنها برای توسعه کشور می‌شود.

۴- بهبود کیفیت زندگی، کشف نیازها، ابداع و توسعه کالاها و ایجاد خدمات جدید از جمله ویژگی‌های کارآفرینان است.

کارآفرینی نقش بسیار کلیدی در رشد و توسعه اقتصادی جوامع دارد. «شومپیتر» کارآفرینی را مفهومی ایده‌آل می‌داند که به‌عنوان موتور تئوری پویای توسعه اقتصادی ایفای نقش می‌کند و بدون آن هیچ کشوری نمی‌تواند به توسعه اقتصادی دست یابد.

■ سخن پایانی...

توسعه کارآفرینی (با توسعه کسب‌وکارهای بزرگ و اصلی یا توسعه کسب‌وکارهای کوچک و متوسط) پیش‌شرط رشد و توسعه اقتصادی جامعه است. برای نیل به این هدف باید بستر و زمینه اجتماعی، فرهنگی و سیاسی مناسبی وجود داشته باشد؛ به‌عبارت دیگر وجود سطوح بالای کارآفرینی در جامعه مستلزم ایجاد و توسعه زمینه‌ها به‌منظور تسهیل در راه‌اندازی کسب‌وکارها در کشور است.

برای رسیدن به «ایران کارآفرین» باید باور کنیم توسعه اقتصادی، اجتماعی و صنعتی و گریز از بحران بیکاری جز از راه توسعه کارآفرینی میسر نخواهد بود.